

Uvodnik

Andrej Bratuž

Volilni preobrat

Pisati o volilnih izidih prve ure po zaprtju volišč (ponedeljek popoldne) je skoraj preuranjeno. V začetku gre navadno le za projekcije oziroma izjave volivcev. Toliko težje je o vsem tem še pisati objektivne komentarje. Absolutno nemogoče je sedaj pisati o izidu deželnih volitev v Furlaniji Julijski krajini, saj je štetje za te volitve določeno šele za torek popoldne, ko je redakcija našega tednika že zaprta.

Splošna slika nove politične situacije je zato še zelo medla, čeprav že izstopajo nekateri dejavniki, ki kažejo na razplet italijanske politike. Dejstvo je, da je desna sredina v glavnem prva politična sila in si bo tako zagotovila večino v novem parlamentu, tako v poslanski zbornici kot v senatu. S tem se torej vračamo nazaj v čas izpred dveh let, ko je nastopila Prodijsva levsredinska vlada. Kaže torej, da se Veltronijeve politične projekcije niso uresničile. Zato se bo politični položaj v Italiji odločno spremenil in obrnil na desno. Politika bo tako spet odvisna od desne sredine z Berlusconiem na čelu. Temu seveda stojita ob strani še Finijevo Nacionalno zavetništvo in Bossijeva Severna liga, ki je pravzaprav najbolj in morda nepričakovano napredovala. Popoln poraz pa je doživela Mavrična levica, ki jo predstavljajo Bertinotti, Giordano in še kdo. Ta politična sila bo sploh izpadla iz obeh vej parlamenta. Zadovoljivo sta se uvrstili še Casinijeva UDC in Di Pietrova Italija vrednot.

Tudi v naši deželi je na političnih volitvah zmagala desnica, čeprav so seveda bili izvoljeni tudi razni parlamentarci leve sredine. Pričakovanje seveda zdaj vlada še za izid na naših deželnih volitvah. Na Siciliji pa so tudi deželo osvojili desničarji.

Vseeno pa že nekaj o deželnih volitvah, za katere (kot že povedano) sploh še ne poznamo rezultatov. Volilna kampanja zanje je v glavnem tekla delavno, načrtno in z naše strani s posebnim ozirom na vprašanja slovenske manjšine, pa tudi širših in splošnih problemov, ki jih predstavljajo delo, šolstvo, socialna in gospodarska vprašanja. Slovenska stranka je v tem pogledu gotovo naredila največ, kar je sploh mogla, in zato pričakuje tudi uspeh. Vodstvo Slovenske skupnosti in vsi njeni kandidati, zlasti v tržaškem in gorškem okrožju, so obdelali vse naše slovenske občine, a tudi obe mesti in na srečanjih z volivci izpostavili vsa pomembna vprašanja, ki nas zadevajo. Mogočen je bil tudi volilni shod v Gorici s prisotnostjo kandidatov in volivcev lipove vejice, nastopili pa so še predsednik dežele FJK Riccardo Illy in nekdanji predsednik republike Francesco Cossiga ter prvi predsednik slovenske vlade po osamosvojitvi in sedanji evropski poslanec Lojze Peterle.

Pri vsem tem se lahko še vprašamo, zakaj leva sredina ni prodrla in to kljub velikim uspehom njenih osrednjih predstavnikov. Tajnik Demokratske stranke Walter Veltroni je res v svoji kampanji obdelal celotno državno ozemlje in orisal zadevni program šele nekaj mesecev stare nove stranke. Ta je bil gotovo dober in sprejemljiv za državljane. Težko je tu odgovoriti na vse to. Verjetno pa je tudi nasprotna propaganda naredila svoje, saj je izbrala tudi razne šibkosti levsredinskega tabora ali pa še bolj nekatere neuspehe Prodijsve vlade.

Kako pa narodne manjšine in njih predstavniki? V parlament so bili ponovno izvoljeni poslanci in senatorji južnotirolske SVP ter Union Valdotaïne iz Aoste. Na listi Demokratske stranke pa je bila v rimski senat izvoljena dosedanja deželna poslanka Tamara Blažina, ki bo tako predstavljala Slovence v Italiji.

Italija je zavila na desno

Komentar

Kaj nam je storiti?

V zadnjem času se je obrnilo name več ljudi in me spraševalo, kaj storiti. Predstavniki stranke mi je dejal, da vlada malo dušje in bi bilo treba stranko popolnoma prenoviti. Odgovoril sem mu, da je to odvisno od ljudi, ki so v njej, in njihove pripravljenosti, da se povežejo, pogovorijo in sprejmejo odločitve. Verjetno pa do sprememb ne bo prišlo z menjavo zunanjih okvirov, pač pa z drugačnim načinom delovanja, z večjo izmenjavo med "bazo" in vrhom, z večjo zavzetostjo vseh članov, da okrepijo svoje delo na vseh področjih. Stranke in organizacije bodo težko napredovale z ljudmi, ki so v preteklosti zapravili zaupanje ljudi in jih "žejne" peljali čez vodo. To bo mogoče le s tistimi, ki so pokazali zavzetost in predanost v delu za narod.

Gospa mi je dejala, da se premalo oglašamo v javnosti in da je na naših medijih premalo vsebin, ki bi širile resnico, ki bi spodbujale krščanske vrednote in omogočale, da bodo ljudje vsaj obveščeni o temeljnih družbenih zadevah, o krščanskih resnicah in podobno. Pritrdil sem ji. Spomnil sem se na oddajo o Veliki noči novinarke na nacionalni TV, ki je poleg dveh vernih ljudi povabila še nekdanjo redovnico in ateističnega profesorja, da bi pokazala "obe strani", kakor imajo pri nas navado reči. Za in proti je zanimiv dialogski položaj, ki je primeren le za kritične oddaje, ne pa za praznično razpravljanje o veri, Veliki noči in vstajenju, kjer se je ateist moral

potem nelagodno zagovarjati, ko ga je novinarke označila kot agnostika. Ali ne bi sodilo k velikonočnemu vzdušju, če bi se v oddaji govorilo o veri, o prazničnih vsebinah, o skrivnosti življenja in smrti ter o veri v vstajenje? Saj menda nimamo toliko takih oddaj v naši nacionalni hiši, da bi bilo to ob praznikih preveč?

Spet mi je dejal znanec: "Oglašajte se še več o temah, o katerih tako dobro pišete". Spomnil sem se na čas komunizma, ko sem kdaj poslal kak članek v Družino in so mi bralci rekli, da bi moral več pisati, takratni urednik pa je rekel: "Veš, ne moremo objavljati, ne berejo"! Večina je torej v rokah urednikov, ki pa imajo svoja merila, svoje ljudi in svoje razloge. Povsod pa je tako, če ne trobiš v isti rog, se te raje izogibajo. Zato se mnogi žal veliko preveč ukvarjajo s tem, kdo je koga napadal, kdo je komu kaj povedal, premalo pa je pri nas v družbi, in bodimo iskreni tudi v Cerkv, ukvarjanja s problemi in ni pripravljenosti, da bi vsak priznal tudi svoje zablode. Ob stvarnem pristopu in trezni ter pošten razčlenitvi problemov v družbi in v Cerkv bi se izognili brezplodnemu obmetavanju. Nekateri celo brez-

domce zlorablajo za to ideološko gonjo. Tako v zadnjem časopisu Kralji ulice ponavljajo gonjo proti Cerkv iz leta 1901. Katoličani se bomo po mojem temu izognili le tako, da bomo priznali tudi svoje napake in pohiteli z družbenorelevantnimi temami.

Sicer pa roko na srce. Kdo pa si želi verskih tem? Kdo si želi govorjenja o družbenih resnicah in raziskovanja za kulisami vsakdanjosti ter preganjanja laži in zavajanj, ki vladajo med nami? Ali niso tudi mnogi kristjani postali zadovoljni s

vsakdanjostjo in povprečnostjo, ki nas obdaja. Zato so se tudi v marsičem sprijaznili s čenčami, nasiljem in potrošno opolzkostjo, ki preveva medijsko vsakdanjost. Če ne bi bilo tako, bi na članke in oddaje romala protestna pisma in bi zvonili kritični telefoni, ki bi uporno zahtevali, da to niso naše oddaje in niso naša stališča.

Očitno pa je tako v redu in življenje poteka kar dobro, da nas preveč ne vznemirja in zato ni razlogov za proteste. Glede marsikaterih zadev mnogi niti niso čisto na jasnem. Ali naj se vrne premoženje nekdanjim lastnikom. Tudi Cerkv?

/ stran 4
Janez Juhant

Pogovor

Duša Černetič
Marjan Pertot o
Slovenski
bibliografiji
za Kanado in
svojem delu

3

Posvet FISC v Padovi

Posvet Državne
zveze katoliških
tednikov
ob 100-letnici
padovskega
tednika La Difesa
del popolo

8

Naša spletna stran

Povejte,
kaj
mislite!

www.noviglas.eu/blog

Evropske teme - Naše teme

Razorožitev in trgovci z bombami

Trgovanje z orožjem, kljub vsem omejitvam, ki jih je mednarodna skupnost sprejela v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ostaja nedvomno donosen posel. Sodeč po podatkih, ki jih je konec meseca marca objavila italijanska vlada, pa ugotovimo, da ni donosna le trgovina orožja, ampak tudi proizvodnja, kar jasno dokazuje, da je v dneh splošne ekonomske krize vojna industrija še vedno sektor v polnem razvoju.

O nižanju proizvodnje orožja in o resni politiki rekonverzije te etično spome industrije očitno ni ne duha ne sluha, kar pomeni, da se upi globalne razorožitve, ki so bili velik sen osemdesetih let, popolnoma razblinjajo. Z določeno grenkobo v srcu lahko ugotavljamo namreč, da o problematiki razorožitve ni spregovoril v zadnjih letih nihče in to niti

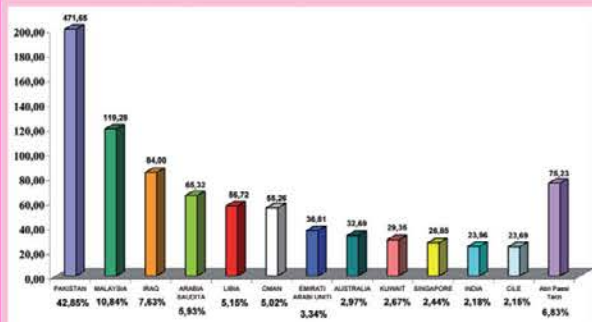
industrija pomaga pri dvigovanju bruto domačega proizvoda, kar je v obdobju ekonomske krize še posebej dobrodošlo. Če se ozremo direktno na podatke namreč, ugotovimo, da danes pet velikih evropskih držav, in sicer Italija, Švedska, Velika Britanija, Francija in Nemčija upravljajo skupaj skoraj tretjino svetovnega trga orožja, kar pomeni, da je Evropa danes vse večji konkurent ZDA in Rusiji in skupaj z njimi kontrolira nad 80% svetovne proizvodnje orožja.

Zgovorne številke, ki kažejo na vse bolj zaskrbljujoče stanje, o katerem je razglabljal mednarodni seminar o razorožitvi, razvoju in miru, ki ga je 12. in 13. aprila pripravil Papeški svet za pravico do miru. Razorožitev, razvoj in mir so namreč po mnenju organizatorjev trije tesno povezani pojmi, ki jih je treba obravnavati strukturno. Le tako je možen ponoven zagon procesa razorožitve, za katerega se vsi ljudje dobre volje moramo vztrajno boriti.

Po mnenju kardinala Martina, predsednika komisije, živimo v zgodovinskem obdobju velike negotovosti, ki je tesno vezan na proces globalizacije in na uveljavljanje terorizma. Vse to sili države k ponovni oborožitvi, kar odraža neko nezaupanje v dialog in v mednarodno sodelovanje, ki vse bolj peša. Načrtovanje resne politike razorožitve se je torej ustavilo, zato kardinal Martino nagovarja države in mednarodne organizacije, da bi dale novega zagona mirovnim procesom in bi tako skušale

doseči celostni in solidarnostni razvoj človeštva, ki je dejanski predpogoj razorožitve. Mirno sožitje človeške družine je torej nujno, saj, kot ugotavlja papež Benedikt XVI., ki je seminarju poslal svoje sporočilo, pristen človekov razvoj ne moremo zožiti zgolj na preprosto gospodarsko rast, ampak mora vključevati moralno in duhovno razsežnost, hkrati pa mora vsebovati solidarnost, kar pomeni skrb za osebe in ljudstva. Samo tak celovit humanizem lahko vodi v vsestranski razvoj in utruje mir, ki pa ga je treba tudi stvarno uresničiti s konkretnimi političnimi gestami. Zato bi bilo zelo lepo, da bi v tej optiki Evropska unija pod slovenskim predsedstvom sprejela to sporočilo in bi konkretno postala pobudnica nove obvezujoče mednarodne pogodbe za realno znižanje proizvodnje in preprodaje orožja, kar bi pomenilo nov korak v smeri reševanja številnih odprtih problemov, ki jih trgovina orožja postavlja.

Peter Černič

Italijanski izvoz orožja državam, ki niso članice EU in zavezništva NATO

v pravkar končani volilni kampanji. Obratno, mediji dnevno poročajo o grajenju skupne evropske obrambe, o izdelovanju atomske bombe v Iranu, o napetostih med Rusijo in zvezo Nato, o poskusih izvažanja evropskega orožja na Kitajsko, o novih vojnah v Afriki itd., kar jasno kaže, da je oboroževanje vse bolj aktualna tema, problematika strukturne razorožitve pa postaja očitno tematika, katere se uradna politika vse bolj izogiba. Moralni in socialni problem pa je pred očmi vseh v vsej svoji krutosti, saj v modernih vojnah so žrtve v glavnem civilisti.

Pri vsem tem tudi Evropa nosi svojo odgovornost. Evropske države namreč iz leta v leto povečujejo svoj delež na svetovnem trgu orožja, Evropska unija pa s svojimi ukrepi, ki sicer odražajo načelno pomembne deklaracije, ni sposobna tega zaustaviti, predvsem pa ni sposobna učinkovito omejiti prodajo orožja državam, ki so deležne embarga.

Cinično bi torej lahko ugotovili, da tudi vojaška

Državne volitve

Tamara Blažina v senat

Tamara Blažina, dosedanja deželna svetnica, bo v novi zakonodajni dobi, ki ni ravno taka, kot smo si jo želeli, zastopala Demokrasko stranko v senatu.

Predstavnico DS so gotovo podprli tudi volilci stranke Slovenska skupnost, česar se novo izvoljena senatorka dobro zaveda. Blažina je prepričana, da bo delo v novem

parlamentu vse prej kot lahko, saj so volilni izidi krenili v smer, ki bo naši narodnostni skupnosti mnogo manj naklonjena kot v obdobju Prodijske vlade: za vsako potezo bo treba veliko večjega truda in nazorne vztrajnosti.

Tržaška politična predstavnica je mnenja, da je Demokratska stranka dosegla dober rezultat, čeprav je kot nov politični subjekt nastala šele pred kratkim in imela premalo časa, da bi se pred volitvami uzaveštila v krajevnem

in vsedržavnem družbenem tkivu. Blažina bo vsekakor skrbela, da bo rimski parlament spremljal dogajanje v naši deželi in negoval pozitiven odnos z našo matično domovino.

Ostali senatorji, ki so bili izvoljeni v naši deželi, bodo Giulio Camber (Ljudstvo svobode), Giovanni Collino (LS), Ferruccio Saro (LS), Mario Pittoni (Severna liga), Carlo Pegorer (Demokratska stranka) Flavio Pertoldi (DS); v poslansko zbornico so bili izvoljeni Franco Frattini (LS), Roberto Menia (LS), Roberto Antonione (LS), Isodoro Gottardo (LS), Manlio Contento (LS), Albertino Gabana (LS), Fulvio Follegot (Severa liga), Massimiliano Fedriga (Severna liga), Ettore Rosato (DS), Alessandro Maran (DS), Ivano Strizzolo (DS), Maria A. Coscioni (Radikalci).

Na dnu...

HUDIRJEVA POLITIKA!
KO BI LJUDJE VOLILI
ZA NAS, BI TOKRAT
GOTOVO ZMAGALI!

Na pobudo Združenih narodov

2008 - Mednarodno leto jezikov

Svetovni in nacionalni mediji, to se pravi sredstva javnega obveščanja, se na veliko v glavnem ukvarjajo z napetimi dogajanjmi v svetu in ob tem zanemarijo druge probleme, s katerimi se spopada človeštvo na svoji eksistencialni ravni na področju prehranjevanja, zdravja, kulturnega razvoja in osmišljanja življenja nasploh. Časopise se, recimo, na široko razpisuje o vojnem dogajanju in drugih političnih napetostih v raznih delih sveta, tudi zelo oddaljenih od nas, o brezobzirnem pohodu globalizacije na vseh področjih in poskusih upiranja oz. za nekatere čim bolj donosnega prilagajanja za ceno temeljnih načel dostojanstva tako posameznikov kot družbenih skupnosti. Ob tem pa kot posledica spreminjanja razmer vse pogostejše prihaja do pojavov nestrpnosti in celo rasizma, egoističnega zapiranja vase razvitejših družb pred zunanjimi priseljenci, čeprav jih nujno potrebujejo kot delovno silo.

Skušali smo izpostaviti splošen okvir dejanskega stanja v pretežnem in tudi pretiranem zanimanju za nekatera tekoča aktualna vprašanja, medtem ko se le občasno in obrobno obravnava nekatera druga zelo pomembna vprašanja današnjega časa in človeštva. Na nekatera takšna bistvena vprašanja je opozorila glavna skupščina svetovne mednarodne organizacije OZN (Združeni narodi). Razglasila je med drugim 2008 za mednarodno leto jezikov. Koordinacijo dejavnosti na področju jezikov so poverili mednarodni organizaciji za kulturo Unesco, ki deluje v okviru OZN in ima sedež v Parizu. Njen generalni ravnatelj Koičiro Macura (Japonec) je takole predstavil njen program: "S spodbujanjem in

razvijanjem jezikovnih politik bi morali vsaki jezikovni skupnosti omogočiti, da uporablja svoj prvi jezik ali materni jezik čim popolneje in čim pogostejše, pri čemer je vključena raba jezika v izobraževanju, ter vsekakor zagotoviti znanje državnega ali regionalnega je-

tu. Pomislimo samo na boj proti aidsu, malariji in drugim boleznim, ki ga je mogoče bolj učinkovito voditi v jezikih, ki jih govorijo prebivalci, katerim so zadavne pobude namenjene.

Skupni cilj na različnih ravneh - državni, regionalni ali mednarodni - je priznati pomen jezikovne raznolikosti, večjezičnosti, in v tem sklopu tudi manjšinskih jezikov, v izobraževalnih, upravnih in pravnih sistemih, v izražanju kulturne identitete ter zlasti v medijih.

Unesco zato poziva vlade, mednarodne organizacije in civilno družbo ter izobraževalne ustanove, naj okrepijo svoje dejavnosti za spoštovanje jezikovne raznolikosti ter za promocijo in zaščito vseh jezikov, še posebno ogroženih. Temu namenu naj služi praznovanje letošnjega mednarodnega leta jezikov, ki se je letos 21. februarja praznovalo že devetlet.

Danes obstaja na svetu približno 7 tisoč jezikov. Manj kot četrtina teh jezikov je danes v rabi v šoli in v elektronskem komuniciranju. Tisoči jezikov se v šolah sploh ne poučujejo in uporabljajo v sredstvih

Koičiro Macura

javnega obveščanja. Polovica ljudi danes na svetu uporablja le devet različnih jezikov. Največ, 1,2 milijarde, jih govori kitajščino.

Poznavalci razmer predvidevajo, da bo kljub vsem prizadevanjem v času nekaj generacij izginilo več kot polovica od približno 7 tisoč ugotovljenih jezikov na svetu. Vprašanje priznanja in uporabe jezikov je nadvse aktualno tudi pri nas. Pomislimo samo, kako še vedno nasprotujejo javni rabi slovenščine in furlanščine na območju naše Dežele FJK prav politiki, ki so polni besed o človekovih pravicah in o svoji privrženosti mednarodnemu sodelovanju in odprtosti do sosedov v evropskem okviru.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Italija bolj zaupa desnici

Najnovejša volitve so pokazale, da Italija kljub vsemu bolj zaupa politični desnici kot levi. In če rečemo kljub vsemu, imamo v mislih Berlusconijsve napade na sodstvo, njegovo pogostoma arogantno nagovarjanje javnosti, pomanjkanje poslušarja za socialne probleme vse večjega števila družin in ne nazadnje dejstvo - kar je zagotovo najtehtnejši očitek -, da je v prejšnjih petih letih njegovega predsednikovanja Italija na ekonomski lestvici razvitih držav zdržala strmo proti dnu oziroma bila deležna občutnega znižanja življenjske ravni. Kljub vsemu torej in kljub hladnosti sicer uglednega Finija ter kljub osupljivi grobosti Bossija pa so Italijani dali svoj glas omenjeni politični desnici in to prepričljivo, kot je bilo pričakovati. Ob resnično prodornem nastopu Veltronija in vsekakor uspehu njegove Demokratske stranke verjetno ni bilo naivno predvidevati, da bo politična levica izsili-la do te mere izenačen rezultat, da bi bilo po volitvah nujno sesti za isto mizo in izvesti prepotrebne reforme, začeti z volilnim zakonom. Bilo je namreč jasno, koliko bolj opazovalcem italijanskih dogodkov od zunaj, da le Veltronijev nastop pomeni za Italijo še kako potrebno prenovo, toda izkazalo se je, da večji del volilcev ne misli tako in vidi v ponovni umestitvi Berlusconijske boljše smer in pot.

Seveda je volja volilcev tudi v tem primeru tako rekoč sveta in središče demokracije kot svobodnega odločanja državljanov, o tem ni

nobenega dvoma. V isti sapi pa se je vendar mogoče vprašati, zakaj so se volilci tako odločili. Še vedno vidijo v Berlusconijsu tistega uspešnega, ki jim bo omogočil enak finančen uspeh? Se je italijanska družba v tolikšni meri spremenila, da v njej ni več tistega delavskega razreda, ki je iskal svojo zaščito v programih radikalne leve? Se večina raje kot v mirnem nastopu levosredinskih politikov prepozna v odločnosti in drznosti desnosredinskih voditeljev, ali pa je prelomno prevladala globalizacija, na čelu katere sta moč in sijaj kapitalov? Vse to bodo raziskali in proučili izvedenci, nesporno pa je dejstvo, da tudi novi vladi ne bo lahko, saj država ni v dobrem stanju. Sveži uradni podatki najrazličnejših evropskih institucij so več kot zgovorni: na lestvici tridesetih najbogatejših industrializiranih držav je Italija zadnja po učinku delovnega procesa, zadnja po rasti bruto družbenega proizvoda na glavo, druga po javnem dolgu, prva po napetih razlikah, ki se tičejo stopnje brezposelnosti med njimi bolj in manj razvitimi deželami, druga po številu mladih ne vključenih v delo oziroma v družbo, med zadnjimi pri vlaganju v znanost, med zadnjimi po kulturni porabi in zadnja po predvideni ekonomski rasti za tekoče leto. Bo desnosredinska vlada kos vsem tem izzivom? Nas res lahko prijetno presenetiti z drugačnimi prijemmi, kot smo jim bili priča v njenem prejšnjem mandatu? Večji del volilcev je odgovoril pritrdilno.

Janez Povše

POGOVOR Marjan Pertot

“Vsaka bibliografija je ogledalo delovanja določene skupine ljudi”

Pred nedavnim je pri tržaški založbi Mladika izšla knjiga Slovenska bibliografija za Kanado. Avtor publikacije je Marjan Pertot, osrednja duša Knjižnice Dušana Černeta v Trstu.

Katere so prioritete naloge in dejavnosti Knjižnice Dušana Černeta? Bi nam lahko na kratko orisali zgodovino te ustanove?

Knjižnica Dušana Černeta je bila uradno ustanovljena z notarskim aktom 25. novembra 1983. Zbiranje knjižnega gradiva pa se je pričelo mnogo prej, ko je Slovenska prosveta iz Trsta prejela še vrsto drugih zapuščin kot na primer pokojnih Silvanija in Vrečarja. Vse to knjižno gradivo je bilo shranjeno na sedežu Slovenske prosvete in to do januarja 1983, ko je občni zbor Slovenske prosvete z dne 27. januarja 1983 soglasno sklenil ustanovitev knjižnice, ki naj nosi ime po kulturnem in političnem delavcu Dušanu Černetu. Še istega leta se je pričela inventarizacija knjižnega gradiva, tako da je bilo v letu 1983 inventariziranih 432 in leta 1984 568 knjižnih enot. Inventarizacija in katalogizacija sta se nadaljevali v naslednjih letih, tako da je sedaj v knjižnici inventariziranih 13.150 knjig in periodike. V glavnem je vse to delo tudi katalogizirano in dostopno občinstvu.

Prvenstvene naloge knjižnice so: zbiranje vsega slovenskega zamejskega tiska v Italiji; zbiranje slovenskega koroškega tiska; zbiranje slovenskega zdomskega tiska; zbiranje tujejezičnega tiska, ki obravnava probleme Slovencev v zamejstvu in zdomstvu; zbiranje znanstvenega tiska iz Slovenije, ki obravnava slovenska zamejska in zdomska vprašanja; navezovanje stikov s slovenskimi knjižnicami v Sloveniji, predvsem z Narodno in univerzitetno knjižnico; prirejanje knjižnih razstav sloven-

skega zamejskega in zdomskega tiska; prirejanje literarnih večerov, predstavitev knjižnih novitet ter organizacija zamejskih in zdomskih bibliografij.

Kako bi opredelili delo knjižničarja? Nedvomno sloni taka služba na globokem znanju in ljubezni do knjig...

Vsekakor. Že kot otrok sem vzljubil knjige in sem postal stra-

zboru Slovenske prosvetne zveze prošeško-kontovelska knjižnica prejela pohvalo kot najbolj delavna ljudskoprosvetna knjižnica, saj je v letu 1957 izposodila 2.623 knjig. Kmalu nato sem prevzel vodstvo Ljudske knjižnice v Trstu in leta 1963 sem bil nameščen v Narodno in študijsko knjižnico. Opravil sem tudi knjižničarski izpit v Ljubljani in

pogledamo v Argentino, kamor se je preselila smetana slovenske politične emigracije, takoj opazimo veliko literarno udejstvovanje z izdajanjem velikega Stevila leposlovnih del (romanov, povesti, dramskih del, pesniških zbirk itd.), medtem ko če pregledujemo bibliografijo za Veliko Britanijo, opazimo zelo malo leposlovnih del. Tu prevladuje politična izdaja periodike, brošur in tudi knjig. Če pa pogledamo bibliografski popis slovenskega življa v Kanadi, zasledimo zelo malo leposlovnih izdaj, več pa je verskih publikacij, saj se je življenje slovenske skupnosti v Kanadi osredotočilo na slovenske cerkvene ustanove. Montreal, Toronto, Hamilton, Vancouver, Winnipeg in Windsor.

Kako je nastajala zadnja publikacija Slovenska bibliografija za Kanado? S katerimi težavami se bibliograf srečuje pri snovanju takega načrta?

Leta 2000 smo izdali Slovensko bibliografijo za Veliko Britanijo 1945-2000, ki je imela zelo velik odmev in je bila sprejeta z veliko naklonjenostjo. Daljše poročilo o tej publikaciji je v ljubljanskem Delu objavila Alenka Puhar, ki je med ostalim napisala tudi: “Ampak to, kar je obdelal Marjan Pertot, je daleč od pustote in neopaznosti. Slovenska bibliografija za Veliko Britanijo namreč pomeni, da gre predvsem za emigrantski tisk. Nekaj je seveda tudi strokovnih in leposlovnih besedil, ki so zunaj sfere političnega”. Odbor knjižnice Dušana Černeta je bil vesel pohvalnih kritik, ki so jih objavili slovenski časopisi in radio. Sklep knjižničarskega odbora je bil, da se to delo nadaljuje in naj se prične priprava za izdajo Slovenske bibliografije v Kanadi. Takoj smo se lotili dela. Stike s slovenskimi ustanovami in posamezniki v Kanadi smo imeli že vrsto let. Vzpostavili smo nove stike, ki so obrodili bogate sadove. Pridobili smo veliko novih knjižnih enot kakor tudi periodičnega tiska. Zelo tesne stike smo navezali s slovenskimi duhovniki,

ki delujejo po slovenskih župnijah v Kanadi. Vse te župnije namreč izdajajo svoje tedensko glasilo Oznani, v katerem so razpored svetih maš, verska misel in pregled vseh kulturnih dogodkov, ki jih prireajo v župniji in tudi razpored ostalih prirediteljev. Vsi župniki so nam bili zelo naklonjeni in so nam poslali skoraj kompletne izdaje svojih tedenskih Oznani. Naj se ob tej priložnosti zahvalimo vsem duhovnikom in seveda tudi ostalim zavednim Slovincem, ki so po svojih močeh pomagali, da smo izpopolnili knjižno gradivo Slovencev v Kanadi, in nam tako omogočili, da smo pripravili čim bolj popoln popis vsega tiska, ki se nanaša na življenje in delo Slovencev v Kanadi. Zahvala naj gre tudi slovenskim ustanovam, ki so nam pomagale pri tem resnično velikem načrtu.

Kaj pa odmevnost zdomskega tiska v neodvisni Sloveniji: kako se je odnos zdomskih Slovencev spremenil do rojakov po osamosvojitvi domovine? Kako se je ta dogodek odražal v zdomskem tisku?

Po osamosvojitvi Slovenije so se vrata slovenskemu zdomskemu tisku na široko odprla, bodisi slovenski knjigi kot časopisom. Zamolčani in v Jugoslaviji prepovedani slovenski pesniki in pisatelji so v samostojni Sloveniji ponatiskovali svoja dela, prirejali literarne večere in širili knjige, ki so bile tiskane v Argentini, Kanadi, Avstraliji, Združenih državah Amerike ter raznih drugih državah. Slovenci, živeči na tujem, so pričeli množično obiskovati matično domovino, dijaki slovenskih šol v zdomstvu so prav tako pričeli obiskovati domovino svojih staršev. Pevski zbori in dramske skupine vedno bolj pogostoma nastopajo na odrih v Sloveniji. Prebivalci Slovenije so zdomske rojake sprejeli z odprtimi rokami in bratske vezi se še vedno bolj poglobljajo in utrjujejo.

Ko se je Slovenija osamosvajala, je imela vso moralno podporo zdomskih Slovencev. Veliko so pripomogli, da so vlade držav, v katerih prebivajo, priznale samostojno Slovenijo. Prirejali so velika zborovanja v podporo neodvisnosti Slovenije. V času, ko se je Slovenija osamosvajala, so vsi zdomski časopisi poročali o dogajanju in Sloveniji in pozivali rojake, naj po svojih močeh

pomagajo, da se Slovenija osamosvoji in postane enakovredna in demokratična država.

V pripravi je tudi obsežna publikacija, ki bo zelo podrobno popisala gledališko delovanje Slovencev v Argentini. Kaj bi nam lahko o tem načrtu že danes povedali?

Priprava tega obsežnega dela je v zaključni fazi. Delo naj bi izšlo v drugi polovici leta 2008. Publikacija bomo izdali v sozaložbi Mladike, Slovenskega gledališkega muzeja iz Ljubljane in Knjižnice Dušana Černeta. To je res veliko delo, ki ga pripravljamo že vrsto let in bo popisalo gledališko delovanje od leta 1948 do leta 2007. Že več let zbiramo podatke o odrski dejavnosti v Argentini. Pregledali smo ves periodični tisk, ki ga izdajajo argentinski Slovenci, razne zbornike in podobno gradivo, ki je na svojih straneh objavljalo napovedi gledaliških predstav, kritike, pogovore z avtorji, spomine gledaliških umetnikov in podobno. Naše odlične stike, ki smo jih imeli in jih še imamo s Slovenci, smo še bolj poglobili in tako vzpostavili zelo tesne in prijateljske vezi. S pomočjo starih in novih prijateljev nam je uspelo izpopolniti naš fond drobnega tiska in fotografskega gradiva, tako da bo naša publikacija zelo bogato opremljena s tem gradivom. Naj se ob tej priložnosti zahvalimo vsem dobrotnikom v daljni Argentini, ki so tako dobrodušno pomagali pri zbiranju in dopolnjevanju slikovnega gradiva za knjigo. V tem delu bo zelo podrobno opisano gledališko ustvarjanje vseh ustanov, ki so se posvečale dramskemu udejstvovanju. Tako sem natančno opisal delovanje vseh samostojnih gledaliških skupin, skupin, ki so se delovale in še delujejo v sklopu slovenskih domov, šolske predstave, nastope verskih skupin ter še drugih društev, ki so tu pa tam pripravile kake gledališke igre ali prizore. Pri dramskem delovanju je imelo društvo Zedinjena Slovenija zelo pomembno vlogo, saj v sklopu vsakoletnih prireditev pripravi igro ali dramski prizor, s katerim se spominja pobitih domobrancev po drugi svetovni vojni. Skoraj neverjetno je, da je tako maloštevilni skupnosti uspelo v teh letih pripraviti nad tisoč petsto različnih dramskih uprizoritev.

Igor Gregori

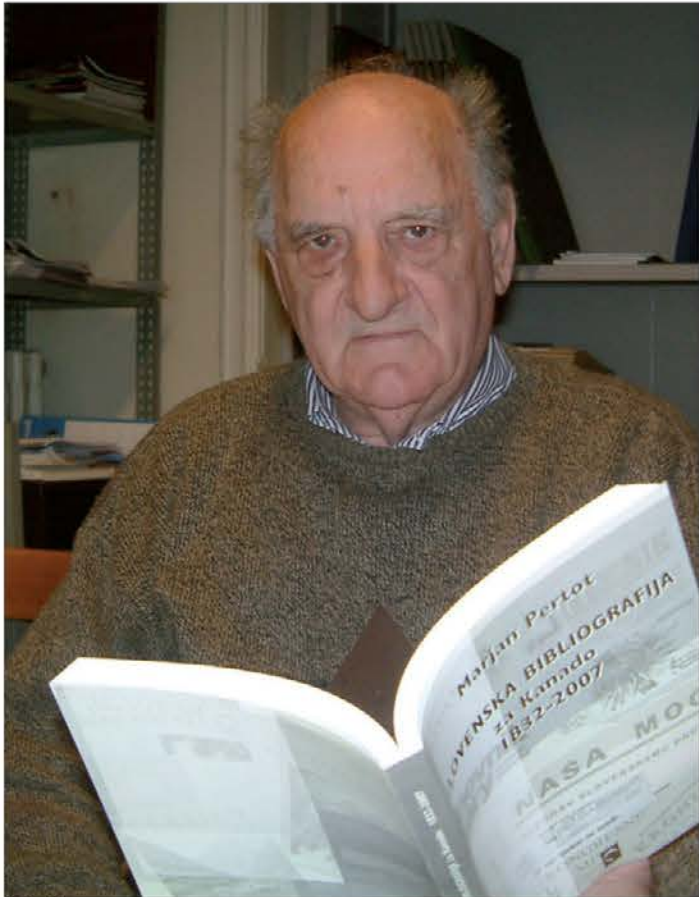

Foto IG

sten zbiralec slovenskih knjig. Po maturi na slovenskem učiteljskem v Trstu sem se kmalu vključil v društveno delovanje na Proseku in Kontovelu. Tu smo takoj ustanovili knjižnico, ki je bila odprta vsako nedeljo popoldne. Ljudje so zelo radi obiskovali knjižnico, kjer so si izposojali predvsem romane in povesti slovenskih avtorjev. Tudi mladina je zelo rada zahajala vanjo in si izposojala slovenske mladinske knjige. Naj navedem samo podatek, da je na občnem

tako zadostil vsem kriterijem za uspešno delo v knjižnici.

Kako bi na podlagi doslej izdanih bibliografij slovenskega zdomskega tiska razčlenili kulturno in širše družbeno podoben ter razvoj slovenskega življa v Argentini, Veliki Britaniji, Kanadi, ne nazadnje tudi v Italiji?

Vsaka bibliografija je ogledalo delovanja določene skupine ljudi na kulturnem, gospodarskem, verskem, družabnem in političnem udejstvovanju. Če najprej

pribitek. Delovanje skupine gre torej v celoti v korist članov. Ravno tako lahko poteka porazdelitev samo znotraj nakupovalne skupine. Porazdelitev nakupov ne spada med trgovinske dejavnosti, zato se pri porazdelitvi ne zaračuna DDV. Nakupovalne skupine so lahko vzajemne ali pa ne. Delovanje nakupovalne skupine temelji na dogovoru med člani. Članstvo je prostovoljno in običajno brez posebnih formalnosti. Člani nakupovalne skupine določijo osebe, ki bodo skrbele za nakupe, periodičnost naročil in nakupov ter način porazdelitve nakupov. Člani se lahko srečujejo neposredno ali samo preko medmrežja. Na srečanju sestavijo seznam nakupov in količine, ki jih potrebuje vsak član skupine. Seznam nakupov se spreminja glede na letni čas, na starost družin, ki v nakupovalni skupini sodelujejo, na trenutne potrebe. Vsak član lahko tedensko predlaga spremembe in popravke. Odgovorni za nakupe zbere periodično, najpogosteje tedensko, vsa naročila in

potreben denar ter se odpravi po nakupih. Če je vzajemna skupina manjša, ima lahko samo enega odgovornega za nakupe, ki poskrbi za vsa naročila in nakupe. V večjih skupinah pa imajo po enega odgovornega za vsak blagovnanstveni sektor. Tako imajo odgovornega za hrano, za zelenjavo, za sadje, za čistila itd. Ko so nakupi opravljeni, je treba blago porazdeliti. Člani nakupovalne skupine določijo prevzemni kraj, ki ga določijo tako, da je lahko dosegljiv vsem članom skupine. Takrat se tudi

obračunajo morebitne razlike v vrednosti nakupov. Razlogov za ustanovitev nakupovalne skupine je veliko. Prvi razlog je nedvomno ekonomski. Če člani pravilno upravljajo skupino, jim skupinsko nakupovanje omogoča 25 do 30% prihranek pri nakupih. Ta prihranek je odvisen predvsem od dveh spremenljivk: ker kupujejo velike količine, jim prodajalci priznajo večje popuste, poleg tega pa večkrat preskočijo distribucijsko verigo in kupujejo neposredno pri

pridelovalcu, zaradi česar plačujejo znatno nižje cene. Poleg tega se na tak način porabi veliko manj časa in bencina, kot če bi se vsak sam odpravil po nakupih. Nakupovalna skupina pa je tudi odlična priložnost za druženje s podobno mislečimi. V mestih, kjer priložnosti za socializacijo ni prav veliko, je tudi tako druženje dobrodošlo. Nakupovalna skupina nima samo prednosti, pač pa tudi določene hibe. Nekatere potrošnike npr. moti, da ne morejo sami izbrati nakupov in da blaga ne vidijo pred nakupom. Pri prevzemu pa morajo naročeno prevzeti, tudi če ne odgovarja popolnoma njihovim željam. Ker pa celotno delovanje sloni na prostovoljnem delu, se lahko zgodi, da včasih pride do zamud pri nakupovanju ali do slabe koordinacije med člani, zaradi česar lahko ostanejo člani skupine brez potrebnih nakupov.

Mara Petaros

Po finančnem zakonu iz l. 2008

Združevanje potrošnikov

Finančni zakon za leto 2008 daje pravno osnovo nakupovalnim skupinam potrošnikov. V finančnem zakonu je govor o vzajemnih nakupovalnih skupinah oz. gruppi d'acquisto solidali, krajše GAS. Sicer pa nakupovalne skupine niso nič novega. V Italiji so se prve pojavile že leta 1994 in od takrat dalje so se močno razmnožile. Ker so to prostovoljne organizacije, brez posebnih formalnosti, pa ni mogoče točno določiti, koliko jih je in če so to vzajemne nakupovalne skupine ali pa navadne nakupovalne skupine. Nakupovalne skupine so skupine potrošnikov, posameznikov oseb ali družin, ki skupaj nakupujejo v grosističnih trgovinah ali pri pridelovalcu in si potem v skupini porazdelijo nakupe. Običajno se v taki nakupovalni skupini kupujejo jestvine ali dobrih splošnih porabe. Vzajemne nakupovalne skupine

pa imajo še etični element. To pomeni, da kupujejo pri proizvajalcih, ki spoštujejo določena etična načela, ki imajo poseben posluh za varstvo okolja ipd. Če kupujejo npr. hrano, ki prihaja iz tretjega sveta, izberejo tistega proizvajalca, ki pri proizvodnji ne uporablja otroške delovne sile ali svoje delavce plačuje po pošteni ceni. Pri nakupovanju hrane krajevnih proizvajalcev izbirajo manjše krajevne pridelovalce. Izbirajo samo tiste jestvine, ki so pridelane in obdelane na določen način. Večkrat obiščejo kmetije, na katerih kupujejo hrano, da preverijo, kako poteka pridelava. Finančni zakon omenja samo vzajemne nakupovalne skupine in pravi, da so vzajemne nakupovalne skupine nepridobitniška združenja, ki imajo kot cilj skupno kupovanje dobrin in razdelitev le-teh med člane, ne da bi pri tem odgovoren za nakup zaračunal kakršenkoli

(Natresene misli)

“Obrniti kmalu stran bo treba”

Brez Božje volje še las ne pade z glave. Tako je Gospod dopustil, da sem, kot kratkohladek, stikal po grmovju, si nanizal prask po rokah ter občutil kratkotrajnost in zanemarljivo telesno bolečino. Pred nedavnim pa me je Gospod presenetil z dragocenim, časovno neomejenim in bogatim duhovnim darom: Ivan Tavčar mi osebno pokloni svoje pesniške zbirke zadnjih treh let. Vsebinsko zbirke nakazuje že naslov: Bisognera' presto voltare pagina - Obrniti kmalu stran bo treba, Dove il cielo audace s'inarca - Kjer drzno boči se nebo, Perche' nasca qualcosa - Da le kaj se porodi.

Z zbirko, katere slovenski prevod nosi naslov pričujočega zapisa o avtorju, se Ivan Tavčar udeleži v Pisi leta 2005 nagradnega natečaja Kulturnega središča IL PORTONE in prejme najvišje priznanje - prvo nagrado.

“Obrniti stran” je pesnikova prisposoba za neogibno, temeljito in čimprejšnjo spre-

membo v načinu življenja najprej vsakega posameznika in vsem človeštvu, pri čemer kristjani nismo izvezeti. Kot človek žive, ne papirnatate vere in izrednih duhovnih razsežnosti je Ivan Tavčar ostrovidni opazovalec tudi s sredstvi javnega obveščanja življenja v domačem kraju, v tujini in v svetu nasploh.

Kakor se vesten in prizadeven zdravnik pozanima o stanju bolnika pred diagnozo, da more svetovati ustrezno zdravlilo, enako zaznava duhovni zdravnik in religiozni pesnik Ivan Tavčar. Anamneza o današnjem človeku in družbi mu razkriva pomanjkanje moralnih in duhovnih vrednot, iz česar se poraja vse zlo v svetu: sebičnost, sovraštvo, krivice, groba premoč, vojne, trpljenje nedolžnih... Pesnik vidi zdravlilo v popolni prisvojitvi Kristusa: ni počenjal zla, LJUBIL JE. Bodo kakor On. V prvi kitici iz predzadnje pesniške zbirke BISOGNERA' PRESTO VOLTARE

Ivan Tavčar

PAGINA pravi: Človek, / nesmrtni žej, / onstran prostora, / onstran časa. // Tako nam čudovito podari danes velikokrat zavrženo spoznanje, da je človekov cilj večnost. Iz zbirke DOVE IL CIELO AUDACE S'INARCA naj navedem iz prve kitice Inesprimibile fioritura: Moj dolg svetu / se stalno manjša, / nasprotno pa postaja / vedno večji / do mene samega. Nič manj globokih misli in izražanj ni v zbirki PURCHE'

NASCA QUALCOSA (Modica RG - 2007). V Pesmi Pellegrinare slikovito prikazuje pot današnjega človeka prav tam: V tem svojem / popotovanju / izkuš (človek) / rane / antičnega greha, / ki se skupno nerazsodno odlikava / v sovraštvu / in egoizmu: / vojne, krivice, nasilje, neenakost. Doslej požeto njegovo klasje vsebuje življenjepis sv. Frančiška; eseje o Beethovnu, Schubertu, Belliniju, Donizettiju, Leowru, en roman, razne pripovedi, kritike in poglobljene razprave o glasbi. V skupnih pesniških

zbirkah ima 67 pesmi, med njimi 5 v angleškem jeziku. V slovensčini so izšle naslednje: Ta mala zemlja več-

nost, Mladika TS - 1997; Ko biser v očeh rojevaš in Hoja v neskončnost, ki ju je založilo in izdalo Društvo 2000, Ljubljana - 2004.

Literarni kritiki poudarjajo izredno lepoto jezikovnega izražanja Ivana Tavčarja, ker opušča kakršno koli baročno navlako, to je tudi mojstrovina njegovega pesniškega peresa. V Trstu, kjer živi in ustvarja, se je rodil v zgodovinsko pomembnem letu 1943. Druga svetovna vojna se bliža koncu, Italija kapitulira, s severa prihajajo v državo Hitlerjeve čete, z juga napredujejo Amerikanci; prvih se bojijo, druge nestrno pričakujejo in jim želijo skorajšnjo zmago. Spomin naj nam poroma na kapitulacijo Italije (8. 9. 1943.), ko se v Trstu odpro vrata političnim zapornikom in kriminalcem. V ženskem zaporu pri jezuitih je tedaj preživela zadnje mesece svojega “nezaželenega letovanja” ena naših goriških pesnic...

Ambrož Kodolja

0 slovenski arhitekturi v Milanu

Društvo Slovenci v Milanu vabi na “Predstavitel sodobne slovenske arhitekture in njenih začetkov”, ki bo v četrtek, 24. aprila 2008, ob 21.15 pri Ordine degli Architetti della Provincia di Milano v Milanu, ulica Solferino 19 (stranski vhod). Sodelujejo: Andrej Hrausky (predsednik Zveze arhitektov v Ljubljani), Majda Cajnko (kurator Gallerie DESSA v Ljubljani), Vittorio Sgarbi (mestni svetnik za kulturo v Milanu). Povezuje: Antonio Borghi (svetovalec Ordine degli Architetti di Milano).

Pismo iz zambijskega mesta Lusaka

Oglaš se pater Radko Rudež

Pozdravljeni vsi pri Novem glasu!

Prav lepa hvala za novo pošiljanje Novega glasa in Pastirčka. Obojega se od srca veselimo, vsi naši, še posebno midva z bratom Rotarjem, ki sva si sosed v Lusaki, on kot ekonom v našem noviciatu, jaz pa samo nekaj korakov od njega v našem Domu za ostarele.

Imam jih namreč že čez 86 in od teh nad 50 v Zambiji in so me skoraj predčasno upokojili. - V Zambiji sem prišel leta 1958 in v tem letu so jezuiti odprli svoje novo misijonsko področje. Od leta 1967 dalje se mi je pridružilo kar devet novih sobratov. Enega (Kokalja) so odpoklicali za provinciala 14 let po njegovem prihodu in se je prav lepo izkazal ob vodstvu ene največjih župnij v mestu Matero, kjer je zgradil eno največjih in lepih cerkev in odprl novo župnijo Kizito, kjer je tudi zgradil kar veliko cerkev. Sledil mu je Grošelj, ki je to cerkev za dvakrat povečal in ustanovil dve novi, veliki župniji, katerima je seveda dal

kar obsežno cerkev in druge priklone. Tomažin pa je bil najprej v dolini ob Mozambiku, kjer je zgradil kar sedem cerkev, nakar so ga premestili v Lusako, v novo pred-

mestje Chelston, kjer še ni bilo cerkve, in ji dal zopet prav veliko in funkcionalno cerkev, nato je

odprl še dve novi drugi župniji, Chaina in Kamanga, katerima je zopet sezidal cerkev in še kaj zraven. K temu je dodal še veliki škofijski pastoralni Center in ob njem Dom duhovnih vaj (70 postelj!) ter seveda veliko kuhinjo, v katero je povabil indijske sestre, in prostorno jedilnico ter

nimi procesijami iz župnij, dekanatov in enkrat letno škofijsko romanje (nad 5000 romarjev). Ob glavni cesti proti Angoli pa je Rozman odprl misijon ob 107 km iz Lusake, v popolni divjini. Veliko cerkev, bolnišnico za 35 bolnikov (pripravljena je za 120), dve nadstropni hiši za zdravnike, štiri pritlične z lepim vrtom za

bolničarke, samostan za osem sester, elektriko, dva velika in visoka zbiralnika za vodo, mizarstvo delavnico, gospodinjstvo šolo, črpalno AGIP za bencin in diesl, pošto, policijsko postajo, mini-market, celo pekarno! Sledil mu je g. Grošelj, ki je vsaki od 30 podružnic dal svojo cerkev (nekaj od njih je zgradil že Rozman) in 50 km od Lusake rudniško mesto Nampundwe. Rozman je zgradil veliko dvorano in mnogo večjo cerkev, Grošelj pa jih je dodal še nekaj več, da jih je sedaj kar 10, dve od teh sta že pravi župniji. Človek kar težko veruje! Še nekaj zanimivega: devet bratov-redovnikov je prišlo sem, osem jih je še vedno tukaj! Ko sem prišel v Zambijo, je bilo tukaj kar 7 slovaških patrov. Vsi so odpoto-

vali na boljše pašnike (Južna Afrika, Kanada). Tudi Hrvatov je prišlo devet! Trije so umrli, eden se je vrnil domov zaradi bolezni, dva sta v pokoju v Zagrebu po 44 letih, preživetih v Zambiji, enega so “posodili” emigrantom v Kalifornijo, dva sta odšla drugam. Sedaj ni nobenega več tukaj. Kakšen lep dar za naše! Bogu res od srca hvala. Še nekaj zanimivega najpovečam. Ko sem bil v Angliji za učenje angleščine, sem se srečal z mladim slovenskim rudarjem. Med pogovorom sem ga vprašal: “Kaj pa misliš v prihodnje?” Pravi: “Ne vem, kaj bi”. Jaz pa njemu: “Pojdi k jezuitom, naj te sprejmejo za brata in pridi za menoj v Afriko!”. Dve leti kasneje, 1959, je res stopil k jezuitom in je bil od leta 1961 do l. 1975 v Zimbabveju, nato v Sudanu in končno v Angliji v velikem Domu duhovnih vaj. Umril je lani pred Božičem. Družina je o njem pisala v št. 49/27: “Franc Pregelj med temi, ki so odšli!” Še enkrat prav lepa hvala za vaš čudoviti Novi glas in nič manj čudoviti Pastirček. Res čudoviti z vsemi tistimi italijanskimi priimki! Res čudovito! In Bog vas blagoslovi za vse dobro, ki ga vaš Novi glas deli Slovincem.

Vaš v Gospodu, Radko Rudež

S 1. strani

Kaj nam je storiti?

Ali naj imajo krščanske vrednote večji vpliv v podjetjih, v politiki, v poslovnem svetu, niti kristjani niso popolnoma prepričani, saj ne bi sicer izžemali delavcev, hvallili politikov, ki jim teptajo njihove krščanske vrednote, ter imeli za zvezdnike oziroma junake ljudi, ki so samo zaradi medijske podpore ali cenenih učinkov dossegli zvezdniško slavo, čeprav v življenju niso naredili še nič resnega, ljudem resnično koristnega in dolgotrajnega. Ali ni podobno tudi med nami kristjani? Kdo se upira povprečnosti in cenemu ugledu in se zavzema za krščanske vrednote? Ali znamo med nami odkrivati ljudi, ki resnično - včasih zelo skrito, tiho in predano živijo svoj krščanski poklic. Ali kje je med kristjani in celo voditelji cerkve pripravljeno za odpuščanje, za spravo in za dajanje priložnosti človeku, ki je padel. Ali kristjani kdaj poberejo Kristusa, ki je padel v sestrin in bratih, in ga dvignemo? Smo kristjani kaj bolj odprti za duhovne vrednote ali pa se res ukvarjamo preveč s posvetnostjo, trgovanjem, praznimi stvarmi, kar nam očitajo neverni? Seveda se postavlja vprašanje, kam to pelje. V kakšen svet rastemo, kako bo izgledala prihodnost tega sveta? Ali je res vseeno, če pustimo, da prevladujejo plehokost, laž, krivica in nasilje? Je vseeno, če se ne upremo nasilju Kitajcev nad Tibetanci, kršenju pravic manjšin v Iraku, umiranju ljudi v Darfurju, Palestini in drugod po svetu? In prav tako, če ne delamo nič proti zmedenosti in krivicam med nami. Vedeti pa je treba, da je za to treba ljudi, ki se odločajo drugače, ki so pripravljeni zastaviti svojo besedo in narediti kaj, da bo v naši družbi drugače. Da je to težko, nam najboljši potrjuje Kristusov primer. Ko so Janeza Krstnika vprašali, kaj naj storimo, je odgovoril: vojakom, naj ne delajo krivic, cestinarjem, naj ne pobirajo več davka, kot je predpisano, skratka, vsakemu je pokazal na njegovo vsakdanjost: če hočemo, da bo predvolilni čas bolj koristen, je treba zastaviti moči za preno. Treba je preiti od karizma k delu za ljudi, od iskanja lastne časti k nesebičnemu služenju, od manipuliranja k resni in vztrajni organizaciji, od zavajanja in mlatenja prazne slame k bistvenim stvarim. Seveda to ni tako preprosto, zato se mnogi raje zatekajo k povprečnosti, odpravljajo od sebe in od dostopa do javnosti ljudi, ki vedo, za kaj gre, in se naprej ribarijo v kalnem. Žal je takih tudi med kristjani.

5. VELIKONOČNA NEDELJA - PAPEŠKA

Apd 6, 1-7; Ps 33; 1 Pt 2, 4-9; Jn 14, 1-12

Prvotna Cerkev se je kmalu po Jezusovem Vnebohodu morala soočiti s čisto konkretnimi problemi, ki so nastajali med verniki. Helenisti so namreč želeli pravično delitev imetja ter redno oskrbovanje potrebnih ljudi. Zato so se pritožili pri apostolih, češ da so njihove vdove v tem zanemarjene. Helenisti in Hebrejci, ki so dvignili nekaj prahu zaradi tega spora, so bili oboji Judje, čeprav so se razlikovali med seboj po tem, da so eni, Helenisti, govorili med seboj grško. Še druge navade so prevzeli od grškega okolja, v katerem so živeli; Hebrejci pa so ohranili svoj jezik, hebrejščino ali aramejščino, in bolj čisto postavo.

Problem so torej povedali apostolom, ki so takoj ukrepali, ker so hoteli vse rešiti v miru, t. j. v duhu pravičnosti in ljubezni. Zato so apostoli predlagali, naj bi se izbralo sedem

primernih, poštenih in pobožnih mož, ki naj bi skrbeli za oznanjevanje in molitev. Vatikanski koncil II. se je zgledoval po prvi Cerkvi, ko je zopet uvedel stalne diakone v Cerkvi. Čeprav Cerkev ne gradi samo na socialnem področju in je začela utemeljevati socialni nauk in ga učiti razmeroma pozno (Gl. okrožnico Leona XIII. “Rerum novarum”, 15. maja 1891 - v slovensčini “O novih stvareh”), se je, kot smo videli pri rešitvi problema z diakoni, začela organizirano ukvarjati z ubogimi, s sirotami in vdovami, z bolnicami, domovi za pomoči potrebnih, že od vsega začetka. V tem je njena blesteča odlika. Vsi svetniki so namreč postali taki, ker so ljubili Boga po pomoči potrebnemu človeku. Apostol Jakob govori, da ni vere brez dobrih del, saj je vera brez del mrtva (Jak 2, 17).

Jezus blagruje uboge, rekoč: “Blagor vam, ubogi!” (Lk 6, 20), zato da lahko pričakuje od nas vseh, da delamo dobro potrebnim, v katerih vidimo njega. Cerkvi namreč bistveno pripadajo: oznanjevanje Božje besede, bogoslužje (sv. maša, molitev, zakramenti) in

dobrodelnost (karitas).

V Apostolskih delih beremo: “In Božja beseda se je širila, število učencev v Jeruzalemu se je zelo množilo in tudi veliko duhovnikov je postalo poslušnih veri” (Apd 6, 7). Današnji evangelijski odlomek (Jn 14, 1-12) je ves prežet z mistiko. Apostoli, tu posebno Tomaž in Filip, moledujejo Jezusa za spoznanje nebeškega očeta. Toliko jim je namreč govoril o njem, zdaj jih tudi graja, ker niso še razumeli skrivnostne in edinstvene povezanosti med Sinom in Očetom. Tudi mi namreč potrebujemo izredne milosti vere, da lahko spoznavamo Sina in Očeta. Sin je pot k Očetu. A naše srce se samo od sebe ne more otresti vznemirjanja.

Tudi mi bi radi videli, kakšen je Oče, kakšen je vendar Bog. Jezus pa nam odgovarja, da kdor vidi njega, vidi Očeta. Filipu pojasni neprodno skrivnost Boga takole: “Filip, toliko časa sem med vami in me nisi spoznal? Kdor je videl mene, je videl Očeta. Kako moreš reči: ‘Pokaži nam Očeta. Mar ne veruješ, da sem jaz v Očetu in Oče v meni? Besed, ki vam jih govorim, ne govo-

rim sam od sebe; ampak Oče, ki ostaja v meni, opravlja svoja dela. Verujte mi, da sem jaz v Očetu in Oče v meni; če pa tega ne verujete, verujte zaradi del samih” (Jn 14, 5 nss). Jezus nas bodri, da sami preiščujemo o Boga, da vemo, da si moramo šele zaslužiti gledanje Boga iz oči v oči. Za to gledanje se očistujemo grehov in slabosti.

Apostol Janez piše: “Ljubi, zdaj smo Božji otroci, ni pa še razodeto, kaj bomo. Vemo pa, da mu bomo podobni, ko se bo razodel, ker ga bomo gledali takšnega, kakršen je, in vsak, kdor ima upanje vanj, se očistuje, kakor je tudi on čist. Vi veste, da se je on razodel, da bi odvzel grehe. Kdor ostaja v njem, ne greši. Le kdor ravna pravično, je pravičen, kakor je pravičen on” (1 Jn 3, 2 nss).

Danes je papeška nedelja. Hvaležno in veselo pozdravljamo svetega očeta-papeža ob 3. obletnici njegove izvolitve na Petrov sedež (19. 4. 2005) ter slovenske začetek Petrinke službe Benedikta XVI. (24. 4. 2005), ki ga ponekod počastimo v nedeljo, 20. 4. 2008. Jezus želi, da Boga spoznavamo zlasti po nauku in zgledu papeža.

VAŠA ŽELJA,
DA BI DRUGIM POMAGALI,
NE BO ŠLA V POKOJ.

C.E.I. Conferenza Episcopale Italiana
www.8xmille.it

PODPIŠITE OBRAZEC CUD,
DA NAMENITE 8 TISOČINK
KATOLIŠKI CERKVI.

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Tudi davkoplačevalci, ki niso dolžni predložiti davčne prijave, lahko s svojim obrazcem CUD izberejo namen osmih tisočink. Na poli, ki je priložena obrazcu CUD, sta potrebna dva podpisa: v okvirčku "Chiesa cattolica" in spodaj, v prostoru za "Firma". Polo spravite v belo kuverto in nanjo zapišite priimek, ime, davčno številko in opombo "IZBIRA NAMENA OSMIH TISOČINK IN PETIH TISOČINK DAVKA IRPEF OD DOHODKOV FIZIČNIH OSEB". Kuverto oddajte na pošti. Za naknadne informacije pokličite brezplačno številko 800.348.348.

Sulla tua dichiarazione dei redditi o sul modello CUD

TUDI LETOS LAHKO POLEG OSMIH TISOČINK IZBERETE TUDI NAMEN PETIH TISOČINK. DAVKOPLAČEVALEC SE LAHKO S SVOJIM PODPISOM IZRAZI O NAMENU OSMIH IN PETIH TISOČINK, SAJ SE PODPISA NE IZKLJUČUJETA. OBA PODPISA NE POVZROČATA DAVKOPLAČEVALCU NOBENIH DODATNIH STROŠKOV.

Kratke

Ciril Zlobec v Kulturnem domu

V četrtek, 17. aprila, ob 18. uri prireja Kulturni dom v Gorici v sodelovanju s kulturno zadruzo Maja, ZSKD in SKGZ literarni večer, na katerem bo častni gost slovenski pesnik in akademik Ciril Zlobec predstavil svojo novo pesniško zbirko V viharjih in zavetrjih srca. Nova pesniška zbirka je nadaljevanje njegove zadnje zbirke pesmi Dvom, upanje, ljubezen, ki jo je sklenil s pesmijo, posvečeno hčerki Varji, Razlogi so. V osrednjem delu knjige so objavljene pesmi, ki jih je leta in leta pisal kot pisma svoji hudo bolni hčerki – nekatere je odposlal, drugih ne. Zbrane v knjigi so pričevanje o tanki meji med obupom in upom, svetlobo in temo, bolečino in radostjo. Kljub izgubi ljubljenega bitja in trpkim spoznanjem zmora pesnik ohrani vero v smisel življenja in z njimi prepoji poezijo. Na večeru bo nekaj poezij iz nove zbirke prebrala Barbara Rustja ob klavirski spremljavi prof. Aleksandra Vodopivca.

Fotografska razstava Marka Vogriča na Oslavju

V prostorih prenovljene gostilne Sherlock na Oslavju (pri Tildi) razstavlja od začetka aprila svoje fotografije Marko Vogrič, član fotokluba Skupina 75. V petek, 18. aprila, ob 18.30 bo uradno

odprtje postavitev del, ki se predstavljajo v različnih tehnikah in so večjih in manjših velikosti. Na srečanju bo spregovoril naš urednik Jurij Paljk, na odprtju pa bo tudi možnost pokušnje žlahtnih vin z briškega oslavskega konca. Svoja vina bosta predstavila vinogradnika Fiegl in Primosic. Razstava bo na ogled do poletja.

Marko Vogrič se je rodil leta 1961 v Gorici, kjer živi z družino. Po poklicu je elektronski inženir, projektant v jeklarski industriji na področju močnostnih električnih tokov. S fotografijo se ukvarja od mladih let v klasični in sedaj tudi digitalni tehniki; uspešno je sodeloval na številnih razstavah in natečajih na Primorskem. Ukvarja se tudi s tehnično in industrijsko fotografijo. Kot fotograf je sooblikoval razne publikacije, med katerimi vodnik Od Timave do Idrije. Slovenski sledovi po goriški pokrajini (2005), priložnostno publikacijo z razglednicami ob 70. obletnici Kraljevih fresk v pevmski cerkvi (2004) in knjigo Drobntince iz goriških šeg in navad (2007). Fotografsko je opremil pesniško zbirko Mosaico-Mosaik (2006) goriške besedne ustvarjalke Klavdija Voncina.

In memoriam

Msgr. Silvano Cocolin

v raznih župijah. Veliko si je prizadeval prav za vzgojo in formacijo ter vseskozi poudarjal vlogo družin in institucij v oblikovanju mladih rodov. Deset let - od leta 1982 dalje - je bil župnik v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, bil je tudi generalni vikar goriške nadškofije. Leta 1992 je koordiniral pastoralni obisk papeža Janeza Pavla II. v Gorici in nadškofiji. Nato je nekaj let vodil nadškofijski pastoralni urad, nakar je bil najprej poklican za župnika v furlansko vas Aiello, leta 1998 pa v Červinjan. Kljub monsinjorskemu naslovu je za mnoge ostal "don Silvano", saj so ga ljudje zaradi njegovega dobrohotnega nasmeha in intenzivnega delovanja med verniki imeli iskreno radi. Z ljudmi je znal vzpostaviti žive odnose, ker ga je prežemala globoka vera, pogumno pričevanje tudi v zadnjih tednih, ko je bolezen hudo načela njegovo vedno bolj krhko telo. Bil je človek dialoga in širokega srca.

V ponedeljek popoldne je bila njegova krsta izpostavljena v červinjanski stolnici, pogreb pa je bil v tork popoldne. Žalni obred je daroval nadškof Dino De Antoni ob somaševanju številnih duhovnikov in v navzočnosti res velike množice.

Privlačna pobuda Odbora staršev goriškega ravnateljstva

Števerjanski učenci kuharski vajenci

Iz prostorov SKPD F. B. Sedej v Števerjanu, tik ob dvorani, so se v soboto v dopoldanskih urah vile zelo prijetne vonjave. Odbor staršev je na pobudo članice Marinke Černic priredil prvi kuharski tečaj za tiste otroke, ki se radi motajo po kuhinji, ko mama pripravlja jedi. Na tečaj se je prijavilo dvanaest otrok, od drugega razreda do prve nižje. V glavnem so to bili učenci, ki obiskujejo OŠ Alojz Gradnik v Števerjanu. Tečaj se je vil od 11.00 do 15.00, vodila pa ga je izkušena kuharica Francesca Mattioli, katere hčerka obiskuje števerjansko osnovno šolo. Mlada, lepa, predvsem pa zelo vljudna in prijazna gospa, ki po naročilu pripravlja torte in še marsikaj drugega, je imela že nekaj tovrstnih izkušenj, celo v Milanu je doživela uspeh, ko je ob Božiču v organizaciji italijanske revije Cucina italiana vodila podoben kulinarčni tečaj. Z velikim veseljem je sprejela pobudo Odbora staršev in z navdušenjem seznanila Lorenza, Aleksandra, Ferdinanda, Nikola, Mateja, Miho, Veronico, Klaro, Emo, Manuela, Juliana in Alexa (samo tri deklice

in kar devet fantov!), kako se pripravijo okusna pizza in slastni piškoti. Otroci so prišli "na delo" opremljeni vsak s svojim valjarjem in predpasnikom in so se ob navodilih gospe Francesce takoj z vneto lotili peke, da je opoldne že vse dišalo po pizzah. Vsak je namreč naredil svojo in ljubosumno čakal, kdaj bo pečena. Za pizzo so prišli na vrsto masleni piškoti. Vsak je dobil lep kos testa in simpatične modelčke, med katerimi sta bili celo roka in noga; z njimi so izoblikovali piškote, ki so jih pečene "potunkali" v čokoladno glazuro, da so bili še bolj vabljivi. Bili so prav dobri, saj sem bila pokušnje še sama deležna. Kot nam je razložila predstavnica staršev Marinka Černic, ki je pomagala

in piškote. To lepo uspelo izkušnjo bo Odbor staršev morada ponoviti in pobudo razširiti tudi na druge šole goriškega ravnateljstva, če bo odziv staršev in otrok pozitiven. Mali "števerjanski" kuharji so bili prav zadovoljni, da so lahko sami pripravili kosilo. Na vprašanje, zakaj so se udeležili tečaja, so brez obotavljanja odgovorili: Klara

pri tej prvi kuharski lekciji, bi se bili radi osredotočili na pripravo kakih tipičnih slovenskih jedi ali sladice, ker pa je priprava le-teh bolj zahtevna, so se odločili za enostavnejšo pizzo

Terčič, da zelo rada kuha, celo piškote pripravlja v domači kuhinji, Alex Formentini, ker je kuharica njegova teta, Miha Kovic, da bi se naučil peči pizzo in piškote, Emma Terpin pa zato, ker bi rada pridobljeno znanje posredovala mamici... Povedati moramo, da sta SKPD F. B. Sedej in domači župnik Anton

Lazar radovoljno dala na razpolago svoje prostore, za kar se ji ma organizatorji zahvaljujejo. Zahvala gre tudi Cristini Corsi iz gostilne Korsič, ki je prisločila na pomoč pri peki, da bi le-ta hitreje stekla, ker je bila pečica, ki so jo uporabljali tečajniki in njihova mentorica, premajhna. Mirno lahko zapišemo, da je prvi kuharski tečaj v organizaciji Odbora staršev popolnoma uspel in da so otroci ustvarjalno in koristno uporabili prosti sobotni dan in se ob kuharskih pripomočkih lepo imeli in izrabili tudi to priliko za razigrano druženje.

IK

SCGV KOMEL IN ARSATIELIER Snovanja: Orkester Nova iz Nove Gorice

Koncert pomladnih barv

Niz glasbenih srečanj Snovanja, ki ga prireja Slovenski center za glasbo in Mednarodni center za glasbo in umetnost ArsAtelier, se je začel v soboto, 12. aprila, s koncertom Orkestra Nova iz Nove Gorice. Orkester, ki je nastal leta 1996, si je s številnimi kvalitetnimi nastopi pridobil velik ugled v našem okolju. V goriškem prostoru je to edini stalni sestav, ki se posveča klasični glasbi in nepretrgoma deluje dvanaest let. V Kulturnem centru Lojze Bratuž so se predstavili mlajši in manj mladi glasbeniki, sedajni in nekdanji učitelji ter študenti različnih glasbenih šol na Goriškem. Ta razigrani in pestri sestav spretno vodi priznani pedagog in violinist Jurij Križnič, profesor na Glasbeni šoli v No-

vi Gorici ter dolgoletni sodelavec Centra Komel. Na sobotnem koncertu se je orkestru pridružil še solist, mladi kitarist Sebastjan Grego, sedanjí študent dunajske univerze za glasbo in umetnost, ki je začel koncert s solo nastopom. Zai-gral je Sonato italijanskega skladatelja Maria Castelnueva Tedesca. Florentinski skladatelj se je v svojih delih prepuščal liricnim, impre-

sionističnim temam v duhu Debussyja, navdihoval se je tudi ob Shakespearovih dramah, ohranjal je klasično kompozicijsko estetiko in odkrito odklanjal avantgardno smer, ki jo je v istem obdobju uvajal Schönberg. Po uvodu je nastopil orkester z igrivo Mozartovo Serenado št. 13 v G duru ali znano Eine kleine Nachtmusik. S štirimi stavki te skladbe, ki je nastala leta 1787 za komorni godalni sestav, je Mozart poustvaril takratno lahкотno salzburško vzdušje, zapisal je nesmrtno melodijo, harmonično in vedno privlačno v svoji inventivnosti. V drugem delu je v svetlih tonih zazvenel Koncert za kitaro in orkester, eno najboljših del

klasicističnega skladatelja in kitarista Maura Giuliani. Giuliani je eden temeljnih avtorjev glasbe za kitaro; z zanimivimi efekti in pestrimi invencijami, ki jih je sestavil prav za ta instrument, nudi izvajalcem bogat, raznolik opus. Njegov koncert je v soboto zazvenel v vsej svoji lepoti, orkester in kitarista sta se prepletala in dopolnjevala, izvajalci pa so se sproščeno prepustili melodijam ter uživali v igranju. Za konec so zaigrali še veličastno in obenem ljudsko St. Paul's suite angleškega skladatelja Gustava Holsta, ki jo je leta 1913 posvetil dekliskemu zavodu Svetega Pavla, kjer je več let poučeval.

Orkester se je poslovlil s priredbo znane slovenske pesmice Marko skače, ki se podi po zeleni trati, in jo je vedno lepo slišati, saj spominja na vedro otroško razigranost in sončne dni.

KB

Minuli ponedeljek so v prostorih Fundacije Goriške hranilnice goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, odgovorni urednik tednika Voce Isontina Mauro Ungaro ter predstavnik Fundacije predstavili obisk škofa msgr. Domenica Mogavero iz sicilijanskega kraja Mazara del Vallo. Pravzaprav gre za prireditve z naslovom Meja: Simfonija glasov in barv, saj prireditelji hočejo poudariti predvsem obmejno lego Gorice in sicilijanskega mesta. Srečanje z msgr. Mogavero bo v petek, 18. t. m., ob 20.30 v župnijski dvorani v Podtumu v Gorici.

Dramska družina F. B. Sedej Števerjan

Mrzlične priprave na skorajšnjo premiero

Po lanskoletnem resnobnem premoru, ko je spomladi na odru Sedejevega doma v Števerjanu, nato pa še na jesenski ponovitvi v goriškem Kulturnem centru Lojze Bratuž zažarela v svoji lirični, pa

Franko Žerjal

vensko praznjenje v Mestnem gledališču ljubljanskem. Angleški avtor Peter Shaffer, rojen v Londonu l. 1926, je bil najprej literarni kritik pri reviji Truth, potem pa je začel snovati detektivske zgodbe z bratom Anthonyjem, kasneje pa se je osredotočil na dramske tekste. Črna komedija, v izvirniku Black comedy, je spisal l. 1965 za Narodno gledališče v Londonu in z njo zaslovel. Širša publika ga je spoznala, ko je njegovo delo Amadeus iz l. 1978, o glasbenih nasprotnikih Mozartu in Salieriju, na filmsko platno prenesel Milos Forman l. 1984. Kot nam je pojasnil Franko Žerjal po intenzivni, zavzeti vaji, v torek, 8. aprila, je Shafferjeva komedija tehnično in igralsko dokaj zahtevno odr-

va med temo in svetlobo. To bo gotovo "šokantno" za gledalce, saj bo predstava prvih deset minut odigrana v popolni temi! Ko je prizorišče v temi, je v igri v resnici luč, ko pa se prižgejo luči, odrsko dogajanje poteka v temi, saj vidimo igralce, kako tavajo po prizorišču, prevračajo stole, se spotikajo... Vse humorne situacije in izrečene laži povzročajo namreč pregorela električna varovalka; zaradi nje stanovanje umetnika Brindsleyja Millerja potone v temo, ravno ko čaka obisk bogatega zbiralca umetnin, od katerega si veliko obeta. Da bi svoje bolj skromno stanovanje olepšal, z zaročenko Carol prenese vanj nekaj kosov dragocenega pohištva sosedja Harolda Gorringeja, lastnika starinarne. Ko si sledijo zapleti, sta v stanovanju še polkovnik Melkett, ki ga je hči Carol pripeljala zato, da bi spoznal njenega zaročenca in

da in ob nenapovedanem prihodu Clee, nekdanje Brindsleyjeve zaročenke, se komedijska štrana, ki narekuje hiter tempo, še huje zaplete... Kako se bo vse skupaj razpletlo, pa bodo gledalci odkrili na premieri, ki bo v soboto, 19. aprila, ob 20.30 v Sedejevem domu v Števerjanu, ali na ponovitvi v isti dvorani, v nedeljo, 20. aprila, ob 17. uri.

Igralci vadijo od novembra, če bi imeli še nekaj časa, eno leto je šaljivo dejal režiser Žerjal, bi lahko še marsikaj izpilili, sicer je z njihovim delom in prizadevanjem kar zadovoljen. V dramske like se bodo prelevili že znani obrazi Dramske družine, izkušeni veterani Simon Komjanc, Branko Terčič, Marko Černic, priljubljen komedijant Odra90, izvrsten sooblikovalec operet v postavitvi ZSKP, Jasmin Kovic, Nikol Dorni, mladi obe-tavni igralki, Ivan Komjanc, ki je že nastopal na domačem odru, in novinec Nikolaj Pintar, študent solopetja in obiskovalec gledališke šole StudioArt, ki se prvič »spopada« s Števerjanskimi odskripi deskami. V zakulisju bo predstavo, kot že večkrat, budno spremljala šepetalka Katja Dornik, Marko Lutman bo upravljal luči, Igor Škorjanc pa

tudi tragični izpovednosti lepljenka Ti iz oči sijala je ljubezen o življenju in tragični smrti Lojzeta Bratuža, v režiji mlade Jasmin Kovic, se v letošnji sezoni Dramska družina Slovenskega katoliškega prosvetnega društva F. B. Sedej vrača k svojim žanrskim okusom, in sicer h komedijam, ki jim je lasten črni oz. tipični angleški humor. Ob posvetovanju s Frankom Žerjalom, ki je bil že nekajkrat uspešni režijski spremljevalec števerjanskih ljubiteljskih igralcev, nazadnje l. 2004, ko so uprizorili kratko komedijo Povsem navaden dež, so se odločili, da bodo letos na domačem odru prikazali delo Petra Shafferja Črna komedija, ki je v sezoni 1967/68 doživela slo-

sko delo. Česa takega na naših odrih nismo še videli. V njem je namreč glavna poanta zamenja-

privolil v poroko, pa tudi boječa sosedja miss Furnival. Ob predčasni vrnitvi sosedja Harol-

glasbo; za kostumsko izbiro je zadolžena Snežica Černic.

Iva Koršič

40 let izhajanja Števerjanskega vestnika

Da bi čim bolj povezovali

Štiri desetletja so torej že za nami, napojena z veliko truda in napora, a nam vsem v veliko veselje in zadoščenje. In Števerjanski vestnik še vedno živi med nami. Na svoje domove ga prejemajo skoraj vse števerjanske družine in tudi tisti števerjanci ter drugi, ki živijo izven vasi. Brez dvoma lahko s ponosom poudarimo dejstvo, da je Števerjanski vestnik redno izhajal od vsega začetka do danes. Prejšnji teden je izšla njegova prva letošnja številka. S tem izvodom se je pričelo štirideseto leto neprekinjenega izhajanja tega glasila, ki ga izdaja SKPD F. B. Sedej iz Števerjana in za katerega skrbijo mladi člani društva.

Na novo oblikovani naslovni strani 40., jubilejnega letnika je upodobljen Primož Trubar, simbol slovenstva, v zamisli vsestranskega kulturnega delavca Marjana Terpina. Števerjanci od nekdaj ljubeznivo in skrbno čuvamo svojo narodnost, pripadnost slovenskemu narodu, ki ji tudi dandanes posvečamo veliko pozornosti. Zato je resnično umestno in primerno, da ob jubileju vaškega glasila posvečamo na-

slovno stran Števerjanskega vestnika prav očetu naše književnosti. V jubilejnem letu smo spremljevalcem našega glasila pripravili marsikatero presečenec in novost. Tako je stekel na vaški osnovni šoli Alojz Gradnik natečaj Nariši naslovno stran.

V vseh teh letih so tudi števerjanski osnovnošolci redno sodelovali s svojimi spisi in risbicami ter s tem pripomogli k bogatitvi vestnika. Zato želimo proslaviti jubi-

lej tudi z njimi. Vsakdo izmed njih se bo malo poigraval s fantazijo in izdelal naslovno stran, ki bo krasila vestnik od leta 2009 dalje.

Poleg tega boste lahko prebrali priložnostno misel vseh dosedanjih članov uredništva, objavili jih bomo v letošnjih štirih izdajah. Nekaj jih lahko preberete že tokrat, in sicer prav na prvih straneh glasila, v rubriki Uredništvo skozi čas. Prav tako na začetku lahko podrobneje spoznate stalni etnografski muzej kmečke kulture, Brincelj, ki ga je predstavila Jasmin Kovic; Nikol Dorni je opisala potek športnega vikenda v organizaciji Mladinskega krožka, Gabrijel Lango se je razpisal o letošnjem pustu. V rubriki V svetel spomin... nam je Martina Maraž opisala lik Petra Butkoviča ob 120. obletnici rojstva, Martina Valentinčič pa nam je predstavila gostovanje ob dnevu kulture priznane harmonikarja ter dolgoletnega sodelavca in prijatelja Števerjanskega festivala, Denisa Novata. Na sredinskih straneh gospa Iva Gabrovec pripoveduje o svojih 80 letih, Marjan Drufovka je v okencu Kako je bilo živeti takrat? intervjuval Almo Kreševac z Valerišča, v rubriki Domača vas, biser naš pa lahko v nadaljevanju razberemo nekaj zanimivih podatkov o gradnji Števerjan-

skega spomenika padlim, letos namreč poteka 60. obletnica. V rubriki Osnovnošolci pišejo lahko preberemo in si ogledamo prispevke vaških malčkov, Zvonko Šimčič pa si je zamislil festivalsko križanko, ob bližajočem se tekmovalnem tridnevju. Nataša Kocijančič nam je v rubriki V stiku z naravo... razkrila veliko zanimivih napotkov za uspešno gojenje oljke. Evelin Bulfoni je bralce dobesedno omrežila v rubriki Kuhinjski recept, v kotičku Za kratak čas pa je Erika Dornik poskrbela za sprostitevno križanko.

Uredništvu se je v tem jubilejnem letu porodila zamisel, da bi vse dosedanje izvide glasila informatično prenesli na DVD ploščo v JPEG formatu. DVD ploščo bomo tako brezplačno razmnožili vsem kulturnim ustanovam v zamejstvu in domovini: knjižnicam, šolam, društvom ipd. Mislimo, da je zamisel zelo perspektivna za ohranitev in ovrednotenje dela naše mladine in za spoznavanje celotnega našega delovanja in obenem teritorija v širši javnosti. Dosledno smo uredili arhiv glasila, pripravljamo knjižno vezavo vseh posameznih letnikov, ki bodo shranjeni na sedežu društva. Jubilej bomo primerno proslavili tudi z izdajo publikacije z naslovom ŠTEVERJANSKI VESTNIK Da bi čim bolj povezovali, v kateri bomo predstavili naše glasilo od prvih začetkov vse do danes. Zamisel bo zagledala luč sveta v letu 2008, seveda pred 12. januarjem 2009, ko bo naše glasilo praznovalo okroglo 40. obletnico.

MD

Obvestila

Ob 150-letnici prikazovanj je vsedrjavna organizacija UNITALSI zaradi velikega povpraševanja organizirala še drugo letalo. Zato obveščamo bralce Novega glasa in vse zainteresirane, ki bi želeli porovati v Lurd z letalom, naj se čim prej javijo. Vpisovali bomo do razpoložljivih mest. Obveščamo tudi, da so se začela vpisovanja za romanje z vlakom. Vsa središča so odprta. Zberite si tisto, ki vam je bliže ali bolj pri srcu. Voščimo vam lepo jubilejno romanje. Slovenske sestre UNITALSI

Katoliško tiskovno društvo daje v najem trisobno stanovanje v Kulturnem centru L. Bratuž na drevoredu 20. septembra 85 v Gorici. Zainteresirani lahko pokličejo v jutranjih urah na tel. 0481 531445. Pisno prošnjo oddajte na naslov: Katoliško tiskovno društvo, 34170 GORICA / GORIZIA Travniki / Piazza Vittoria 25.

Fundacija Gorica daje v najem trisobno stanovanje z veliko teraso in parkirnim prostorom v zaprtem dvorišču v ulici S. Giovanni 9, Gorica (1. nadstropje). Zainteresirani lahko pokličejo v jutranjih urah na tel. št. (0039) 0481 531445.

V ponedeljek, 21. aprila, ob 20.30 bo v goriškem Kulturnem domu druga predstava festivala komičnega gledališča Komigo, in sicer monokomedija Marka Pokorna "Kdo vam je pa to delu"? v izvedbi Borisa Kobala in režiji Jaše Jamnika.

Romanje v Medjugorje od 2. do 5. maja 2008. Vabimo vas na romanje v Medjugorje. Predvideni so vzpon na Križevac in na Hrib prikazovanj, obisk skupnosti Cenacolo in Oaze miru ter sodelovanje pri verskih svečanostih. Cena: 100,00 evrov. Ob vpisu je treba poravnati ceno celotnega potovanja. Italijanski in slovenski državljani lahko potujejo samo z osebno izkaznico. Prijave sprejemata: župnik dr. Jože Markuža, tel. 040 229166, in g. Darko, tel. 0481 882395 ali 0481 32121.

Darovi

Namesto cvetja na grob Nadje Fajt darujeta teta Mara in Remo 50 evrov za Krvodajalce Sovodnje, 50 evrov za cerkev v Sovodnjah in 50 evrov za Kulturni dom Sovodnje.

Ob 4. obletnici smrti predragega Alfreda Iermana darujeta žena Lojzka in hčerka Marina za Sv. Goro 50,00 in za Novi glas 50,00 evrov.

Čestitke

Draga Majda in Fabio, iz srca vama želimo, da bi mala Marta rastla zdrava, živahna in srečna! PD in MePZ Rupa-Peč.

Sožalje

Ob izgubi drage Nadje cerkveni pevski zbor iz Sovodnj sočustvuje z mamo Dano in teto Maro in ostalimi domačimi.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 18.04. do 24.04.2008)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 18.30 do 19.30. Spored:

Petek, 18. aprila (v studiu Andrej Baucon): Slovenska polka in valček 2008: posnetek s prireditve.

Ponedeljek, 21. aprila (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound: lahka glasba; živemu se vse zgodi; zanimivosti in obvestila.

Torek, 22. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 23. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Koza po starem in po novem l. del - Izbor melodij.

Četrtek, 24. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

DRAMSKA DRUŽINA F.B. SEDEJ

Peter Shaffer ČRNA KOMEDIJA

Režija: Franko Žerjal

Premiera 19. aprila 2008, ob 20.30

Ponovitev 20. aprila 2008, ob 17. uri

V dvorani Sedejevega doma v Števerjanu

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

v sodelovanju s KINOATELJEJEM, CELJSKO in GORIŠKO MOHORJEVO DRUŽBO

OTROCI S PETRIČKA - Ukradeno otroštvo

Kulturni center Lojze Bratuž
Sreda, 23. aprila 2008Ob 19. uri predstavitev knjige,
ob 20. uri projekcija filma Otroci s Petrička

Prisotna bosta avtor knjige Ivan Ott ter scenarist in režiser: Miran Zupanič

DRUŠTVO ARS

Vljudno vabi na odprtje razstave

GRAFIČNA DELA: Sonja Makuc

MALA PLASTIKA: Tea Curk

Razstavo bo predstavila Katarina Brešan

Galerija Ars na Travniku, Gorica
Četrtek, 24. aprila 2008, ob 18. uri

Padova / Posvet Državne zveze katoliških tednikov ob 100-letnici tednika La Difesa del popolo

Sto let dobrih sadov tednika, ki stoji ob strani ljudem v pisani stvarnosti njihovega teritorija

Posveti Italijanske zveze katoliških tednikov FISC, v katero je včlanjen tudi naš tednik, so vedno zanimivi. Najprej zato, ker nudijo udeležencem nekaj "kisika", novih in svežih spodbud za razmišljanja o aktualnih temah. Po drugi strani pa tudi zato, ker so priložnost za srečanje med uredniki, časniki in člani uprave velikih in malih tednikov od Alp do Sicilije, ki se sicer razlikujejo po družbenem in kulturnem kontekstu oz. po uspehih in težavah, imajo pa vsi nekaj skupnega, kar jih veže. To rad vedno znova poudarja predsednik FISC-a g. Giorgio Zucchelli, ki je tudi tokrat povedal, da našo zvezo sestavlja 168 katoliških tednikov, ki skupno tiskajo tedensko približno milijon kopij in imajo zato brez dvoma kar nekaj vpliva na ljudi. To je prava družina katoliških medijev: tega se uredniki in časniki v zadnjih letih vedno bolj zavedajo, saj se občutek pripadnosti zvezi vedno bolj krepi, obenem pa nastaja tudi vse več oblik sodelovanja med njenimi članicami.

Zadnji posvet je od 10. do 12. aprila potekal v Padovi, ker je tamkajšnji tednik *La Difesa del popolo* proslavljal 100-letnico obstoja in izhajanja. Slovesna akademija je bila v četrtek popoldne v prestižni avli magni slo-vite Palače Bo, na sedežu padovske univerze, ki s svojo skoraj 800-letno zgodovino (ustanovljena je bila l. 1222) predstavlja pravo rožo v gumbnici mesta. Gostitelj, rektor Vincenzo Milanesi, je uvo-domo povedal, da je vseučilišče od nekdanjega pozornega komu-nikacije, saj ta predstavlja nepo-

poplave, drame beguncev in najrazličnejše stiske ljudi vse do današnjega zidu v ul. Anelli... "Mi smo bili in smo še tu". Še vedno so ljudje, ki potrebujejo, da jih kdo brani. "Pri tem lahko računamo na neprecenljivi dar evangelija, ki ga ne smemo uporabljati kot kij, ampak kot bogastvo, ki ga delimo z drugimi". Tak tednik obstaja, je še povedal urednik, da se bori za velike ideale; da prvim kaže na zadnje, ki s težavo prihajajo do konca meseca. Posebno pozornost daje prav šibkejšim, ki jih je veliko tudi danes, saj je Padova v zadnjih letih pogosto prisotna tudi v vse-državnem tisku zaradi mamil, prostitucije, priseljencev in sploh kriminala. Tednik že sto let stoji ob strani ljudem, zlasti tistim, ki nimajo glasu, je povedal župan Flavio Zanonato. Ne prilagaja se modnim muham in brez ovinkarjenja pripoveduje o današnji družbi, v kateri moramo sestavljati protistrupe ter se soočiti s strahom in z zaprtostjo ljudi. Pomen tednika za razvoj dialoga v civilni družbi je poudaril pokrajinski odbornik Massimo Giorgetti, časnika Guglielmo Frezza in Umberto Fole-na (Avvenire) pa sta na živ način spregovorila o prvem stoletju tednika, ki je močno vezan na teritorij in skupnosti na njem. Komunikacija ima globoke korenine v veri ("v začetku je bila beseda"...), je naglasil škof Antonio Mattiazzi, ki je podčrtal odnos vere do besede, kulture in evangelija. *La Difesa* je preživela t. i. "kratko stoletje" oz. "stoletje zla" in še vedno posreduje verski pogled na stvarnost ter s svojim

verzalo. Ključni so, da to utrjeno državo dvigajo, gradijo in združujejo. Predsednik FISC-a Zucchelli je poudaril dejstvo, da katoliški tedniki lahko najdejo moč v svoji avtonomiji in v združevanju. "Vsak časnik ima svoj zorni kot, naš je

Slavna akademija v avli magni Palače Bo

Urednik g. Cesare Contarini

krščanski. Iz tega izhajajo izbira tematik, način, kako jih obravnavati, krščanska vizija stvarnosti, prepojena z vero in razumom". Isti večer smo si udeleženci posveta po skupinah in ob razlagi vodičke ogledali sijajne Giottove freske v temeljito prenovljeni kapeli degli Scrovegni, ki predstavlja pravi biser italijanske in svetovne umetnosti. Nato smo v avditoriju Pollini prisostvovali spektaklu glasbenih, zborovskih in gledaliških točk, s katerim je tednik hotel poudariti, da Padova ni nujno samo sinonim za družbene probleme, ampak tudi za živahno in ustvarjalno kulturno stvarnost.

V petek zjutraj smo se po zahvalni maši, ki jo je daroval škof Mattiazzi v starodavni cerkvi sv. Nikolaja, udeležili posveta o varnosti, teritoriju in vplivu medijev. V dvorani Multisala Pio X. so spregovorili družboslovec Enrico Finzi, urednik revije Mondo e Missione Gerolamo Gazzini in

prvi predsednik italijanske Karitas msgr. Giovanni Nervo. Posebno zanimiv je bil poseg sociologa Finzija, ki je v svojem razmišljanju izhajal iz prepričanja, da se za napihovanjem zloglasnih novic (npr. o privrženosti priseljencev kriminalnim združbam) večkrat skriva načrtna želja političnih sil in institucionalnega ustroja, ki izrabljajo splošno negotovost družbe za lastne računi-ce. Negotovost, v kateri živi današnja družba, je podlaga za strah pred neznanim, pred tujcem: tako čutenje nedvomno vodi v nerazsodno presojanje vseh priseljencev, za katerimi se mora 'gotovo' skrivati zlo! Taka nekritična presoja, ki stoji na prehajanju iz specifičnega strahu v vsesplošno doživljanje groze, podžiga nestrpnost. "Resnica pa je, da je stvarnost manj utesnjenoča od tiste, ki nam jo prikazujejo časopisi in televizijski dnevniki", je dejal. "Novice, take, kot nam jih posreduje televizija, sprožajo v nas močno nelagodje. Statistike pa pričajo, da se Italijani imamo za zmerno srečne ljudi", je dodal Finzi in pojasnil, da "je naša radost zasebne narave, rodi se in se razvija v ožjem družinskem krogu, naslanja se na intimen dialog z bližnjim in na negovanje prijateljskih stikov. Srečo italijanskega naroda bi lahko imeli za krščansko srečo, ki se oplaja ob tradicionalnih vrednotah in sorodstvenih vezeh, ne pa ob izkoriščanju potrošniških dobrin", je povedal Finzi, ki sicer izhaja iz judovske tradicije. Medijski pritiski zatorej kazijo naše prijetno družinsko razpoloženje, nas žalostijo: "Tudi v tem primeru moramo to obrniti na glavo:

mediji bi morali krepiti naše 'naravno čutenje', poročati bi morali tudi o pozitivnih dinamikah, ki so v našem vsakdanu vendarle prisotne, saj stvarnost ni tako tragična, kot nam jo prikazujejo"! Italijani so torej zadovoljni, ko vzpostavljajo drug z drugim pozitivne odnose: kaj pa, ko bi v tako razmerje vključili tudi odnos s priseljenici – se je vprašal predavatelj. "Gotovo bi odnosi potekali po bolj sproščenem tiru, kar bi našo družbo obogatilo", je povedal Finzi in svoje razmišljanje strnil v formulo: "Delati dobro zato, da bomo bolje živeli. Naša družba mora zato priseljenice sprejeti in vključiti v svoje dinamike: to je edini način, da bomo našo tradicionalno srečo še naprej ohranjali". Fazzini je dejal, da moramo pri presojanju priseljeniške problematike izhajati tudi iz splošnega geopolitičnega stanja. "Izogibati se moramo posploševanju priseljeniškega vprašanja, nagnjenju, da bi vsakega priseljenca istovetili s kriminalcem. Upoštevati moramo, da ima vsak priseljenec svojo preteklost in osebnost: dojeti moramo, da je vsak priseljenec pustil za seboj pekel in da je k nam prišel zato, da bi izboljšal svoje življenje, ne pa zato, da bi kršil naše zakone. Nervo je v svojem posegu poglobil odgovornost in zakonitost naše družbe.

Popoldne smo si ogledali stolnico, bližnji baptisterij, ki ga krasijo čudovite freske (Giusto de' Menabuoi), bogat škofijski muzej ob presenetljivo lepi "dvorani škofov" in poznosrednjeveški Palazzo della Ragione, umetniško stvaritev, ki predstavlja *quid unicum* v Evropi, če ne v svetu. (Kdor obišče Padovo, si ga mora ogledati!) Vmes so na posvetu o varnosti in medijih, ki ga je povezoval urednik pordenonskega tednika g. Bruno Cescon, predstavili še študijo o kriminalu v Padovi, komentirali pa so jo župan Flavio Zanonato, kvestor Alessandro Marangoni in urednik dnevnika *Il Mattino* di Padova Omar Monestier.

V soboto zjutraj smo po maši, ki jo je v baziliki sv. Antona daroval upokojeni škof Magarotto, opravili skupno "romarsko dejanje", tiho molitev ob grobu velikega svetnika. Nato smo si ogledali svetišče, v katerem je na vsakem koraku zaznati živ utrip sv. Antona, bližnja Scoletta del Santo, sedež bratovščine z vrhunskimi poslikavami, in znameniti univerzitetni botanični vrt, ustanovljen v 16. stoletju, ki velja za najstarejšo tovrstno strukturo na svetu.

Komentar

Upravičeno bi se človek, ki ne pozna italijanske Državne zveze katoliških tednikov (FISC), vprašal, kako to, da se dva slovenska časopisa, Naš vestnik in Novi glas, redno udeležujeta seminarjev in občnih zborov te pomembne federacije katoliškega tiska, ki vsak teden izdaja več kot milijon in sto tisoč kopij različnih katoliških tednikov po vsej Italiji. Med njimi sta tudi Naš vestnik in Novi glas, kar pomeni, da skupaj dosežemo okrog štiri milijone bralcev, vsaj toliko jih je po približnih izračunih. To ni majhna številka v času, ko vse manj beremo in so katoliški tedniki zaradi posebne specifikke še bolj pod udarom, kot je že itak ves tisk v Italiji.

Radi bi vam povedali, drage bralke in bralci, da z veseljem hodimo na srečanja, ki jih organizira FISC, predvsem zato, da prisluhnemo odličnim posegom raznih predavateljev, kot tudi, in morda predvsem!, zaradi srečevanj s kolegi iz vse Italije, ki s seboj prinesejo svoje izkušnje, uspehe, a tudi poraze in dvome. O tem se na seminarjih FISC pogovarjamo na glas, vse več nas je tudi laikov, ki delamo, in nekateri tudi vodimo časnike, ki niso "časopisi za katoličane, ampak katoliški časniki", kot je lepo rekel kolega v Padovi, ko se je vprašal, kaj bo z nami, ko pa vemo, da je v Italiji samo šest, sedem odstotkov katoliških vernikov, ki živijo krščansko vero tako, da hodijo redno k nedeljski sveti maši. Zelo pomembno je, da smo zraven, zares je pomembno, ker se časnikarji lahko veliko naučimo od drugih, predvsem pa zato, da vemo, da nismo sami.

Kot Slovenci smo seveda zelo zanimivi za vse kolege, ki nas ob prihodu vedno veselo pozdravijo, kot tudi vedno sprašujejo, kako je pri nas. Zadnje čase nas še posebej zelo veliko sprašujejo o domovini Sloveniji, in to o vseh stvareh, ne samo o Cerkvah. Prav ima g. Dušan Jakomin, starosta katoliških časnikarjev in reden udeleženec srečanj FISC, ko pravi, da bi nekaj podobnega morali imeti tudi slovenski časnikarji, saj se vsi zavedamo, kako so pomembni nenehno izobraževanje, dialog in preverjanje, tudi za nas, ki smo pomemben del Cerkve. V čudoviti Padovi smo tokrat na glas spregovorili o odnosu medijev do priseljencev in varnosti in na lastne oči smo videli, kakšen ugled ima naš prijatelj g. Cesare Contarini, ki vodi krajevni tednik *La Difesa del popolo*, katerega stoletnico smo proslavili, saj so se seminarja udeležili najbolj pomembni možje iz Veneta, ki so s svojo prisotnostjo in posegi pokazali, kakšno težo ima katoliški tednik iz Padove. Ni vse slabo, še vedno imamo svojo pomembno vlogo v družbi, to je glavno sporočilo s posveta!

JUP

Z leve: Zanonato, Cescon, Marangoni, Monestier

grešljiv dejavnik razvoja družbe, v kateri se veliko komunicira, razumevanja pa je vse manj. Mlad in dinamičen odgovorni urednik padovskega tednika g. Cesare Contarini se je najprej zahvalil vsem (številnim) prisotnim predstavnikom univerze, oblasti in ustanov, prejšnjim urednikom in sodelavcem iz preteklosti in sedanjosti, nato pa z zadovoljstvom ugotovil, da se tednik na mestni univerzi počuti kot doma, saj opravlja konkretno nalogo za vse mesto. Sto let prinaša dobre sado-

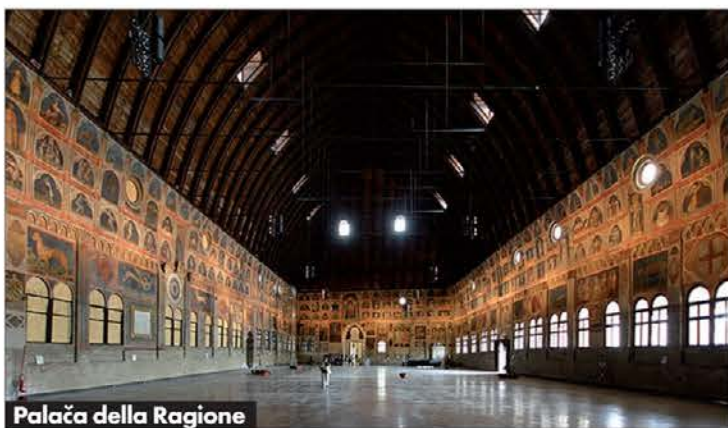
ve, je bilo povedano, saj je med ljudmi te velike škofije (ki presega meje padovske pokrajine) in sploh širšega območja Veneta zelo razširjen in priljubljen. Vedno smo na strani ljudi, je poudaril "don Cesare", ki je večkrat spregovoril o Padovi kot o "odprtem trgu", živi stvarnosti, kjer se srečujejo in sobivajo najrazličnejši ljudje. Tednik je nastal na začetku 20. stoletja, doživel je več vojn,

Pogled na kupole bazilike sv. Antona

Kapela degli Scrovegni

Palača della Ragione

DD in IG

Celjska in Goriška Mohorjeva družba Otroci s Petrička Ivana Otta

Besedilo pisatelja Ivana Otta *Otroci s Petrička* – ukradeno otroštvo ni prijetno branje. Nasprotno, kdor se kot bralec poglubi v to "kroniko" prvih štirindvajsetih mesecev komunistične "svobode", ki je spomladi leta 1945 po štirih letih grozot druge svetovne vojne "izbruhnila" na hrvaškem, doživi predvsem pretres svoje najosnovnejše človeške moralne zavesti, ki ga občuti kot neutolajljivo bolečino. Bolečino, ki traja tudi še potem, ko je to branje – "absolvirano" – že davno odložil.

Sočutje z avtorjem, pravzaprav z njegovim glavnim junakom Ivek, ki je v trpljenju dozorel v izkušenega, odraslega človeka, še preden je utegnil prav zajeti iz veda svoje enajstletne mladosti, in njegovo iskreno pripovedjo – izpovedjo? Občutek nekakšne nepojasnljive generične sokrivde za dejstva – grozodejstva, ki jih prikazuje avtor v svojem pretresljivem besedilu? Posledica življenja v razmere, ki jih pisatelj popisuje kronološko objektivno – iz svojega najbolj intimnega subjektivnega izkustva, osebno toplo prizadeto – na ozadju hladne, neusmiljene, nepreklicne zgodovinske resnice, pri čemer z močjo tega svojega mojstrskega prijema prisili bralca, da ga nehoti in mimogrede – kot kak Simon iz Cirene – začne spremljati na njegovem – osebno doživetem in umetniško poustvarjenem – otroškem križevem potu? Ali pa je ta bolečina kratko malo izraz bralčevih osebnih asociacij, njegovih podobnih grenkih in bridkih spominov na čas, ko človeško življenje "ni bilo vredno niti piškavega oreha", kot pravi avtor neke v svojem besedilu, in na prostor, ki je mnogim nekoč pomenil domovino, pa se je po krivdi sorojakov – da, predvsem teh, pa četudi so bili subjektivno in objektivno še tako pod vplivom in ukazom "uvoženega" sistema in njegove ideologije – v nekem obdobju nenadoma spremenil v najbolj tujo tujino, v pekel, iz ka-

terega se je lahko rešil samo tisti srečnež, ki se mu je posrečilo popolnoma spremeniti svojo identiteto ali pa pobegniti kamorkoli na tuje, pa čeprav prav na konec sveta?

Kar koli od tega ali pa vse skupaj hkrati – bolečina, ki prevzame bralca ob branju Ottovih *"Otroci s Petrička"* in ki ostaja v njem kot nekakšna misteriozna usedlina nekega kar najbolj intenzivnega osebnega (po) doživljanja usode, zgodovine in neverjetne človeške podlosti ter hkrati nenadne, presenetljive, nepričakovane človekove dobrote in njegovega ekstremno junaškega poguma še ves čas potem, dokler mu seže spomin – ta bolečina je umetniški – a tudi moralno prenovitveni – dosežek omenjenega besedila. Bolečina kot vir in cilj umetnosti torej. Se pravi umetnost kot katharsis.

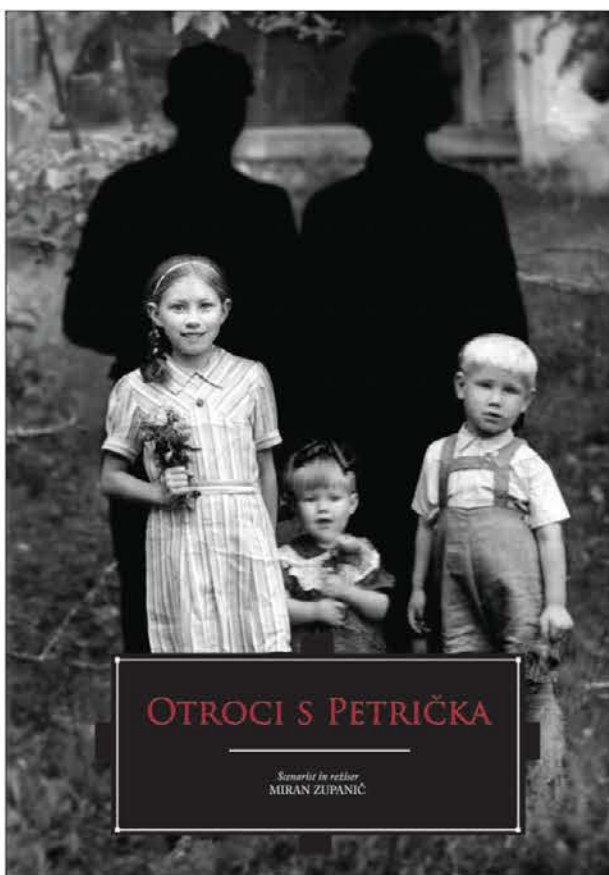
Po branju Ottovega romana (kronike – dnevnih spominov – umetniške reportaže) se v bralcu namreč poleg bolečine nenadoma pojavi avtorjevemu razpoloženju identična drža: doživlja bolečino, ne da bi se ji samopomilovalno prepuščal, loteva se ga eksistencialni strah, ne da bi se mogel polastiti tudi njegovega naravnega poguma, živi s preteklostjo, ne da bi odmlr za sedanjost in prihodnost, obtožuje, ne da bi sodil. Razume, vsaj poskuša razumeti – a ne sprejema, kar se upira njegovemu moralnemu kategoričnemu imperativu. Trudi se za objektivno racionalni pristop k stvarim in dejstvom – vendar se ne izgublja v racionalističnem umovanju, saj polno živi svoje subjektivno življenje; življenje pa nikoli ni in ne more biti zgolj cerebralna razvidnost, ampak je slej ko prej tudi

in predvsem skrivnost, ki se razodene samo tistemu, kdor se ji približa z darom celega svojega bitja. To pa je tudi glavna skrivnost velikega umetniškega učinka Ottovega romana *Otroci s Petrička* – ukradeno otroštvo. Avtorjevo prvinsko, domala proporcionalno upoštevanje celostnosti življenja, ki ga podaja, njegove racionalne razvidnosti in njegove iracionalne pogojenosti, njegovega prek-

varjanja.

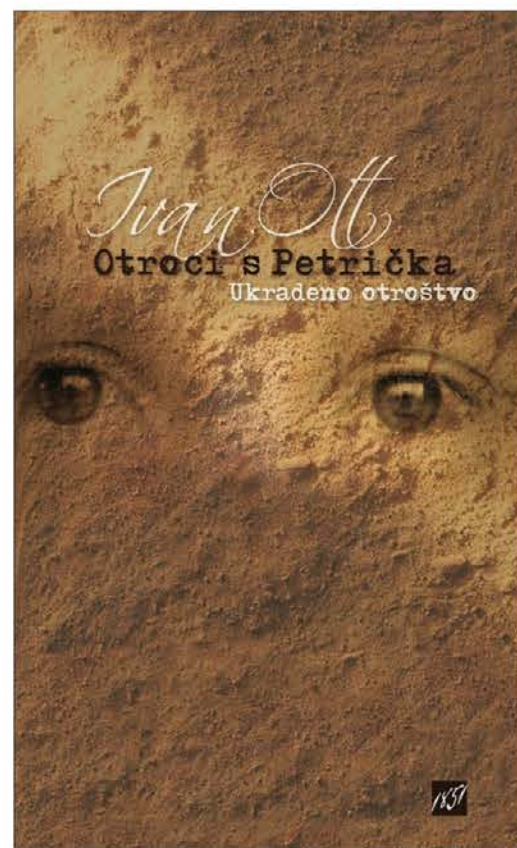
Kajti ne le glavni junak romana – vse njegove osebe, tako žrtve kot rablji, tako otroci kot odrasli, živijo polno, celostno življenje. Vse so hkrati bolečina in radost. In vse so – tako v tej knjigi kot v živem življenju, katerega veren posnetek je ta knjiga – v bistvu žrtve neke tuje, nečloveške ideologije in nekih tujih, nečloveških nagibov in ljudeh, ki – pošastno skrivnost-

no – povzročajo, da je prenekateri človek človeku ne človek, temveč volk, in da je človeška zgodovina ne zakladnica modrosti, marveč skladišče bridkosti. In čisto vseeno je, četudi vseskozi vemo, kdo so – v romanu in v življenju – konkretni krivci za konkretne grehe (tre jih iz dna srca tudi obtožujemo), in vseeno je, če vemo, kdo so

letstva in njegove svetosti, njegovega obupa in njegovih kljubujočih perspektiv. Celostno življenje živi v grozi in v obupu in v bolečini avtorjev glavni junak Ivek, ki je enajstletni avtor sam, saj v vsej tej ječi telesa in duha nenehoma in vedno znova doživlja tudi drugi pol vsakršne resnične človeške eksistence, ob grozi namreč tudi notranjo pomiritev, ob obupu tudi noro upanje in ob bolečinah tudi drobno radost. In tako se njegova ječa telesa in duha vsak čas skrivnostno pa prav zato povsem realno, da, realistično, spreminja v dobrotno svetlobo, ki je po eni strani edina prava "metoda" za človeško preživetje na tem svetu in je po drugi strani tudi simpatična, očarljiva značilnost Ottovega pisateljskega ust-

konkretne žrtve teh konkretnih rabljev – grešnikov s konkretnimi imeni in obrazi – avtor nas s svojim mojstrskim slikanjem celostnega življenja kljub jasni obtožbi grehov in grešnikov pričljivo dviguje nad črno-belo življenjsko – in pisateljsko – tehniko. Taka tehnika bi namreč vodila v ideologiziranje in v politikum,

v moraliziranje in v pedagoški utilitarizem ter po principu "zob za zob, glavo za glavo" slej ko prej v ponovno, pa četudi še tako "pra-

vičniško" nasilje – Ottovo delo pa je umetnina, ki pripoveduje o živem življenju kot nerazločljivem spletu razvidnosti in skrivnosti, v katerem je sodba in dokončna obsodba od stvarjenja sveta do konca časov prepuščena edinole Tistemu, ki je Pot, Resnica in Življenje. To nevsiljivo, z življenjem samim podano obtožujoče odpuščanje – ali odpuščajoče obtoževanje –, ki pomeni bridko in na vso moč pereče svarilo, ne da bi si hotelo po vsej sili prilastiti nikomur pod soncem pripadajočo pravico do obsodbe, je osnovna "ideologija" Ottovega romana *Otroci s Petrička* – ukradeno otroštvo. Taka "ideologija" je poleg umetniške kvalitete, ki pa je konec koncev pogojena v prvi vrsti od etosa in etike samega umetnika, tudi glavni kriterij za uvrstitev pisateljev in njihovih del med kandidate za literarno Nobelovo nagrado. In ni čudno! Saj prav taka literatura s svojo koncentrirano paralelnostjo življenju najbolj pretresa. In ko pretresa, hkrati že tudi očisti. Očiščenje ali katarza pa je – zdaj že vidimo –, edina pot do naše človečnosti in edini način za preživetje človeštva kot človeštva sploh.

dr. Marko Dvorak

Nova knjiga Borisa Pahorja Srečko Kosovel, Pričevalec zaznamovanega stoletja

Pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je izšla nova knjiga Borisa Pahorja *Srečko Kosovel, Pričevalec zaznamovanega stoletja*. Knjiga je izšla v novi zbirki Znanstvene založbe z naslovom *Kultura sožitja*. Urednik zbirke, prof. dr. Božidar Jezernik, je nastanek nove zbirke utemeljil z besedami: "Od stoletja čudežev dalje so razdalje vsak dan manjše; transportna tehnologija je svet spremenila v globalno vas. Ljudstva, ki so jih naši predniki spoznavali samo iz pripovedovanj popotnikov, so obarvala naš vsakdanjik s svojo pisano kulturo. Drugi in drugačni so popestrili svet in mu odprli številne nove horizonte. Kar je bilo nekoč samoumevno, je pogosto postalo predmet spraševanja; kar je bilo nekoč videti nespremenljivo, je postalo predmet nenehnega spreminjanja. V vsakdanjik številnih ljudi je to vneslo dodatne neznanje in negotovosti, te pa so večkrat vzbujale pomisleke in odpor. Vprašanje strpnosti do drugega in drugačnega se je znašlo na dnevnem redu politike in publicistike. Politika in publicistika

sta iskali odgovore nanj po svojih zmožnostih in potrebah, zato so bili ti odgovori površni in so v marsikaterem primeru sprožili več dodatnih vprašanj, kot ponudili uporabnih odgovorov. To pa odpira prostor in potrebo, da se v širšo družbeno diskusijo bolj aktivno vključita tudi humanistika in družboslovje. Zato je Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, vodilna slovenska raziskovalna in pedagoška ustanova za humanistiko in družboslovje, odprla svoj prostor zainteresirani javnosti in ponudila znanje svojih delavcev in sodelavcev za pretehtano obravnavanje posameznih aktualnih vprašanj sedanjega časa. Vrsto dogodkov, ki so se zvrstili na fakulteti od leta 2004, smo poimenovali *Kultura strpnosti*. Razvoj aktualnega dogajanja in njegova refleksija pa sta pokazala, da samo zgolj strpnost ni dovolj. Strpen do drugega in drugačnega je mogoče biti tudi z vzdrževanjem distance, vzvišenosti, ignorance. Ustvarjalno sobivanje v globalni vasi planeta ne more temeljiti na pasivni strpnosti, najsi je še tako dobronamerna. Potrebno je nekaj več, potrebno je sožitje, ki temelji

na upoštevanju drugega in drugačnega. Zato smo vrsto dogodkov preimenovali v *Kulturo sožitja*, enako pa smo poimenovali tudi knjižno zbirko, v kateri izhajajo izvirna dela trajnejše vrednosti". V okviru srečanj z naslovom *Kultura sožitja* je bil marca lani gost Filozofske fakultete pisatelj Boris Pahor. O njegovem delu je tedaj spregovorila dr. Tatjana Rojc, samo pisateljevo pričevanje pa je med študenti in profesorji izzvalo izjemno zanimanje in velik uspeh. Na pobudo prof. dr. Janeza Vrečka je tako po srečanju nastala zamisel, da bi ljubljanska Univerza izdala Pahorjevo italijansko monografijo o Srečku Kosovelu tudi v slovenskem prevodu. Prevod je oskrbel mag. Nika Simoniti Jenko, prva absolventka podiplomskega študija iz prevajanja za slovenski jezik v Italiji, ki je doštudirala in magistrirala na Oddelku za prevajalstvo goriškega sedeža Videmske univerze pod mentorstvom Marjete Kranner in Tatjane Rojc. Spremnici besedi sta knjigi prispevala Tatjana Rojc in Janez Vrečko, ki sta tudi njena sourednika. Knjiga je izrednega nacionalnega pomena, saj je avtor ta čas največja moralna avtoriteta v slovenskem kulturnem prostoru. Prvi del knjige prinaša prevod Pahorjevega besedila o Srečku Ko-

sovelu, ki je bilo leta 1993 objavljeno v italijanski in je med bralci vzbudilo veliko zanimanje, tokrat pa je prvič izšlo v slovenski. V drugem delu knjige pa je besedilo, ki ga je leta 1970 izdala Pahorjeva tržaška revija *Zaliv* v knjižici z naslovom *Kosovel v Trstu*. Zaradi Pahorjevih prizadevanj pri razkrivanju resnice o povojnih pobojih je bila revija *Zaliv* v matični domovini nezaželen, zato je to besedilo ostalo tako rekoč neznano. Knjiga se začne s Pahorjevim predgovorom, konča pa s spremnim besedama Tatjane Rojc in Janeza Vrečka ter imenskimi kazalom. Pahorjeva nova monografija je v primerjavi z vsemi deli o Kosovelu doslej posebna in zato tem bolj dragocena. Pahor kot primorski Slovenec in Kosovelov rojak izhaja iz tragičnega položaja, v katerem so se znašli Slovenci po prvi svetovni vojni kot razčetrjen narod. Dogodek, ki ga ima Pahor za osrednjega iz tega časa in za začetek nesrečnega obdobja za slovenski narod, je bil požig mogočne palače Narodnega doma v Trstu leta 1920, ki ga je kot mladoleten tudi sam opazoval. Pahor v novi knjigi poskuša popraviti do zdaj uveljavljeno podobo o Kosovelu kot le poduhovljeni, hrepenenjski in religiozni osebi in pri tem navaja primere njegove erotične poezije in njegovo dopisovanje s prijatelji, kjer odkrito govori o erotičnih stvareh. Pri tem

zapiše, da Kosovelova ljubezen do življenja ni pojmljiva brez ženskega erosa, po katerem hrepeni. Po avtorjevem mnenju Kosovel po Prešernovih sledeh potrjuje identiteto in obenem univerzalnost slovenske pesniške tradicije. Tako kot Boris Pahor v svoji literaturi. Njegova knjiga o Kosovelu slovenskemu bralcu odstira nove-

ga in drugačnega Kosovela, novo branje njegove velike poezije. Goriška predstavitev nove knjige Borisa Pahorja *Srečko Kosovel, Pričevalec zaznamovanega stoletja* je bila v sejni dvorani Goriške pokrajine v sredo, 16. aprila, tržaška pa v četrtek, 17. t. m., v dvorani NSK v Narodnem domu v Trstu.

Kratki

Zgodovinar Cavazza o Primožu Trubarju

Prof. Silvano Cavazza z Univerze v Trstu, dober poznavalec Primoža Trubarja, bo v petek, 18. aprila, ob 17.30, govoril o njem v sejni dvorani goriške Državne knjižnice. To bo drugo iz niza štirih predavanj, ki jih prireja Inštitut za družbeno in versko zgodovino (Istituto di storia sociale e religiosa). Na prvem je Luigi Tavano predstavil knjigo P. Antonio Banchig, *Gesuita di frontiera (1814-1891)*, ki jo je uredil Giorgio Banchig.

Primorski slovenistični dnevi na Dobrovem na temo Goriških brd

V dneh 18. in 19. aprila bodo potekali na Dobrovem v Goriških brdih Primorski slovenistični dnevi, ki jih letos prireja Slavistično društvo Nova Gorica. Po uvodnem kulturnem programu in pozdravnih nagovorih bo dopoldanski program obsegal dva tematska sklopa: Zakladnica narečij (Z. Jan, D. Zuljan, M. Šekli) in Manj znane podobe Brd. O slovstveni folklori v Goriških brdih, o Ludviku Zorzutu, o bratih Albertu in Karlu Široku ter o poeziji Ljubke Šorli bodo govorili P. Stres, L. Bratuž, M. Mercina in V. Purič. Popoldanski del je posvečen Gradnikovim Brdom. O njegovih pismih, o motivih Goriških brd o njegovi poeziji in o motivu ljubezni do ženske, do poezije, rodne zemlje in življenja bodo govorili M. Hladnik, M. Pisk, A. Toroš, V. Žerjal Pavlin, N. Đukić in F. Ferluga. Spored bosta sklenila Vokalna skupina Vinika in Nonet Brda. Drugi dan je namenjen strokovni ekscurziji po Brdih (vodi M. Beguš). Častni gost 19. Primorskih slovenističnih dnevov bo Ciril Zlobec.

Kratke

**Zbiranje sredstev za VZS-CEO Mitja Čuk Onlus
Davčna prijava 2007: prispevek "5 tisočink"**

Davkoplačevalci lahko aktivno prispevajo za delovanje društev in darujejo 5 tisočink ("5 per mille") svojega dohodka iz leta 2007 (I. R. P. E. F.) neprofitni ustanovi, ki jo navedejo v svoji davčni prijavi.

Ta dodatni prispevek ničesar ne odvzema že znanemu prispevku 8 promile, tako se lahko vsak davkoplačevalec odloči bodisi za prispevek 8 promile, kakor tudi za prispevek 5 promile, ne da bi se zanj plačilo davkov povzelo. Kdor ni dolžan izpolnjevati davčne prijave, lahko pošlje na davčno upravo le stran formularja 730, ki je predvidena za odločitev o dodelitvi 5 tisočink.

Če se boste odločili, da svojih 5 tisočin dodelite VZGOJNO ZAPOSILITVENEMU SREDIŠČU "MITJA ČUK" ONLUS, potrdite to v davčni prijavi s svojim podpisom v razdelku "Sostegno del volontariato, delle organizzazioni non lucrative di utilità sociale, delle associazioni di promozione sociale, delle associazioni e fondazioni", in vnesite davčno številko središča C. F. 90036060326.

Pomagali boste financirati projekte VZS-CEO Mitja Čuk, ki so namenjeni zaščiti in integraciji mladostnikov in mladih odraslih, katere bremenijo kakršenkoli hendikepi. (jec)

Obsodba mazaškega podviga

Občinski svetniki Iztok Furlanič, Igor Svab in Stefano Ukmar najostreje obsojajo zadnjo mazaško akcijo, ki je tokrat prizadela slovensko šolo na Katinari... in celo zasebna poslopja v Lonjerju in pri Sv. Ivanu, ter izražajo vso solidarnost šolnikom in prizadetemu prebivalstvu. Upali smo, da so se strpnost, spoštovanje in sožitje utrdili kot vrednote omikanega življenja med tu živčim prebivalstvom, a žal spoznavamo, da ni tako. Določeni politični krogi izrabljajo vsako priložnost, da se "izkažejo" s takimi in podobnimi podlimi dejanji. S tem podpihujejo napetost in ločevanja, ki našemu mestu le škodijo in jih omikani Trst odločno odklanja.

Razstava Človek in čas

Fotovideo Trst 80, Zveza slovenskih kulturnih društev, Slovensko stalno gledališče, Zadruga kraška banka in Atron vabijo na odprtje fotografske razstave Človek in čas, ki bo v Kulturnem domu, v soboto, 19. aprila, ob 19.30. Razstavljali bodo Andrej Furlan, Alenka Petaros, Damijan Berdon, Diego Geri, Janko Kovačič, Kristjan Signoracci, Marina Šturman, Marko Civaridi, Martin Carli, Martina Kufersin, Miran Piščanc, Mirna Viola, Mitja Kalc, Robi Jakomin, Rosana Sabadin, Vesna Pahor, Viljam Lavrenčič. Razstava bo odprta od predstavah SSG ter od ponedeljka do petka, od 10. do 15. ure, do 23. maja 2008. Odprtju razstave bo ob 20.30 sledila ponovitev Molierove komedije Namišljeni bolnik v izvedbi SSG in režiji Janusza Kice.

Društvo slovenskih izobražencev

**Jože Pirjevec in njegov
Trst je naš**

Trst je naš?

K sreči skorajda ni! Vsaj tako meni prof. Jože Pirjevec v svoji zadnji zajetni zgodovinski publikaciji z naslovom... Trst je naš! Boj Slovencev za morje, ki je v zbirki Korenine izšla pri ljubljanski založbi Nova revija.

Svoja stališča je avtor predstavil občinstvu Peterlinove dvorane v ponedeljek, 7. aprila, na večeru Društva slovenskih izobražencev.

Na srečanju, ki ga je vodil novinar Ivo Jevnikar, je bil prisoten tudi urednik Nove revije Tomaž Zalaznik. Urednik je med drugim pojasnil, da je knjigo pred dvajsetimi leti zasnoval tedanji urednik založbe Niko Grafenauer, v zbirko Korenine pa sodi že kar nekaj publikacij, ki neposredno obravnavajo problematiko primorskega prostora.

Prof. Jože Pirjevec je v svojih dosedanjih strokovnih delih obdelal marsikatero temo, še nikoli pa se ni dodobra poglobil v t. i. tržaško vprašanje. "Raziskovanja tega področja mi je odsvetoval že moj profesor na visoki šoli Normale v Pisi, češ da bom drugače ostal vekomaj vkljen v to tematiko", je dejal gost. Zgodovinar je v svoji publicistični karieri že nekaj malega pisal o tržaški preteklosti: omeniti gre uvod v zbirko fotografij Maria Magajne, ki pa ni doživel globlje obdeave, "ker je bila SKGZ s tekstom nezadovoljna". Prof. Pirjevec je s kolegico Milico Kacin Wohinz napisal krajšo zgodovino Slovencev v mejah Italije. "Veliko materiala pa je iz te publikacije izostalo, tako da je Niko Grafenauer spodbudil posebno obdelavo tega gradiva".

Nastala je zato knjiga, ki "končno zapolnjuje določeno vrzel, saj smo Slovenci morali doslej

segati po italijanski in tuji publicistiki, da bi spoznali tržaško preteklost", je dejal avtor. Slovenci smo se pomembnosti Trsta, se pravi izhoda na morje, zavedali že v času Pomladi narodov do London-

iški mirovni konferenci.

Knjiga, ki zajema 544 strani in vsebuje bogato fotografsko gradivo, obravnava obdobje med leti 1848 in 1954, se pravi od Pomladi narodov do London-

Foto Kroma

dov in to prepričanje nadgrajevali – z različnih zornih kotov – v različnih obdobjih našega razvoja. "Že pred prvo svetovno vojno so Edinjši želeli, da bi postal Trst slovensko obarvan: prva svetovna vojna jim je ta načrt prekrizala. Slovenski socialdemokrati pa so upali, da bi se zalivsko mesto prevesilo v večnarodno središče". Želje po slovenskem Trstu ni zatrl niti fašizem, saj so veljaki, kot so Ivan Rudolf, Virgil Šček in drugi, to idejo neprestano gojili. Vprašanje mejne črte je bila aktualna tema že med drugo svetovno vojno in postala je katalizator političnih in intelektualnih naporov, kar je jugoslovanska diplomacija izrabila na par-

skega memorandumu. O publikaciji je spregovoril tudi urednik knjige, dr. Gorazd Bajc, in poudaril, da se je prof. Pirjevec pri snovanju knjižnega načrta opiral na izredno bogat izbor virov. "Avtor se je neposredno soočal z arhivskim materialom v Londonu, Moskvi, Vatikanu, Zagrebu in ZDA ter Ljubljani. Nastala je tako knjiga, ki je sinteza in hkrati interpretacija tega, kar je bilo napisanega v zvezi s tržaškim vprašanjem: prof. Pirjevec obenem obravnava različna stališča slovenskih intelektualcev glede odnosa, ki so ga ti imeli do Trsta, do kraja, ki je vseskozi predstavljal za ves slovenski narod odprto izhodišče na morje". Dr. Bajc je nato

povzel vsebino knjige, ki se od časa Bachovega absolutizma prek propada avstro – ogrskega cesarstva in fašizma ter reakcije nanj vije do zapletenega obdobja druge svetovne vojne, ko je Titova vojska osvobodila Trst in se nato umaknila v t. i. Cono B. Avtor je posebno razčlenil boj jugoslovanske diplomacije za svoja stališča na pariški mirovni konferenci. Dr. Bajc je ob sklepu svojega posega povzel osrednjo tezo Pirjevčeve knjige, in sicer, "da moramo biti Slovenci hvaležni verižnemu spletu dogodkov, kateremu je vsaj Izolo, Koper in Piran uspelo podvreči slovenskemu oz. jugoslovanskemu nadzoru".

V svojem posegu je tudi avtor sam namenil precejšnjo težo povojnemu obdobju, kar je nato sprožilo med občinstvom in avtorjem dokaj živahno debato. Obiskovalci Peterlinove dvorane se namreč niso hoteli sprijazniti z dejstvom, da je slovenska oz. tedanja jugoslovanska diplomacija kratkoma prepuščala sosedom slovensko etnično obalo od Milj do Štivanja. Prof. Pirjevec sogovornikom ni utemeljeval svojih stališč s čustvenimi presojami, temveč s stvarnim pogledom na tedanje obdobje: "Ko bi Trst ostal v jugoslovanskih rokah, bi Slovenci težko prebavili 180 tisoč Italijanov v Trstu; kakšno težo bi hkrati lahko dobila ogromna italijanska diaspora v Trziču? Res je, da smo bili ob koncu druge svetovne vojne zmagovanci, vendar nismo bili dovolj zmagoviti".

"Kaj pa, ko bi še naprej živelo Svobodno tržaško ozemlje", je vprašal nekdo med občinstvom. "V tem primeru bi Slovenci gledali na morje z Nanosa!"

Igor Gregori

TRŽAŠKA POKRAJINA Knjižna novost

Kaj bom, ko bom odrasel?

Pod pokroviteljstvom tržaške pokrajine in ob podpori Fundacij Casali ter tržaške pokrajine je pred nedavnim izšla knjižica z naslovom Cio! Certo che si puo' s podnaslovom Zgodbe, ideje, prispevki za Trst leta 2000 in preko, v kateri so zbrani najbolj pronicljivi intervjuji, ki jih je tržaški novinar Maurizio Lozei objavljati leta 2005 za tržaški dnevnik Il Piccolo in leto dni kasneje za škofijski tednik Vita nuova. Lozei je s svojim tedanjim no-

vinarskim načrtom predstavil like priznanih predvsem pa manj poznanih tržaških veljakov: med temi je bilo tudi nekaj zamejcev. Časnikar je tako prikazal tržaško stvarnost v luči svoje razvejene kulturne in etnične sestave ter z nazornostjo zbranega materiala dejansko potrdil večplastnost tržaške družbe.

Knjiga, ki s svojim naslovom postavlja na glavo ciničen tržaški dovtip, češ da 'se ne da' (no se pol), je nastala predvsem iz želje, da bi mladi Tržačani med

prebiranjem različnih življenjskih zgodb dobili izhodišče za lastno življenje, da bi jim

usode orisanih junakov pomagale pri kovanju njihove: knjiga bo zato v kratkem razdeljena med študente 4. in 5. razredov tržaških višjih srednjih šol.

Foto Kroma

Če se omejimo zgolj na paleta opisanih zamejcev, bodo mladim v vzor etnologinja in predsednica kulturnega društva Kraški dom Vesna Guštin, škedenjski kaplan Dušan Jakomin, glasbenik in jezikoslovec Pavle Merku' ter vinar Edi Kante. Podobno kot pri ostalih junakih knjige se novinar tudi pri naših veljakihi pogloblja v srž njihove dejavnosti, predvsem pa v njihov življenjski nazor.

Pri Vesni Guštin je izpostavljena skrb za ohranjanje kulturne in etnografske dediščine naših prednikov, še zlasti pa prizadevanje in ljubezen, s katero se Guštinova in sodelavci lotevajo pripravljanja kraške ohceti. Lik Edija Kanteta pa se oblikuje na

podlagi trde vneme, menda celo trme, s katero je udeležanil začetni sen in postal eden pomembnejših pridelovalcev vina našega področja. Lozei je pri g. Dušanu Jakominu poudaril njegovo razsežnost in večplastnost, ki se kaže v številnih dejavnostih. Pavle Merku' pa razkriva novinarju izhodišče svojega ustvarjanja, za katerim stoji trdo garaško delo.

Maurizio Lozei nam je povedal, da bi rad italijanski izvirnik prevedel tudi v slovenščino, da bi načrt dobil popolnejšo obliko in bil tako dejanski odsev tržaškega tkiva: novinar poziva zato dejavnike slovenske manjšine, da bi podprli slovenski prevod.

IG

**Bogato in doživeto praznovanje
Velikonočni prazniki v
domu na Padričah**

Čeprav je Velika noč za nami, z veseljem objavljamo prispevek, ki nam ga je poslala naša dolgoletna sodelavka Novega glasa in članica Slovenske Vincencijeve Konference v Trstu, gospa Nada Martelanc. Oglašja se nam iz doma ostarelih na Padričah.

Pravijo, da je Trst mesto z visokim številom starih oseb. Zato ni čudno, da je v mestu in v okolici zrastle veliko majhnih in velikih domov za ostarele.

V majhnem domu sem preživela Božič. Pripravili so nam bogato okrašeno veliko božično drevo in napihnjene gumijaste

božičke, postregli s "panettonom" – jaslje pa nikjer. Nobenega duhovnika ni bilo ne pred Božičem ne po prazniku, da bi nam prinesel vsaj blagoslov. Ena od varovank je odprla televizijo, da bi na Božič spremljali mašo, a kosilo je prišlo sredi maše. (Osebnost sem imela jaslice, prinesle so mi jih prijateljice, in po radiu sem sledila slovenski maši. Tudi duhovnik – prijatelj – me je obiskal v božičnem času in mi prinesel sv. obhajilo. Bila sem edina Slovenka).

Zdaj sem v velikem domu. Po mojem mnenju živi in dela tukaj osemkrat več oseb kot v

onem malem domu. Kar me veseli, je to, da me skoraj na vsakem koraku kdo nagovori v slovenščini. To mi zelo lajša bivanje v domu. Lajša mi ga tudi to, da imamo kapelo in v njej vsak dan zjutraj sv. mašo, popoldne pa rožni venec in litanije. To je seveda v italijansčini. V tem domu namreč živi tudi nekaj onemoglih duhovnikov. Eden mašuje, drugi somašuje pri oltarju, trije somašujejo, sedeč na vozičkih pred oltarjem. (Pred nekaj leti je sedel tam tudi pok. msgr. Marjan Živic). Za njimi zvrstijo nas na vozičkih. En strahovno klop, v katerih sedijo tisti, ki hodijo (malo jih je), in obiskovalci. Tako smo imeli na Veliko noč slovesno sv. mašo. Pomagale so ravnateljica doma, redovnica, in nekaj žena. Ena od teh je igrala na harmonij. Petje je bilo ljudsko. Pri petju so sodelovali tudi nekateri obiskovalci.

Za to priložnost so kapelo povečali tako, da so porinili vsotran, iz več delov sestavljena steklena barvana vrata, razvrstili vozičke tudi po dvorani pred kapelo in k tem dodali stole za obiskovalce.

Na veliki teden smo imeli v kapeli vse obrede. Izven kapele pa so hitele "učiteljice in učenke risarskih dejavnosti" z zaključevanjem okrasov. Na Veliko noč so nas tako v dvorani, v jedilnicah in v dnevnih sobah pozdravljale z zaves na velikih oknih lastovke, velika, iz lepenke izrezana jajca z lepimi risbami, pa tudi umetne breskvine veje v bujnem cvetju; na teh so viseli hodijo, lepo obarvani pirhi. Pravi barvani pirhi so nas v skledah čakali na mizah, tokrat polni, ne samo lupine. Po maši so nam razdelili blagoslovljene "titole", kite iz testa, kot je za "pince". Kosilo je bilo praznično, na koncu smo imeli košek iz testa

spečene "golobice" (colomba). Tako so bili zadovoljni domačini in drugi. (...) Velikonočni ponedeljek je bil zame še posebno blagoslovljen dan. Po maši ni bilo fizioterapije, ker je bil dan prazničen. Dragoceni čas sem uporabila, da sem odgovarjala na pisma. Popoldne je prišlo k meni na obisk kar pet oseb hkrati. Razveselile so me s kosom prave domače pince in s pirhom, ki ga je ena od navzočih prijateljic okrasila z narodnim motivom. Med veselimi klepetom v eni izmed dnevnih sob sem zagledala skozi steklena vrata, kako prihaja po dolgem hodniku zamišljen duhovnik visoke postave. Sam, brez spremstva. Zazel se mi je znan. "O", sem kar sredi pogovora vzklila, "kaj ni to naš škof"? Vse so se ozrle na hodnik. "Je, ja", so potrdile. Tačas je škof že zavil mimo našega vogala in zaskr-

bljen nadaljeval pot. Hodil je, kot bi hodil gospodar po svoji lastnini – pa saj tudi je ta dom škofijski. "Kako bi ga rada enkrat pozdravila, preden zapusti škofovski sedež...!" Nisem še izgovorila stavka do konca, ko je že ena od prisotnih prišla za ročaje vozička – in vse smo zdrvele po škofovih stopinjah. Ujele smo ga, ko je čakal na dvigalo, ki naj bi ga prepeljalo v zgornje nadstropje do sob, ki so rezervirane za ostarele bolne duhovnike. Opravičila sem se mu, ker sem ga nadlegovala; nasmehnil se je, izmenjal s menoj nekaj besed v slovenščini in mi dal svoj blagoslov. To je bilo zame najlepše in najbolj dragoceno velikonočno darilo. Bog mu povrni! Naj lepo praznuje 25. obletnico škofovskega posvečenja in naj še dolgo zdrav in čil deluje v božjem vinogradu.

Nada Martelanc

Pokrajinska predsednica Bassa Poropat gostja NSK in Slorija

Čas je za ploden medkulturni dialog

Predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat je na srečanju, ki ga je imela s predstavniki Narodne in študijske knjižnice in Slovenskega raziskovalnega inštituta v ponedeljek, 7. aprila, v Trubarjevi čitalnici NSK, poudarila nujno, naj se slovenski kulturni in raziskovalni inštituciji čim bolj odpreta večinskemu Trstu: "To bo nedvomno dokaz želje po normalnih in neobremenjenih odnosih med večino in manjšino. Naši medsebojni odnosi morajo postati rutina!" Predsednica Poropatova in podpredsednik pokrajine, Walter Godina, sta namreč trdno prepričana, da je današnji čas naklonjen tovrstni družbeni politiki. "Dobro bi bilo, ko bi vaših načrtov ne predstavljali le v ožjem krogu strokovnih in inštitucionalnih forumov, temveč zlasti v šolah, v krajih, kjer bi lahko nagovarjali čim večje število Tržčanov", je dejala Poropatova in hkrati svetovala prisotnim predstavnikom in sodelavcem obeh ustanov, da bi

lahko prvi tovrstni poskus zadeval sklop predavanj na temo medsebojnega jezikovnega spoznavanja. Besede predsednice in podpredsednika tržaške pokrajine so

računskega denarja upravne enote. Sodelavka Slorija Adriana Janežič in ravnatelj NSK Milan Pahor sta namreč gostoma izrazila skrb zaradi obstoječe zakonodaje, ki

Foto IG

namreč kazale, da bo podpora pokrajine Slorijo in NSK lahko slonela le na varianti financiranja posameznih načrtov oziroma sklopov projektov, nikakor pa ne na rednem nujenju po-

ustanovama zagotavlja prispevke edinole iz državnega proračuna. "Pričakujemo, da nam bo dežela izkazala podobno pozornost, kot jo že namenja furlanski skupnosti", je dejala Janežičeva; Pahor pa

je še obrazložil, da je nekoč tržaška pokrajina namenjala NSK finančno podporo, sedanjí položaj pa otežkoča delovanje knjižnice. Predsednika Slorija in NSK, Milan Bufon in Viljem Černo, sta poudarila razsežnost, poslanstvo in težo obeh ustanov, ki se uveljavljata tudi izven tradicionalnega manjšinskega kroga: postajata namreč dragocena dejavnika tudi na vsedeželni ravni in pospešujeta večkulturno podobo našega prostora.

Predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka, ki je na srečanju zastopal tudi predsednika druge krovne organizacije SKGZ, Rudija Pavšiča, je načel vprašanje o Narodnem domu na ul. Filzi, kjer že deluje Slovenski informativni center: "Naša želja je, da bi v dogovoru z univerzo lahko v poslopju uporabljali večje število prostorov", saj ga je med drugim omenjeno v zaščitnem zakonu.

Na srečanju sta člana Slorija Dorina Bogatec in Devan Jagodič seznanila pokrajinsko predsednico z nekaterimi načrti, ki jih je inštitut pred nedavnim končal, koordinatorka dejavnosti Slovenskega informativnega centra Jana Pečar pa je gostji predstavila dejavnost SIC-a.

Igor Gregori

Obvestila

Šolske sestre de Notre Dame vabijo 25. aprila na skupno tržaško romanje v Novo mesto. Stroški romarskega izleta znašajo 38,00 evrov. Za vpis in dodatne informacije (od kod in kdaj bo odpeljal avtobus) pokličite na tel. št. 040 220693 zlasti pa na 3479322123.

Darovi

Namesto cvetja na grob pokojne Brune Šik darujejo sorodniki in prijatelji 225,00

evrov za raziskavo mišične distrofije.

Za cerkvene potrebe - Mačkolje družina Šik št. 42 - 50,00 evrov; Marta z družino št. 65 - 50,00 evrov; svojci pok. Brune Šik 100,00 evrov; družina Gorjan 50,00 evrov; Ljuba in Danilo Tul 50,00 evrov.

Ob smrti Zofije Tul darujeta Ljuba in Danilo Tul 50,00 evrov za ploščo dr. Ivanu Tulu.

Spet med nami poučna revija

Svetle in temne plati 'polnoletnega' 6krata

Prvna dvojna številka 6krata žal stopa v 18. leto izhajanja z zamudo, saj ga pesti kronično pomanjkanje sredstev, kot poudarja odgovorna urednica Jelka Cvelbar vzgojno-izobraževalne revije v svojem uvodnem Dvopičju. Kljub temu pa ostaja vsebina 6krata zanimiva in sveža, saj zna nagovarjati najrazličnejše bral-

ce. Rubrika o nekdanji jugoslovanski književnosti je tokrat posvečena prvi ženski, ki je postala člani-

ca srbske Akademije znanosti in umetnosti, Isidori Sekulić (1877-1958). Med ženskami v svetovni dramatikki pa Zora Tavčar izpostavlja lik Elmiere iz Molierovega Tartuffa, Tanja Tomažič pa začenja niz člankov o pismih, ki so jih šolarji pošiljali gospodu Doropoljskemu v kotičku mladinskega lista Zvonček (1900-1939).

Dobrodošel, kot vedno, je jezikovni kotiček, ki ga ureja Diomira Fabjan Bajc. O novostih nivojskega pouka v slovenski devetletni osnovni šoli (ali devetletki) podrobno poroča Mojca Jerala Bedenk. Marjanka Rebulca se loteva problemov modernega zdravilstva, v katerem je človek nerazdružljiva celota, saj sta telo in psiha neločljivo povezana ter v dobrem in v slabem vplivata drug na drugega.

Opis dveh duš vasi Polave (nekdanjo, slovensko, in novo, budistično) prinaša utrinek iz Benečije Antoniette Spizzo. Marko Filipčič pa nas zopet vabi Po sledih glagoljašev, ki je Zdravniško društvo iz Trsta in Gorice zapeljalo v Hum, Poreč

Gledališki vrtljak Repa velikanka in Moj najljubši gledališki junak

Tudi letos so organizatorji Gledališkega vrtiljaka poskrbeli za posebno srečanje, namenjeno v prvi vrsti tistim otrokom, ki so se udeležili natečaja Moj najljubši gledališki junak in vse leto pridno upod-

valcem Marijinega doma pri Sv. Ivanu predstavila svoj zadnji podvig, t. j. odrsko postavitev ruske pravljice Repa velikanka v priredbi in režiji Vesne Tomšič. Vesela družina je s svojim navdušenim nastopom prepričala

družinskega abonmaja, ki šteje sedem predstav, se je sicer sklenila skoraj mesec prej oz. 9. marca, ko je svetoivansko dvorano kar dvakrat napolnilo izredno številno občinstvo, saj je bil na sporedu priljubljeni Medvedek Pu v postavitvi Slovenskega odra. Pri Radijskem odru pa že več let posvečajo aprilsko, dodatno predstavo Gledališkega vrtiljaka malim risarjem, ki s svojimi živobarvnimi prispevki prekrivajo in popestrijo stene Marijinega doma (letos jih je na njih viselo preko dvesto!!!).

S pomočjo bujne domišljije in s spontano ustvarjalnostjo so nastale med seboj zelo različne Pepelke, Sapramiške, Mali ribiči, Oslí nazarenski, Sneguljčice, Škratki Copatki in Medvedki Pu oz. junakinje in junaki vseh sedmih predstav, ki so se zvrstile od septembra 2007 do

Foto Kroma

abljali prizore in junake gledališke sezone 2007/08. V goste so tokrat povabili gledališko družino KD Igo Gruden, ki je obisko-

vse, mlajše in starejše gledalce, ki so v nedeljo, 6. aprila, spremljali osmo predstavo Gledališkega vrtiljaka. Uradna sezona

marca 2008. Izbira žirije, ki ji je predsedovala likovna pedagoginja Magda Samec, je bila zato vse prej kot lahka, saj je morala med vsemi prispelimi risbami določiti po tri za vsako predstavo (skupno torej 21), ki so svojim avtorjem prisluzile pohvale in nove likovne pripomočke za nadaljnje razvijanje ilustratorskih spretnosti. Prireditelji pa so želeli nagraditi tudi zvestobo oz. tiste male ustvarjalce, ki so v svoje starostne kategorije prinesli največ stvaritev, to so Danjel Švab ter Ines in Leo Racman. Vsi mali ustvarjalci, ki so s svojimi risbicami prispevali k letošnjemu natečaju, so prejeli manjše darilo, ostali, ki ne kažejo posebnega zanimanja za upodabljanje umetnost, pa so se lahko posladkali s šumečimi bombončki.

Nad deseto, jubilejno sezono Gledališkega vrtiljaka je tako padel zastor. Družinskemu abonmaju, ki je znal iz leta v leto bogatiti in širiti svojo ponudbo ter priraščati k srcu neštetim malčkom in njihovim staršem, pa želimo, da bi še naprej uspešno skrbel za družinsko gledališko vzgojo. Zato mu kličemo: "Srečno in še na mnoga leta!"

AL

MILJE 30. obletnica mešanega pevskega zbora Jadran

Praznični koncert tudi spodbuda za nadaljnje delo

Zborovsko petje je na kulturnem področju najbolj prepoznaven znak slovenske prisotnosti v pretežno italijansko govorečem prostoru. Slovensko petje zveni že trideset let tudi v Miljah, kjer italijansko jedro ni vedno kazalo velike naklonjenosti do sodelovanja in kjer so Slovenci s težavo dosegli določeno enotnost in utrdili občutek pripadnosti z delovanjem znotraj krajevnega društva. Zaradi posebnih okoliščin zbor Jadran ni

izstopal po bogati pevski dejavnosti ali izraziti prisotnosti na revijah in kulturnih prireditvah, a je vsekakor vztrajal pod vodstvom raznih mentorjev z rednimi nastopi ob občinskih slavnostih. S trdno voljo do obstoja se ni zaustavil niti pred kroničnim pomanjkanjem moških glasov, ki jih je redno krepil s sodelovanjem pevcev zborov iz okolice. Zato je bila tudi jubilejna slavnost v gledališču Verdi v Miljah počastitev prijateljskih vezi, ki so

omogočile zboru, da je dosegel cilj tridesetletnice. Na koncertu so namreč zapeli MoPZ Valentin Vodnik iz Doline, MePZ Slovenec-Slavec iz Borštni in Ricmanj, MoPZ Fran Venturini od Domija in seveda slavljenci zbora Jadran pod vodstvom Mirjane Bonin, ki je po daljšem premoru ponovno stopila pred zborovski pult te skupine. Od ustanovitve so zbor vodili Cveto Marc, Ivan Tavčar, Rihard Lahajnar in Marta Vodopivec, kateri je v

Foto Kroma

znamenju hvaležnosti za opravljeno delo bilo zaupano vodstvo treh skladb tudi na slavnostnem večeru. Kot se za praznično priložnost spodobi, so predstavniki

zborov, društev in ustanov čestitali in voščili pevcem zbora Jadran, med katerimi so nekateri prejeli tudi Gallusova odličja za dolgoletno sodelovanje; podelila sta jih pred-

stavniki Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Vojko Stopar in pokrajinski predsednik ZSKD Rinaldo Vremec. Utrinke iz preteklosti je prikazal video Antonia Giacomina, ki je sestavil lepljenko fotografij in zvočnih posnetkov s pomenljivimi trenutki iz tridesetletnega delovanja. Kot spodbuda za nadaljevanje v prihodnjih desetletjih sta svojo podporo izrazila tudi predsednik ZSKD Marino Maršič in miljski župan Nesladek, ki dobro sodeluje s prenovljenim Društvom Slovencev miljske občine, kateremu je obljubil obnovo šole na Koroščih, ki bi jo poimenovali po nekdanjem predsedniku Kiljanu Ferlugi.

PAL

Predvolilno obdobje v Sloveniji

Sprenevedanja o tem, kdo so tajkuni

Za obdobje predvolilne kampanje, ki poteka v Sloveniji, je aktualna tudi razprava o tem, kdo so t. i. tajkuni v gospodarstvu in na drugih področjih, tudi v kulturi. O tajkuni je prvi spregovoril premier Janez Janša na izrednem zasedanju državnega zbora novembra lani, ko so razpravljali o zaupnici vladi. Sledilo je daljše obdobje sprenevedanja, ko so posamezni predstavniki iz opozicijskih strank celo zatrjevali, da besede tajkun sploh ne poznajo in da je ne vsebuje niti slovar slovenskega knjižnega jezika. Tako je, denimo, razglasil poslanec Sašo Peče. Je pa pojem opredeljen in pojasnjen v slovarju tujk, ki ga je leta 2002 izdala Cankarjeva založba v Ljubljani. Na strani 1132 je zapisano, da pod besedo tajkun razumemo tudi bogatega podjetnika, ki ima velik vpliv na politiko in družbo, oz. bogataša, ki je to postal brez zaslug in dela. Predsednik SLS Bojan Šrot je v nekem pogovoru, objavljenem v tedniku Mladina, dejal, "da ga poimevanje o tajkuni vedno spravijo v smeh. Nekdo je čez noč našel slovenske tajkune. Najbližja beseda je tajfun, a ta beseda bi najbolje opredelila način ravnanja nekoga drugega".

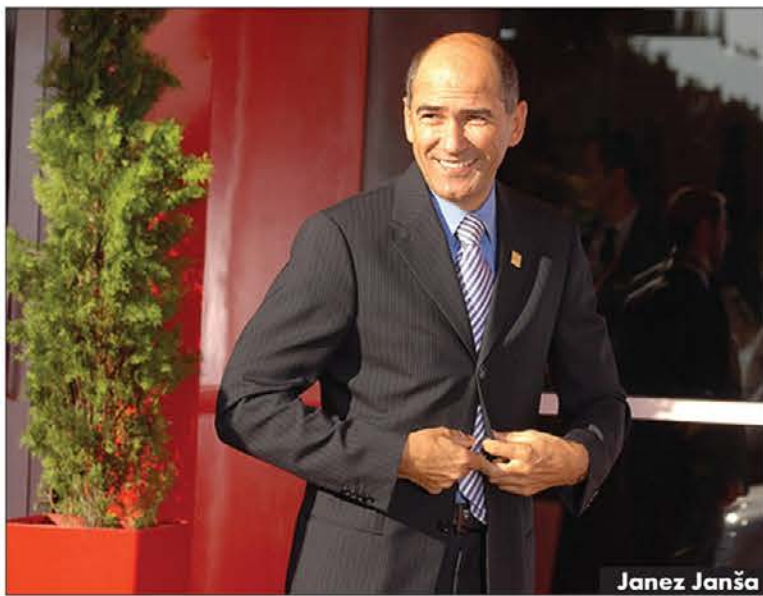
Morda tako razmišljanje zaradi tega, ker je Bojan Šrot brat Boška Šrota, predsednika uprave Pivovarne Laško, ki velja za politično zelo vplivnega in bogatega poslovnika. Pivovarna Laško je tudi lastnica najbolj razširjenega slovenskega časnika, Delo. Tistim, ki tajkunov v Sloveniji domnevno še niso videli, je odgovoril predsednik vlade Janez Janša, ki je sicer tajkunom napovedal vojno. Premier je dejal: "No, ne bo držalo, da tajkunov pri nas ni še nihče videl. Prav prepoznajni so. Tajkun je nekdo, ki je pred leti prišel v na pol privatizirano podjetje s prazno aktovko, danes pa

ima na svoje ime vpisanih ali naokrog parkiranih na milijone evrov delnic ali deležev tega istega podjetja. Ali pa nekdo, ki je bil pred leti po volji politike postavljen za direktorja velikega trgovskega podjetja, nato pa je tudi zaradi poslovanja svojih zasebnih podjetij ali podjetij svojih sinov s tem podjetjem ali njegovimi dobavitelji njegovo družinsko premoženje naraslo na več kot 20 milijonov evrov".

Kaže, da je slovenska javnost ugodno sprejela pripravljenost političnega obračunavanja s tajkuni, ki naj bi se potrdilo in kon-

oživitev civilne družbe sodeluje pri projektih, ki zadevajo problematiko medijev v Sloveniji, je v političnem tedniku Demokracija zapisal, "da gre v primeru Janeza Janše za poskus klasičnega političnega umora. Ta poskus je potekal tako, da je bil izbran

kolumnist, ki se je s svojim pisanjem specializiral za osebnost in politika Janeza Janšo. Politično in osebnostno ga že več kot deset let spremlja in ocenjuje. V eni svojih kolumn, ki jih je napisal za časnik Dnevnik v Ljubljani, je navedel kar 23 negativnih lastnosti Janše. Izmenično je nastopal v časniku Delo ter v obeh televizijskih javni in komercialni. To kaže, da v Sloveniji nimamo pluralnih medijev, če ena in ista oseba nastopa kar v štirih medijih. Omenjeni kolumnist, ki prihaja s fakultete za družbene vede, je med drugim zapisal, "da ima

Janez Janša

čalo na sodiščih. Javnostni raziskave kažejo, da se je podpora volilcev sedanji vladni koaliciji v kratkem občutno povečala. Hkrati pa se v medijih nadaljuje srdita, dejali bi sovražna kampanja zoper Janeza Janšo. O značilnostih in vzrokih te gonje pišejo nekateri politologi in drugi avtorji v novi številki revije za človekove pravice Dignitas, ki jo je pred nekaj dnevi izdalo časopisno in založniško podjetje Nova revija v Ljubljani. Janez Janša je že sedemnajst let v večini slovenskih medijev objekt najbolj intenzivne in pogoste kritike in obravnave. Dr. Janez Jerovšek, ki v okviru Zavoda za

Janez Janša kaplarsko mentaliteto. Ima politične manire, ki imajo zgled v bavarskih pivnicah prve polovice prejšnjega stoletja. Ker Janša besede kompromis ne pozna, nas čaka prehod iz krize v krizo, iz vojne v vojno. Da Slovenija ne bi padla iz krize v krizo, iz vojne v vojno, bi bilo najbolje, da bi se Janez Janša za nekaj let umaknil". V sedanjem predvolilnem obdobju številni slovenski časnikarji dokazujejo, da so na pravi strani, s tem da v svojih člankih vsaj mimogrede napadajo predsednika vlade Janeza Janšo.

M.

Prejeli smo Igralništvo na Primorskem

Ameriška družba Harrah's Entertainment je s Hitom iz Nove Gorice marca letos prekinila pogajanja o investiciji v igralništvo in megazabavišče na Primorskem. O umiku iz načrtovanih investicij v Sloveniji je ameriška družba obvestila tudi slovensko Vlado in Ministrstvo za finance. To novico je udeležencem "Programske konference Nove Slovenije" v soboto, 29.3.2008, predstavil predsednik Nove Slovenije in minister za finance dr. Andrej Bajuk. Vsi udeleženci smo novico sprejeli z veseljem in odobravanjem.

V Novi Sloveniji smo mnjenja, da igralništvo prinaša več negativnih kot pozitivnih posledic. Gre predvsem za slab vpliv igralništva na prebivalstvo, ki tako kot droge in alkohol vodi v odvisnost in posledično v družinske in osebne katastrofe. Poleg slabega vpliva igralnic bi šest milijonov letno predvidenih obiskovalcev "megazabavišča" pomenilo veliko ekološko obremenitev za okolje, v katerega bi bil umeščen igralniški park. Veseli smo, da je

projektu tako odločno nasprotovala civilna iniciativa. K zaustavitvi tega projekta pa je zagotovo pripomogla tudi odločnost poslanske skupine Nove Slovenije, da predvideno megazabavišče ne sodi v naše okolje, ali kot je dejal vodja poslanske skupine NSi Jožef Horvat: "Slovenija je preveč lepa, da bi jo obremenjevali s takšnim megazabaviščem". Veliko razvojnih možnosti je zagotovilo še vedno v turizmu in športu. Promocija naravnih da-

nosti, izkoriščanje turističnih možnosti, ustvarjanje pogojev za dobro počutje in sprostitve gostov v naravi so dolgoročne investicije. Res je, da take investicije le počasi vračajo kapitalne vloške, so pa gotove in se vsestransko obrestujejo. Od Julijcev, preko Soške doline, Brd, Goriške do Vipavske doline, celotni Severni Primorski bi take naložbe prinesle novo življenje, delovna mesta na področju turizma, majhnih podjetij, obrtništva, kmetij in pridelave naravne hrane..., in kar je za slovensko identiteto izrednega pomena: ohranitev kulturne dediščine, narodne samozavesti, izvirne iznajdljivosti domačinov ter ugodno počutje obiskovalcev in gostov.

Ali je odhod družbe Harrah's iz Slovenije poraz Hita? Nikakor ne!!! Menimo, da je to dobra spodbuda družbi za iskanje razvoja v pozitivno smer in v dobrobit celotne Primorske regije. Prepričani smo, da ima družba Hit dovolj znanja, sposobnosti in volje, da pripravi razvojno naravnani in okolju prijazen projekt in ga uresniči.

Nova Slovenija
Regijski odbor Gornjega Posočja in Idrijskega Predsednik Ivan Skrt

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Blob

Pišem in še ne vem, za kaj se je Italija odločila. Zato tudi ne komentiram ničesar. V tem trenutku se mi pravzaprav zdi bistveno omeniti misli oseb, ki jih gotovo ni najti na naslovnicah časopisov kot tudi ne v televizijskih tribunah. Mladi obrazi svežih pogledov, s tisto energijo v sebi, ki jo lahko premore le osemnajstletnik. Ko so upi v življenje - kroje - čisto po lastni meri - še tako sveži in polni, da ti polnijo pljuča in zaradi katerih ti zjutraj ni težko vstajati.

"Blob" jih je televizijsko ovekovčel z nekaj sekundnimi sporočili mladih obrazov iz različnih višjih srednjih šol v državi. In potem doženeš, da pravzaprav ni razlik. Da v Agrigentu in Latisani mislijo enako, da si želijo iste poštenosti v državnem upravljanju, istega zavedanja, kaj pomeni predstavljati državljan. Jasne besede, jasna sporočila, namenjena njej-državi, njej-politiki, njim-osebam, ki naj bi predstavljale nas, občane. Na enostavno vprašanje "Kaj si želiš v življenju?" so bili odgovori prese- netljivo podobni. "Enostavne" stvari: družinsko srečo, poklic, poštenost okrog sebe in v sebi. V enostavnosti je seveda tudi največja težava.

Pred očmi vrsta obrazov, postavljenih pred tablo v učilnicah te Italije, ki ne vlaga v formacijo, ne dovolj v znanstveno raziskovanje; s kredo zapisani razred, šola in mesto, na ekranu samo oni, normalni mladi obrazi države, ki je vajena vlagati v mlade generacije izključno v športu in lepotnih tekmovanjih, nikjer drugje.

Gledala sem jih, spremljala njihove besede,

način razčlenjevanja misli, si potihoma dopovedovala, da je novinar gotovo izbral najpametnejše, najpogumnejše, črtal vse tiste neizbežne "nič me ne briga" in "nimam svojega mnenja", primerjala sebe v njihovih letih: kako sem sledila (če sem sploh) dogajanju v državi? Česa sem si želela? So stremjenja teh mladih obrazov ravno tista, ki sem jih tudi jaz gojila v srcu (in jih mogoče še vedno, razočaranjem navkljub)? Mar se ne bi učili marsičesa ravno od njih, deklet in fantov, ki jih skoraj vedno gledamo z očmi presoje in nikoli neobremenjeno? Pred dnevi je toskansko dekle izjavilo, da nikakor ne more razumeti, kako se kot državljani aktivneje ne zavzamemo za dostojanstvo takega organa, kot je parlament, zakaj javno ne izrazimo neodobravanja določenih početij. "Če v šoli recimo pljuneš v profesorja, si lahko izključen, lahko celo izključen iz šole. Če se isto dogodi v parlamentu, potem imaš o tem članek in televizijsko novico, kaj

več pa gotovo ne. Zdi se mi, da je mera amorálnosti že presežena". Vse skupaj mi vedno bolj nakazuje, da smo kot družba povsem razcefrani. Razlika med generacijami je seveda vedno obstajala in tako je prav, drugače bi do sprememb nikoli ne prišlo. Mogoče pa je danes v veliko večji meri občutiti krčevito oprijemanje oblasti na vseh nivojih, strah pred dejstvom, da obstajajo dobe v življenju, strah pred mladimi generacijami, ki ostajajo vedno uganka. Predvsem, ker nam včasih lahko jasno povedo, da še vedno verjamejo v to, kar je v nas že dolgo pozabljeno.

KOPER Nedavni občni zbor društva TIGR Bogata bera raznovrstnih dejavnosti

Dne 30.3.2008 je bil v Koprurni redni občni zbor Društva za negovanje rodoljubnih tradicij TIGR Primorske, ki so se ga udeležili tudi predstavniki veteranskih organizacij Slovenije, od zveze društev generala Maistra, prek zveze združenj borcev NOB, policijskih veteranov združenja Sever, zveze slovenskih častnikov idr. V svojih pozdravnih nagovorih so gostje izrazili zadovoljstvo ob kreipitvi sodelovanja med veteranskimi organizacijami na domoljubni osnovi in pozdravili predlog o ustanovitvi skupnega koordinacijskega telesa, ki bi okrepilo družbeni vpliv veteranov. Kot nosilci domoljubnih vrednot, ki so se izoblikovale v obdobjih velikih narodovih stisk in pripeljale do slovenske državnosti, so zahtevali od slovenske politike, da se v odnosih s sosedi pri obrambi slovenskih nacionalnih interesov obnaša veliko bolj modro, usklajeno in pokončno.

Sledila je obravnava temeljnih dokumentov zbora, zlasti pa poročila predsednika društva g. Marjana Bevka in programa dela društva za leto 2008. Prisotni so soglašali, da je bilo v preteklem letu opravljeno obsežno delo, pri čemer so izstopali predvsem: veličastna proslava ob 80. obletnici ustanovitve organizacije TIGR v Sežani, uspešni napori pri zbiranju sredstev za dokončanje spomenika braniteljem slovenske zemlje na Velikem Cerju, publicistična dejavnost, postavljanje spominskih obeležij zaslužnim domoljubom, nastanek Kluba mladih tigrovcev ter nastopi slednjih na številnih prireditvah po Pri-

morski. Pri tem je bil predsednik društva, vključno s predstavniki ostalih veteranskih organizacij, počaščen s povabilom na sodelovanje pri pripravi načrta domovinske vzgoje pod pokroviteljstvom

ob slovenskih vaseh s strani italijanskih državljanov. Občni zbor je podprl predlog ohranitve besede "primorska" v nazivu pokrajine. V zvezi s samim številom pokrajine pa so, kot že poznano, prišla do

vom predsednika države dr. Daniela Türka.

V programu dela za leto 2008 je bil dan poudarek delu z mladimi, z ustanovitvijo mreže klubov mladih tigrovcev po vsej Primorski, vključno s tržaško, goriško in videmsko pokrajino. Predvidena je postavitev novih spominskih obeležij ter izdaja novih knjig s tigrovsko in domoljubno problematiko, s poudarkom na raziskovalnem delu dr. Mire Cenčič o Beneskih duhovnikih "Čedrmaci". Društvo bo soorganiziralo številne proslave ali sodelovalo na njih. Veliko naporov bo vloženo tudi v predstavitev društva po Sloveniji (Ljubljana, Koper, Nova Gorica, Mohorjeva družba Celje), Italiji (Trst, Gorica, Čedad) ter na Dunaju (društvo Korotan).

V načrtu je sprememba statuta, ki bo omogočila prožnejše delovanje društva, ki ima danes že

izraza razhajanja, pa čeprav je bila v sklepih zbora s kakim zadržkom dana podpora notni primorski pokrajini. Zbor je bil seznanjen z nastajanjem monografije o Karlu Kocjančiču, (so) ustanovitelju in dolgoletnem prizadevanju za resnico o Primorski in za obrambo naše identitete ob slovenski zahodni meji. Priznanja so bili deležni tudi člani izvršnega odbora, zlasti predsednik društva Marjan Bevk in tajnik Lucijan Pelicon. Pri tem je bilo poudarjeno, da terja društvo od svojih glavnih akterjev na stotine in stotine ur dela ter da je potrebno razmisliti o možnosti nagrajevanja, ker gre pri tem za obremenitve, ki daleč presegajo normalne okvire prostovoljnega dela.

Milan Gregorič

Kampanja za povečanje prodaje živil slovenskega izvora

Možen referendum o sprejemu Hrvaške v EU

Razmere v Sloveniji, polemike med strankami, napovedi stavk in drugi dogodki so predvsem izraz predvolilne kampanje in boja, v katerih zlasti napadajo vlado in premiera Janeza Janšo, ki naj bi bila najbolj odgovorna za vse, kar je morda slabega v državi. Napovedujejo stavke zdravnikov in zobozdravnikov, učiteljev, profesorjev in drugih uslužbencev v sistemu vzgoje in izobraževanja, odvetnikov in tudi sodnikov. Vsi zahtevajo povišanje plač, pri čemer opozorila guvernerja narodne Banke Slovenije Marka Kranjca sindikatoma, naj ob visoki inflaciji vendarle postavijo realnejše zahteve, nihče ne upošteva. Najbolj kritični je bil do zdravnikov in zobozdravnikov, združenih v sindikatu Fides, ki zahtevajo 30-odstotno povišanje plač. Guverner centralne banke je celo zahteval, naj bi "nezadovoljne zdravnike s tovrstnimi željami poslali med zasebnike".

V predvolilno kampanjo je vključen tudi davčni sistem, ki naj bi bil ugoden za bogataše in sploh ljudi z višjimi dohodki, krivični pa za tiste z majhnimi plačami in za kmetovalce. Računsko sodišče, ki ga vodi Igor Šoltes, vztrajno zahteva odstavek Janeza Podobnika, ministra za okolje in prostor, češ da je krivec za domnevne

nepravilnosti na ministrstvu. Parlamentarna preiskovalna komisija, ki jo vodi Milan M. Cvikel, bo domnevno sredi meseca maja zaslišala predsednika vlade Janeza Janšo, češ da veliko ve o nakupih in prodaji orožja med letoma 1991 in 1993. Predvolilno obeležje ima morda tudi tožba nadzornega sveta Luke Koper zoper nekdanjega direktorja Luke Koper Bruna Koreliča. Očitajo mu, da je leta 2005 delnice v lasti Luke Koper prodal pod ceno. Pogloblja se spor med nekdanjim predsednikom države Milanom Kučanom in zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Rupelom glede politike in odnosa EU do Kosova. Po mnenju zunanjega ministra Milan Kučan ne izpodbija le kosovske neodvisnosti, ampak kot alternativo EU ponuja nekakšno jugoslovansko bratstvo in enotnost. Nekdanji državni poglavar je zunanjega ministra zavrnil z izjavo, da je presenečen, ker dr. Dimitrij Rupel v njegovih stališčih vidi zaro to zoper njega, slovensko zunanjo politiko in EU.

V predvolilne namene bo najbrž uporabljeno tudi poročilo parlamentarne preiskovalne komisije, ki je ocenjevala delo slovenskega tožilstva v letih od 2000 do 2004. Komisija je ugotovila, "da delo tožilcev v omenjenem obdobju ni bilo zadovoljivo, na njihovo delo pa sta v posameznih obdobjih

jih neposredno vplivala politika in kapital. "Za razmere na tožilstvih je objektivno odgovorna takratna generalna državna tožilka Zdenka Cerar, njene odločitve kot generalne državne tožilke, pozneje pa tudi kot pravosodne ministrice, pa so bile glede na to, da je bila v tem obdobju tudi podpredsednica LDS, tudi politično motivirane". Cerarjeva je poročilo parlamentarne preiskovalne komisije zavrnila in menila, da hočejo z njim diskreditirati njo in slovensko tožilstvo. Javnost in stranke pa so enotne glede odnosov s Hrvaško. Pozdravile in podprle so napoved predsednika vlade Janeza Janša, da bodo v Sloveniji, v primeru, da bo sosednja država nadaljevala politiko izvršenih dejstev in prilaščanja našega ozemlja, izvedli referendum o tem, ali naj Hrvaško sploh sprejemo v EU. To bi bilo skladno s slovensko zakonodajo. Možnost referenduma je podprl tudi predsednik Slovenije dr. Danilo Türk. Hrvaška pa je medtem, najbrž opogumljena z vabilom za sprejem v zvezo Nato, ki ga je prejela, in s poročilom o izpolnjevanju pogojev za sprejem v povezavo, ki ga je sprejel evropski parlament, še zaostрила kampanjo proti Sloveniji. Predsednik sosednje države Stjepan Mesić je Slovenijo obtožil, da je kriva za vse nesporazume in slabe odnose med

državama. Po njegovem je nekdanja Ljubljanska banka "oropala hrvaške varčevalce", slovensko uradno politiko pa naj bi usmerjal "čudak z meje", to je Joško Jeras, ki je na svoj dom na Hrvaškem napisal "tudi tukaj je Slovenija".

Na Mesićeve ostre izjave in obtožbe se je takoj odzval predsednik Danilo Türk z izjavo na Pop TV, "da takšno vedenje ne pristoji predsedniku države, ko govori o drugi državi". France Arhar, ki je bil v času reševanja problema hrvaških varčevalcev guverner Banke Slovenije, je Mesićeve trditve označil za "sprenevedanje". Predsednik Slovenije pa je prav v tem času novih polemik in obtožb iz Zagreba dobil vabilo, naj uradno obišče Hrvaško.

Popotresna obnova v Posočju bo letos končana

Uradno je potrjeno, da bo obnova v Posočju, po potresu, ki ga je močno prizadelo na Veliko noč pred desetimi leti, letos končana. Od približno 2.200 poškodovanih hiš so jih porušili ali obnovili 2.010. Od tega je bila večina visokih gradenj, toda različnih zgradb. Ob tem so obnovili tudi 151 cest, vodovodov in drugih objektov. Država je za obnovo doslej namenila nad 96 milijonov evrov.

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pa je začela kampanjo z naslovom Kupujmo slovensko. S tem želijo predvsem povečati kupovanje živil slovenskih pridelovalcev oz. proizvajalcev. S kampanjo pa ne pozivajo k izogibanju tujim izdelkom. Za financiranje kampanje je Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij namenila 100.000 evrov.

Marijan Drobež

Kratke

Na Pedrovem nad Branikom / Ustvarjalna delavnica Abram

Ustvarjalna delavnica Abram vabi na predavanje Alenke Rebula, psihologinje, pisateljice in avtorice odmevnega priročnika za osebno rast Blagor ženskam, ki bo v nedeljo, 20. aprila 2008, ob 16. uri v dvorani na Pedrovem nad Branikom. Naslov predavanja je Telo govori resnico in nas varuje. Po predavanju bo diskusija in predstavitev celodnevne delavnice, ki bo pod vodstvom avtorice v isti dvorani 10. maja 2008. Več informacij lahko dobite na tel.: 05 30 57 610 ali po e-pošti info@abram.si.

Prizadevanja za več gostov na Lokvah in drugod na Trnovski in Banjski planoti

Turistična zveza v Novi Gorici je izdala nov turistični prospekt naselja Lokve v veliki nakladi kar 10.000 izvodov. Prospektu, ki je nastal tudi na pobudo turističnega društva na Lokvah in društva Planota, so dali naslov Lokve, barvna pravljica, natisnjen pa je v slovenskem, italijanskem in angleškem jeziku. Avtorica predstavitev Polona Kante je zapisala, "da je pokrajina v osrčju Trnovskega gozda pravljica celo leto. Naselje Lokve leži v gozdom obdani dolini 965 metrov nad morjem na severozahodnem delu Gorovske planote. Kraj je le 20 kilometrov oddaljen od Nove Gorice, poti pa se odpirajo tudi proti Ajdovščini, Idriji, Čepovanu in Mostu na Soči".

Hkrati s turističnim prospektom je t. i. Fundacija BT planota izdala koledar letošnjih prireditev na Trnovski in Banjski planoti. V njem vabijo tudi na ogled zeliščnega centra v Grgarskih Ravnah ter na prikaz kovanja žebelj in rezilnega orodja, kakršnega so nekoč kovali v Lokovcu. Objavljeno je tudi sporočilo, da bo v mesecu septembru v baziliki na Sveti Gori spominska maša ob 90-letnici konca prve svetovne vojne.

V Sloveniji sedanji čas ni primeren za humor

Žarko Petan je v novi številki revije za človekove pravice, Dignitas, predstavljen kot "diplomirani ekonomist in gledališki režiser. Napisal je enainosemdeset knjig, osemdeset radijskih in enaintrideset gledaliških iger. Njegova literarna dela so bila prevedena in uprizorjena tudi v tujini, v številnih evropskih državah, v ZDA in na Japonskem. Kot gledališki režiser je uprizoril 122 gledaliških predstav v Sloveniji in na tujem. V zadnjih petdesetih letih se je uveljavil kot eden najbolj uspešnih svetovnih aforistov. Prejel je več kot petdeset pomembnih nagrad in priznanj, predvsem tujih. Mednarodne organizacije so Žarka Petana kot edinega Slovenca uvrstile med najboljše gledališke in filmske režiserje 20. stoletja, v družbi z Ingmarjem Bergmanom, Laurencem Olivierjem, Heroldom Pinterjem in Charlesom Chaplinom. Veliko je deloval in še deluje tudi kot časnikar. Zanimivo je mnenje Žarka Petana o stanju humorja v Sloveniji. "To je nevaren čas. Kdor si dovoli preveč, lahko tudi izgubi službo. V času fašizma je bilo živeti od humorja veliko lažje, saj so bile meje znane, in če jih nisi prekoračil, se nisi imel česa bati. Podobno je v vseh totalitarizmi, pa naj to zveni še tako čudno. V čudovitih časih demokracije in svobode izražanja pa nikoli ne veš, kdaj te bo kak buditelj tožil zaradi žaljenja časti in duševnih bolečin. Humorist dandanes živi v neprestanem strahu pred sitnostmi". Tako je Žarko Petan razmišljal v intervjuju, ki je bil nedavno objavljen v časniku Primorske novice.

Brezplačno do osnovnošolske izobrazbe

Ljudska univerza v Ajdovščini uspešno izvaja svojo vlogo, da zagotavlja tudi usposabljanje posameznikov za pridobitev osnovnošolske izobrazbe. Gre pretežno za starejše ljudi, ki si v mladosti niso mogli pridobiti omenjeno izobrazbo, ki je zdaj v Sloveniji na najnižji stopnji lestvice znanja in izobrazbe, določene z zakoni. Ljudska univerza omenjeni program izvaja že več let, predavanja in pouk pa obiskujejo ljudje, ki bi radi kljub starosti povečali svoje znanje in izobrazbo, za kar so bili prikrajšani v mladosti. Predavanja potekajo v popoldanskem času, štiri do petkrat na teden. Predavatelji jih seznanjajo z dvema predmetoma ali tremi predmeti na teden. Kandidati za pridobitev spričevala o končani osnovni šoli zatrjujejo, da se s trudom in v prijetni družbi lahko tudi v poznejšem obdobju svojega življenja naučijo marsikaj koristnega in zanimivega. Usposabljanje kandidatov za pridobitev osnovnošolske izobrazbe je v Ajdovščini in drugod v Sloveniji brezplačno, saj ga financira Ministrstvo za šolstvo in šport.

SNG NOVA GORICA Premiera

Nevidni strah, zalezovalec slehernika

Premierna publika je v četrtek, 3. aprila, z vidnim zadovoljstvom na obrazu zapuščala dvorano Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, v kateri je šest igralcev domačega ansambla v režiji Ivane Djilas, drugi režiserske gostje v novogoriškem gledališču, premierno uprizorilo slovensko praižvedbo igre, Skrivni strahovi na javnih krajih, polkomedijo o samoti in samoprevarji, dramskega pisca Alana Ayckbourn, rojenega v Londonu 1. 1939, v različnih funkcijah vse življenje zapisanega gledališču. Kritiki ga upravičeno uvrščajo med najbolj plodovite sodobne angleške pisce, saj je napisal več kot sedemdeset dramskih del, ki jih uprizarjajo po celem svetu in so bila prevedena v 35 jezikov. Zanje je prejel več nagrad in l. 1997 za zasluge v gledališču dobil plemiški naslov. Delo Skrivni strahovi na javnih krajih je v slovenski jezik prevela Tina Mahkota, dramaturško pa je tekst, sestavljen iz 54 kratkih prizorov, obdelala Martina Mrhar. Kot beremo v strokovno pripravljenem gledališkem listu, ki prinaša tudi celoten slovenski prevod dela, razdrobljenost dramskega besedila pri Ayckbournu ni nekaj običajnega in se je zanj odločil zaradi obravnavane tematike in načina pripovedi. Šest nastopajočih oseb in njihova življenja so z bolj očitnimi ali komaj zaznavnimi nitmi prepletena med seboj, in če se te neznatne vezi začnejo trgati, to občutijo tudi tisti, ki niso vanje neposredno vpleteni. Res čudna so življenjska pota! V navidezni

razcefranosti prizorov se jasno izrisujejo življenjski profili oseb, Nicole, punce, ki med pavzo za kosilo išče stanovanje, kamor naj bi, čeprav je razmerje že v globoki krizi, šla živet s svojim fantom Danom, ki so ga zaradi nekorektnosti odpustili iz vojske, Stewarta, nepremičninskega posrednika, ki je brez kakega upanja zaljubljen v svojo tajnico, Charlotte, ki jeercialsko pobožna, stalno bere Svetopismo in prosti čas uporablja za oskrbovanje starejših in bolnih in pomaga, tudi na dokaj sporen

od protagonistov zahrepeni po človeški toplini, a vsakemu se pozitivni poskus izjalovi in ostane sam s svojimi skrivnimi strahovi, hrepenenjem, samoto in nedorečenostmi, katerih breme občuti prej ali slej tudi vsakdo izmed nas, pa čeprav se mu zdi, da je v življenju srečen in potešen. V krogu protagonistov se izkažejo kot bolj krhki in ranljivi moški, ženske se že nekako znajdejo, če ne drugače se zatekajo v laži in iluziji. Te osebe in njihove usode, ki se polagoma kot iz delčkov mozaika zarisujejo v gledalčevi zavesti, so z nadrobno razčlembom in tankočutnostjo do značajskega ni ans in občutkov posameznih likov povsem naravno, brez

včasih prav bežnih prizorov je sestavila dokaj trden dramski lok in ga napela tako, da je zdržal do konca predstave in še preko nje, in ga pretkala z vsemi silnicami stvarnega življenja. Pri sestavljanju drobcev ji je pomagala tudi vizualno in funkcionalno zelo posrečena scenografija Branka Hojnika, prava scenografska zgradba, ponazarjajoča pročelje palače z zadnjim nadstropjem in veliko teraso na strehi. Vpogled v dogajanje v stanovanju so omogočale odprtine, okna. Resnični elementi pohištva v njem so zadobivali različne odtenke in pomene ob menjajočih se prizorih, ki so se ob zatemnitvi oz. osvetlitvi priziščila (mojstrski oblikovalec luči Samo Oblokar) dogajali v različnih stanovanjih oz. krajih, tudi v parku. To raznolikost so na osnovnih stenah z optičnim trikom poustvarjali videoposnetki, katerih avtor je Nejc Saje. Izvirna glasba Boštjana Gombača (kontrabas Žiga Golob, saksofoni Primož Fleischman) je nevsiljivo spremljala odsko dogajanje. Jelena Proković je v kostume razpoznavno vdahnila razpoloženje in značaj dramskih likov. Skratka, v celoti je to zelo lepa predstava, ena od najlepših v letošnji sezoni SNG Nova Gorica, ki jo bo gotovo pozitivno sprejela širša publika, tudi zaradi čudovitih igralcev, ki si v tej predstavi zaslužijo same presežnike.

V dokaz, da so premierni gledalci zelo dobro sprejeli predstavo, je bilo toplo ploskanje, ki kar ni hotelo potihniti in se je spremenilo v odobravalno skandiranje aplavz, ko je na oder stopila Alenka Pirjevec, predsednica Združenja dramskih umetnikov Slovenije, ki je, po branju utemeljitve, izročila Heleni Peršuh nagrado ZDUS za vloži Marje Ljovne v Letoviščarjih M. Gorkega (režija Paolo Magelli) in Irene v Igru Nine Mitrović Ta postelja je prekratka ali Samo fragmenti v režiji Ivane Djilas.

Iva Koršič

Z leve: Blaž Valič in Helena Peršuh v enem izmed prizorov

način, Arthurju, bolnemu, nergaškemu očetu natakarkarja Ambroseja, ki dela v baru hotela, v katerem popiva Dan, namesto da bi iskal delo, kot si to želi njegova zaročenka. Tej šesterici pripada še Stewartova sestra, Imogen, ki hrepeni po ljubzenski zvezi in se zateka zaradi tega tudi k časopisnim oglasom. Tako pride v stik z Danom. V duhu današnjega časa, ko so razmerja in dialogi med ljudmi zmeraj bolj težavni in odnosi zmeraj bolj odtujeni, vsak

vsakršne afektiranosti, pronicljivo orisali Helena Peršuh (Nicole) s še posebno vživetostjo, intenzivnostjo in realističnim podoživljanjem Nicolinih občutkov, Milan Vodopivec (Stewart), Blaž Valič (Dan), Ivo Barišič (Ambrose), Ana Facchini (Charlotte), Marjuta Slamič (Imogen). Da so igralci tako doživeto izpeljali svoje vloge, gre gotovo zasluga tudi režiserki Ivani Djilas, ki jih je vodila iz prizora v prizor in z njimi gradila predstavo. Iz fragmentarnosti

Novinarska konferenca evropske komisarke za konkurenco

Bruselj Microsoftu naložil še 899 milijonov evrov kazni

Evropska komisija je 27. februarja ameriškemu računalniškemu gigantu Microsoft naložila novo kazen v višini 899 milijonov evrov, ker do oktobra 2007 ni spoštoval odločitve komisije iz marca 2004. V tem času je lahko podjetje zaračunavalo previsoke cene za dostop do informacij in je tako zlorabilo svoj monopolni položaj na trgu. Microsoft je 22. oktobra lani "končno napravil korake v smeri spoštovanja ukrepov Evropske komisije iz marca leta 2004" zaradi zlorabe monopolnega položaja na trgu, je takrat sporočila evropska komisarka za konkurenco Neelie Kroes. Microsoft je namreč pristal na zahteve komisije, da mora tekmelec na trgu omogočiti, da bo njihova programska oprema združljiva z operacijskim sistemom Windows. Microsoft je oktobra pristal na tri zahteve Bruslja iz leta 2004: zagotavljanje odprti dostopa do informacij proizvajalcem sistemskih rešitev, določitev enotnega plačila licenčin, katerih nominal-

ni znesek je 10.000 evrov, ter zmanjšanje licenčnine za globalno licenco, vključno s patenti, s 5,95 odstotka na 0,4 odstotka. Oktobra je komisija najavila, da bo kmalu odločila tudi o tem, ali je Microsoft kršil pravo EU s pretiranimi cenami za podatke, potrebne za združljivost programske opreme s svojimi sistemi. "Microsoft je prvo podjetje v

50-letni zgodovini politike konkurence EU, ki ga je morala komisija kaznovati zaradi

neupoštevanja protimonopolne odločitve", je pojasnila komisarka. Izrazila je upanje, da bo ta odločitev "končala temno poglavlje" Microsofta pri neupoštevanju odločitev pristojnih oblasti. Sodišče prve stopnje v Luxembourg je 17. septembra potrdilo odločitev Evropske komisije, ki je Microsoftu leta 2004 naložila 497 milijonov evrov kazni zaradi zlorabe monopolnega položaja na trgu. Poleg kazni je komisija Microsoftu naložila tudi, da mora trgu ponuditi verzijo operacijskega sistema Windows brez prevajalnika Media Player ter da mora tekmelec na trgu del razkriti kode operacijskega sistema Windows, da bo njihova programska oprema združljiva z Windowsi. STA

Dinamična širitev proizvodnje Evropejci kupujejo avtomobile z dizel motorji

Proizvodnja na avtomobilskem področju se je dinamično širila, in sicer za 5,3 odstotka in dosegla 19,7 milijona vozil (tovornjakov, avtomobilov in avtobusov), je v poročilu navedla Evropska avtomobilska zveza (ACEA). Avtomobili z dizelskimi motorji so predstavljali 53,3 odstotka novih registriranih avto-

bilov, lani registriranih v Evropi, so proizvedla podjetja, ki so članice ACEA. Povpraševanje po avtomobilih z dizelskimi motorji naj bi ostalo stabilno tudi v tekočem letu. Evropski avtomobilski trg je tako zaključil leto 2007 z 7,1 odstotka več kombiniranimi vozili, z 5,1 odstotka več tovornimi vozili in s 4,4 odstotka

proizvajalka vozil, saj tretjina od vseh, več kot 50 milijonov proizvedenih vozil, nastane v Evropi. Nove članice EU so v avtomobilski industriji zabeležile 25,2-odstotno rast proizvodnje.

Največ, 87 odstotkov proizvodnje vozil, predstavlja proizvodnja osebnih avtomobilov. Precejšnje zvišanje proizvodnje so zaznali v sektorju tovornih vozil, kjer se je obseg proizvodnje povečal za 15 odstotkov, predvsem zaradi velikega povpraševanja na evropskih trgih. Obenem pa se je proizvodnja avtobusov zmanjšala za 24 odstotkov. Po poročilu ACEA večina Evropejcev kupuje majhne ali srednje velike avtomobile, povečuje se tudi povpraševanje po terenskih vozilih. Avtomobilska industrija pa letos pričakuje stagnacijo števila registriranih vozil. Na večjih avtomobilskih trgih pričakujejo povečanje števila registriranih vozil samo v Nemčiji in Franciji. Na evropskih cestah je bilo po podatkih Španske avtomobilske organizacije v letu 2006 251 milijonov vozil. Od tega je bilo 88 odstotkov ali 230 milijonov osebnih avtomobilov. V zahodni Evropi vozi avtomobil vsak drugi prebivalec, v vzhodni Evropi pa vsak peti.

več avtobusi. Avtomobilska industrija nudi zaposlitev več kot 2,3 milijona Evropejcem in posredno 10 milijonom ljudi v EU. V svetovnem merilu je Evropa tudi največja

mobilov v EU. Prispevek evropske avtomobilske industrije h gospodarski rasti EU je bil v letu 2007 po poročanju ACEA pozitiven. Več kot 85 odstotkov od 16 milijonov avtomob-

Komentar ob izidih državnih volitev 2008

Demokratski stranki ni uspelo prekositi desnice

Izidi političnih volitev, tako na državni kot na deželni ravni, so pokazali odločitev italijanskih volilk in volilcev, da za naslednjih pet let zadržijo vladno Silvio Berlusconi in njegovi desni opciji. Tako kot leta 2001 je voditelju ljudstva svoboda uspelo zbrati solidno večino v obeh vejah parlamenta, kar mu omogoča izvedbo napovedanih reform. Sedaj čakamo na konkretna dejstva. Leva sredina je doživela poraz, ki ga je delno omilila uveljavitev Demokratske stranke. Italija, ki je od povojnega časa naprej slovela kot tista država zahodnega bloka z najmočnejšo komunistično stranko, se je znašla brez prave leve, saj sta iz parlamenta izpadli Mavrična levica in Socialistična stranka. Podobno beležimo tudi na deželni ravni, kjer je prednost desnega bloka celih 12%. V goriški pokrajini je pa drugače. Pri nas je Demokratski stranki v koaliciji z Italijo vrednot uspelo zbrati več glasov

kakor Berlusconijevi koaliciji, tako za senat kot za poslansko zbornico. V treh slovenskih občinah, Doberdobi, Sovodnjah ob Soči in Števerjanu, je za uveljavitev Demokratske stranke odločilno pripomogla Slovenska skupnost. Ne gre

Julijan Čavdek

prezreti dejstva, da je v vseh treh občinah na drugem mestu desnica, medtem ko zaseda Mavrična levica šele tretje mesto. Glede na število zbranih glasov desnice pa ni mogoče

zanikati dejstva, da je prejela tudi pomembno število slovenskih glasov. Za jasnejši pogled pa bo potrebno počakati izide deželnih volitev. Že sedaj pa lahko ocenimo dejstvo, da je uveljavitev Demokratske stranke v naših občinah, z odločilno podporo Slovenske skupnosti, pomemben znak za upravne volitve naslednje leto. Glede na izide državnih volitev, tako na vsedržavni kot na deželni ravni, pa se sedaj odpira novo obdobje, kjer bo potrebno znotraj slovenske narodne skupnosti izoblikovati novo strategijo, v kateri bo pomembna enotnost glede ključnih zadev in pravic. Izvajanje zakona 38/2001 bo seveda najbolj v ospredju.

Še posebno pomembno vlogo bo pri uveljavljanju naših pravic imela politika Republike Slovenije tako v odnosu do slovenske narodne skupnosti v Italiji kot do nove italijanske vladne garniture.

Slovenska skupnost – Gorica
Julijan Čavdek

Med volilno kampanjo stranke Slovenska skupnost

Francesco Cossiga v Centru Bratuž v podporo Illyju in naši manjšini

V torek, 8. aprila, je med volilno kampanjo Slovenske skupnosti in v znak podpore kandidatu za deželnega predsednika, Riccardo Illyju, obiskal Gorico nekdanji italijanski predsednik in

pniki naših ustanov in precej ljudi iz vse Goriške. Pod vodstvom Bogdana Kralja je gostom zapel Zdravljico in Lipo Mešani pevski zbor Lojze Bratuž. Nekaj uvodnih besed je spregovoril Damijan Terpin, ki je izrazil po-

sovati zakon za Slovence in uvajati njihovo zaščito. Tudi Lojze Peterle je podčrtal pomen naše manjšinske skupnosti, ki je sicer most med dvema narodoma, v tem odnosu pa mora biti tudi subjekt. Posebno zado-

voljen je, ko v evropskem parlamentu izkuša, da noben narod, niti 80-milijonska Nemčija, nima večvrednostnega kompleksa v primerjavi z manjšimi narodi. V Evropi smo vsi manjšine, je pribil. Cossiga, ponosen na svojo rodno zemljo Sardinijo, je povedal, da je od vedno vnet zagovornik manjšinskih skupnosti in njihovih pravic. Narodne manjšine so namreč veliko bogastvo za vso Evropo. Prav tako je tudi s Slovenci v naši deželi. Dokazal je, da dobro pozna našo zemljo in njene značilnosti, saj je tudi kot držav-

dosmrtni senator Francesco Cossiga. Po tiskovni konferenci v hotelu Entourage sta se Riccardo Illy in Francesco Cossiga odpravila na trg pred severno železniško postajo, kjer ju je pričakal prvi predsednik demokratične slovenske vlade in sedanji evropski poslanec Lojze Peterle. Predsednik Cossiga je z velikim zadovoljstvom izjavil, da je končno za nami nerazumljiva norost meje. Okrog 20. ure so Cossiga, Illy in Peterle dospeli v Kulturni center Lojze Bratuž, kjer jih je na srečanju, ki ga je soorganizirala Slovenska skupnost, pričakalo veliko Slovencev. Goste je sprejel deželni tajnik SSK odv. Damijan Terpin, prisotni so bili goriški prefekt Roberto De Lorenzo, nekateri slovenski kandidati SSK za Goriško, Tržaško in Videmsko, predstavniki Sveta slovenskih organizacij, zasto-

sebeno zadovoljstvo z obiskom tako uglednih osebnosti. Nato je spregovoril Illy, ki je na kratko opisal svojo prehojeno pot kot guverner, svoja dosledna prizadevanja v prid osamosvajajoče

sebeno zadovoljstvo z obiskom tako uglednih osebnosti. Nato je spregovoril Illy, ki je na kratko opisal svojo prehojeno pot kot guverner, svoja dosledna prizadevanja v prid osamosvajajoče

Bogdan Kralj vodi Mešani pevski zbor Lojze Bratuž na prireditvi

se Slovenije in Slovencev v naši deželi, saj, je povedal, se dobro zaveda, da ima Furlanija Julijska krajina poseben statut prav zaradi prisotnosti naše jezikovne skupnosti. Zato se mu je zdelo nekaj povsem naravnega izgla-

nik s konkretnimi dejanji marsikaj naredil v dobro naše zemlje. Tudi zato je prisotne Slovence pozval, naj še naprej gojijo slovenski jezik in kulturo, saj to je pravo bogastvo za vse. Za vse nas.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačno tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC. Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije v zamejstvu in po svetu. Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 15. aprila, ob 14. uri.

Španski biseri

Granada, polna barv in skrivnostnih koticov

Granada... mesto neizmerne lepote. Nad njim se dviga tritisočmeterska zasnežena Sierra Nevada, spodaj je Sredozemlje, spojeno z arabskim svetom. Ko se sprehajaš po njegovih uličicah, ti lahko na vsakem koraku zastane dih: bazarji, iz katerih uhajajo orientalski vonji in dišave, v njih so žive barve oblačil, torbic, uhanov... Tu je arabska eksotičnost spojena z evropsko razkošnostjo in z mediteransko toplino. Njen vrvež, njena andaluzijsko-arabska živahnost, njen utrip, glasnost, razposajenost... In Alhambra, ta skrivno-

samostojno mesto, ki zavzema večino griča Sabina. Sestavljajo ga številne zgradbe, od grajske palače do vrtov in parkov, terme, stolpi, vodnjaki... Poleg arabskih

skal ameriški pisatelj Washington Irving, ki je tam ostal in napisal svoje Pripovedi iz Alhambre. Granada je navdihovala tudi druge znane umetnike, kot so Dumas,

stna utrdba nad mestom, ki se ponaša s svojo mogočno veličastnostjo. Koliko zgodovine je napisane v njej, koliko zgodb, koliko bogastva! Ko se sprehajaš po njenih vrtovih in palačah, ob žuborenju vode, ne moreš verjeti, da je to delo človeške roke: obijano s soncem, izžareva nekaj nadnaravnega, irealnega, že skoraj božanskega... Alhambra je graščina arabskih kraljev, prežeta z nešteti legendami. Tako se imenuje po svojih zidovih rdečkaste barve. Prva pričanja o njej najdemo že v IX. stoletju. Prvi kralj arabske dinastije Nazari, Mohamed ben Al-Hamar, pa se je tu naselil v XIII. stoletju. Gre za pravo

kraljev. Granada je v obdobju arabskega blišča postala središče Iberskega polotoka, tako z ekonomskega

kot s kulturnega vidika. Kulturno privlačna je potem ostala dolga stoletja: leta 1829 je mesto obi-

bogastev pa nekatere zgradbe pričajo tudi o krščanskem doprinosu. Leta 1492 so katoliški kralji zavzeli Granada in Alhambra je postala graščina kastiljskih

Dumier, Delacroix. Leta 1889 so v njej istočasno bivali Federico Garcia Lorca, Salvador Dali, Andres Segovia ter Manuel de Falla, ki so Granadi dali pomembnost kot svetovnemu kulturnemu in glasbenemu centru. Unesco je Alhambro označil za kulturno dediščino človeštva, sama pa spada med 21 kandidatov za sedem čudes modernega sveta. Mesto šteje približno 300.000 prebivalcev. Poleg kulturnega turizma je tudi s športnega vidika zelo zanimiva, saj se na njenih tleh dviga najvišje pogorje Iberskega polotoka, Sierra Nevada. Skozi vse leto sprejema veliko število turistov s celega sveta. Prizadeva si zato, da bi v čim bližji prihodnosti tam potekale zimske olimpijske igre. Granada je tudi študentsko mesto, pravzaprav celo eno najpomembnejših, kamor zahajajo številni študentje s celega sveta.

Mesto je polno barv, dišav, skritih koticov, skrivnosti. Spet eno najlepših krajev na svetu.

Tanja Zorzut

Igre, ki jih preprosti ljudje ne razumemo

Kupujem zlato

Morda me napis KUPUJEM ZLATO, ki ga v zadnjem času zaslediš tudi v nekaterih tržaških zastavljalnica in zlatarnah, ne bi tako pri- tegnil, ko bi o tem ne poročal tu- di televizijski dnevnik. Zlate verižice, ki mi jo je ob krstu podaril očka, bi namreč ne prodala za vse zlato na svetu, pa naj se njegova cena še tako dviguje, zlatih kovan- cev pa tudi nimam. No, dejansko sem poročanju o prodajalnah z zlatom prislusnila čisto slučajno, saj v deževnih dneh, ko se doma nekoliko poigram s sobnim kole- som, rada obenem prižgem tele- vizijo.

O ceni zlata sem vedela, da se ob recesijski grožnji in neprofitnih fi- nančnih trgih že več mesecev dviguje, podobno kot cena petroleja, črnega zlata, mislila pa sem, da gre za enotno tržno ceno in da velja tudi za nakit, ki ga je v teh težkih časih marsikdo prisiljen zastaviti ali prodati. Pa ni tako, sem izvede- la. V italijanskih zlatarnah in prekupčevalnicah plačujejo zlato po deset, kvečjemu dvanajst evrov za gram, kar je približno za polovico manj, kot bi zanj plačali na borzi. Kljub temu je ljudi, ki v teh zadnjih me- secih prodajajo ali zastavljajo družinski nakit, več kot v pretek- losti. Največ je takih, so povedali po televiziji, ki ne vedo, kako bi shajali do konca meseca, ki ne zmorejo plačevati najemnine, ali rabijo denar za otroške potrebšči- ne. In največkrat sploh ne vedo, katera je dejanska tržna cena zlata in koliko je vredna družinska za- pestnica ali verižica iz otroških let. Pa smo spet tam. Tisk na široko poroča o recesiji v Združenih drža- vah, o ekonomski krizi, ki grozi tu- di Evropi, zaradi naraščajoče cene nafte, previsoke kotacije domače valute in upadanja izvozne moči, doma vsak dan tarnamo o plačah, ki so nizke, ter o inflaciji, ki nam gleda v krožnik in uravnava življenjske navade. V takem, si mi- sli preprost človek, je težko za vsakogar, kriza pesti tako ravne kot bogate, dobička je vedno manj in čisto razumljivo je, da bomo mo- rali vsi nekoliko zategniti pas. Pa ni tako. Po vsej verjetnosti sem pri svojih štiridesetih in čez še ved- no preveč naivna in premalo

izkušena, da bi razumela tržne zakone. Tudi v takih težkih ob- dobjih obstajajo namreč veliki za- služki in vedno se najde tisti, ki se lepo znajde in kopic dobiček na račun revnejših. Tržni zakon po- zna namreč samo eno kruto resni- co: če je na eni strani izguba in če nekatere pesti revščina, je na dru- gi strani dobiček in tam se kopiči bogastvo. Brez dobička ni izgube in nasprotno.

Da je obdobje gospodarske rasti, nakupovalne mrzlice in splošne blaginje za nami, je vsem jasno. Spet se začnemo stavke, na katere smo v Italiji pozabili, v Sloveniji pa jih skoraj poznali niso, letalska družba Alitalia, nekdanji državni po- nos, je na robu propada, tašča nam pripoveduje o življenjskem zavarovanju, za katerega je mislila, da je donosno, pa je v enem mese- cu izgubila 1000 evrov, stari prija- telji so prodali varen investicijski

sklad in pri tem izgubili po- lovico denarja, sodelavec je ostal brez avtomobila, ker so mu v banki skopneli varno vloženi pri- ranki. In ljudje se jeziijo nase, na svoje bližnje, na bančne uslužben- ce, zahtevajo nazaj, kar je njihove- ga, kar so prigarali v dolgih letih, kar jim je nekdo, ki ga imenujejo enostavno trg, neupravičeno vzel. Igre pa ne poznajo, ne poznamo pravzaprav, niti njena stoletna pra- vila nam še vedno niso znana. Ko- nec koncev še tega ne vemo, da je to v resnici samo igra, tako neu- smiljeno kruta in resnična, ven- dar, za nekatere, samo igra. Medtem ko pijem čaj s prijatelji- co, po rodu iz Anglije, ki je že upokojenka in je izgubila pri- ranke, namenjene starosti, ne mo- rem in nočem razumeti, da se je z njenim denarjem nekdo igral, da je z njim zaslužil. Jezi me, ker ona, tako kot mi vsi, ni vedela, da bor- ze padajo, tudi če imajo podjetja

dobiček, da nanje vplivajo tudi neke vrste certifikati, call in put certifikati jim pravijo, ki jih iz- dajajo banke, in so enostavno po- dobni stavam. In največkrat del- nice padajo, ker pač morajo, vsakih nekaj let morajo pasti, ker so njihove kotacije nerealne, ker so z njimi nekateri na veliko služili, ker morajo sedaj še drugi za- služiti z njihovimi padci. Vse to pa sploh ni neizbežno, dalo bi se pre- prečiti, pa kaj, ko so zadaj interesi. "To so bili naši prihranki", pripo- veduje znanka, "za starost, za kakš- no krajše potovanje, za avto, saj je naš stari 'uno' čisto izdelan". Pra- vi, da ko v tisku prebira o vsem tem, marsičesa ne razume. Igre ne razume, zakaj ravno na njenih ra- menih. Pa niti pravil ne razume in se čudi, kaj vse je na tem svetu možno. Celotno o tem je brala, da naj bi bili za argentinskimi bankrotom interesi nekaterih italijanskih bank, da naj bi ljudje pri tem za- služili. "Saj ne morem verjeti", po- ve, "ljudje so bili tedaj lačni, res lačni. Se spominjaš, koliko jih je bilo na cestah, kako so se tepli, kako grozno je bilo videti na tele- viziji. Pa naj bi bila to le igra?"

Pravila je težko razumeti, težko je razumeti, da se za nasmejanimi obrazi, polnimi obljub, skrivajo predvsem osebni interesi. Pred dnevi je nekdo v tržaškem dnev- niku napisal pismo uredništvu o Berlusconijevem predlo- gu, da bi odpravil občinski da- vek na nepremičnine (ICI). Neka- tere volilce je s tem zasleplil, s svojo dobroto. Pa je res dobrota? Najrev- nejši bodo še naprej plačevali dra- ge najemnine, saj lastnega doma nimajo. Če pa ga že imajo, je to revno podstrepje, tako malo vred- no, da zaradi davka sploh niso plače- vali. In nič lažje ne bodo prišli do tridesetega v mesecu, če bo ICI od- pravljen. Bogati pa, tisti, ki imajo vile, oni bodo občutili. Nekaj več bo žvenketa v njihovih denarni- cah. Še nekaj razkošja več, kak pri- zidek ali kak dragocen kos pohiš- tva. Za prestiž, za igro.

Kajti vse je samo igra, igra, v kate- ri nekateri kupujejo zlato, drugi pa vedno samo izgubljam. Svoje de- lo, svoje prihranke in celo tisto malo dragoceno verižico, ki smo jo nekoč prejeli v dar. Pravil pa ne razumemo. Morda znamo ceniti klepet ob kavi, sprehod skozi pomlad ali lepo knjevo ob toplo zakurjeni peči, v igro pa se ne zna- mo vključiti in morda nikoli ne bomo zmagovalci.

Suzi Pertot

Zmeraj bolj uporabljeno sredstvo sporočanja tudi v športu

Lakovičev Slosport spodbudil tudi društva k skrbi za prisotnost na internetu

Internetna komunikacija je tu- di v amaterskem športu vse bolj razširjena in pomembna. Še pred kakim desetletjem so bili rezultati in lestvice v nižjih ligah znani šele ob ponedeljkih po pregledu časopisja, danes pa so z modernimi sredstvi izidi in komentarji na voljo, tako re- koč, že nekaj minut po koncu sobotnih tekem. Pri tem igrajo glavno vlogo spletne strani, ne samo športnih zvez in uradnih medijev, pač pa tudi posamez- nih društev. Pri tem opažamo, da naši klubi, včlanjeni v Zdu- ženje slovenskih športnih druš- tev v Italiji (www.zssdi.it), ni- kakor niso izjema. Iz radoved- nosti do te teme smo se malce poglobili vanjo.

Prve ugotovitve enostavno mo- ramo nameniti spletnim stranem www.slosport.org, ki jih urejuje dekan zamejskih šport- nih novinarjev, neutrudni Branko Lakovič. Njegov proiz- vod je nekaj edinstvenega ne samo na lokalni ravni. Na vsa- koletni novinarski konferenci o zamejskem športu v Ljubljani ro-

jaki iz matice redno ugotavljajo, da Slovenija česa takega o svojem športu ne premore. Slosport je po-

sko večino (ne samo v deželi, pač pa za večje prireditve tudi po vsej državi) pa je hvaležnih uporab-

verjetno olajšal delo predvsem glede časovnega faktorja, ki je v novinarstvu odločilen.

Na spletu igra seveda poglavit- no vlogo stopnja ažurnosti in glede te je Brankov "šito" zma- govit na celi črti. Ob sobotah opolnoči so dejansko "on line" vsi rezultati, postave, strelci, slike in kratke reportaže nasto- pov slovenskih ekip v dvoran- skih športih. Titansko delo, ki ga opravlja Lakovič praktično sam le s pomočjo nekaj sode- lavcev. Postal pa je tako prilju- bljen, da so se v soob- likovalce prelevili kar upo- rabniki sami (interaktiv- nost), kar je tudi filozofija interneta. Smučarji mu na primer pošiljajo fotogra- fije s priprav na ledeniku, jadranci z državnega pr- venstva v južni Italiji... Po- leg tega je na slosportu vselej na voljo pregledno gradivo, ki ga je v zadnjih petnajstih letih avtor obja- vil v svojih dragocenih knjigah in zbornikih. Pravi arhiv podatkov in raznoraz-

nih informacij, o dragocenosti ka- terih niti ne gre razpravljati. Na pobudo slosporta so se po- zitivno odzvala pri nas tudi društva. Že več kot polovica včlanjenih v ZSSDI premore društveno sple- tno stran, nekakšen klubski tiskov- ni urad v elektronski obliki. Opažamo, da v časopisnih pogo- vorih s predstavniki društev tisti, ki je še ne premorejo, pravijo, da je "v obdelavi", kar najbrž pome- ni, da bo do poletja ali septembra z internetno stranjo razpolagalo prav vsako (ali skoraj) od naših športnih okolij. Doslej moramo pohvaliti predv- sem smučarje, saj ima vseh pet naših ustanov, ki se ukvarjajo z zimskimi športi (Brdina, Devin, Mladina, SPDG in SPDT celo s temperaturami po mestih in smu- čiščih Furlanije Julijske krajine!)

bogate in lično urejene strani. Pri ostalih panogah gre še za pobude posameznikov (hokej - Polet, ja- dranje - Čupa, jamarstvo - Grma- da, karate - Shinkai, konjski špor- ti - Dolga Kropa, košarka - Bor, odbojka - Bor, nogomet - Kras, med društvi, ki gojijo več panog, pa bi omenili Breg in Dom), sto- prnja svezile informacij pa niha. Treba je pač vedeti, da v glavnem strani urejajo prostovoljni športni delavci, ki imajo navadno v klubu tudi veliko drugega dela. Vendar v splošnem je treba poudariti, da so v glavnini društev (za zdaj kot kaže bolj na Tržaškem kot na Go- riškem) razumeli pomen medijev, komunikacije in promocije ter da je tudi internet eden od dokazov, da so naši klubi v deželi nedvomo med bolj organiziranimi.

HC

Pod pokroviteljstvom ZSSDI

Urednik: Branko Lakovič

Slovenski sport v Italiji
Lo sport sloveno in Italia
Slovene sport in Italy

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

ISKALNIK

poišči

WWW

slosport.org

email: slosport@zssdi.it - GG

Links

spletne strani naših društev in e-mail, ramo

Novice

Sportna društva, tudi tujstva v Italiji

Sportne panoge

ZSSDI (Združenje slovenskih športnih društev v Italiji)

Pravni Urlojčki

Koimpex
www.koimpex.eu
group services

NOVICE - April 2008

Statistični pregled naših članskih ekip (izjeto do 7.4.2008)

Košarka: Bor * Breg * Jadran * Kontovel/Sokol
Nogomet: Breg * Juventina * Kras * Mladost * Primorac
Primorac * Sovodnje * Vesna * Zorja/Gaja
Odbojka: moški: Dvornja * Sloga (D) * Sloga Tabor
* Soča * Val Imso; ženske: Bor/Breg * Gavalley * Kontovel * Sloga

Karate, Shinkai club odlični

5.6. - karate: Portici (Napoli): na državnem prvenstvu Libertas v tradicionalnem karateu, ki se ga je udeležilo kar 400 tekmovalcev, so se predstavniki Shinkai kluba odlično odrezali.

Foto: Jernej Lepša, Elia Hrovatin, Matjaž Gutin

SEZONA 2007/08
VSE NAŠE EKIPE V VSEH ŠPORTIH

Tudi za to sezono vam posredujemo postave, statistične podatke in slike naših ekip ter vse izide in lestvice raznih prvenstev. Kljub športni panogi in boji dobili naše ekipe v raznih športih.

Balinanje * Hokej in line * Košarka
* Namizni tenis * Nogomet * Odbojka * Smučanje * vse leto 2007
* Invalidski šport * Jadranje * Karate * Kolesarstvo * Lokostrelstvo * Tenis

-> "Naj" dogodki 2007 v našem športu
-> Sezona 2006/07 - vse leto 2006

FOTO
APRIL 2008

KOLESARSTVO: najmlajši: Devin
NOGOMET: 2. AL: Primorac - Primorac
ODBOJKA: D. ženske: Kontovel - Gavalley
SMUČANJE: konec sezone: SK Devin
VIVICITTA: Gortina - Nova Gorica

stal res prava biblija za Slovence v Italiji in v tujini, tudi med italijan-

nikov čedalje več. Vsak teden se na tekmovališčih srečujemo s ko-

NAMIZNI TENIS	1. amaterska liga: Sovodnje - Ruda 2:1, Gallery - Primorac 1:4, Primorac Interland - Ponizano 0:5
Ženska A2 liga: Kras Zadrzna kraška banka bo po osvoje- ni točki v Asoli (3:3) najverjetneje napredoval v A1 ligo, saj klubi, ki so na lestvici play-offa pred njim, ne morejo pre- stopiti v višjo ligo, ker imajo v prvi ligi že svojo postavo.	2. amaterska liga: Zorja/Gaja - Piedimonte 2:1, Opicina - Breg 2:1
Hokej in line	KOŠARKA
Moška C liga: Bor Radenska - Padova 71:62	C2 liga: Santos - Jadran Mark 81:70
Moška A1 liga: Forlì - Polet Kwins Zadrzna kraška banka 4:2	D liga: Kontovel/Sokol - Drago 85:74, Athleismo - Breg 65:76
TENIS	ODBOJKA
Moška B liga: Prato - Gaja 6:0	Ženska C liga: Vivil - Sloga List 0:3
Ženska C liga: Gaja - Cividale 4:0	Moška C liga: CUS - Val Imso 1:3, Sloga Tabor Teletiva - San Vito 3:2, Soča Zadrzna kraška banka - Feadis 0:3
NOGOMET	Ženska D liga: Paluzza - Bor/Breg Kmečka banka 0:3, Buia - Gavalley Kmečka banka 1:3, Tarcento - Kontovel 3:0
Elitna liga: Union 91 - Vesna 2:2, Manfalcone - Juventina 1:0	
Promocijska liga: Kras Koimpex - Isonzo 3:1	

NOVA GORICA Obupen pogled na občinski travnik

Novogoričani jezni in razočarani

Travnik pred stavbo novogoriške mestne občine si od poletja, ko je gostil Hito vo poletno plažo, še ni opomogel. Če bi takoj po zaključku poletne plaže pristopili k sanaciji, bi morda izgledal manj zanemarjeno, a v septembru so tam potekali še dnevi civilne zaštite. Težka vozila, ki so jih pripadniki civilne zaštite ponosno razstavljali, so prispela svoj delež k neurejenemu videzu, ki je zadnje jesenske dni in celo zimo domačine jezil, vsi tuji obiskovalci pa so se nad neurejenostjo čudili, saj v središču kateregakoli mesta res ni običajno, da naletiš na nekaj opuščeni njivi podobnega. Tisti, ki jih je zanemarjenost najbolj motila, so v okviru civilne iniciative celo protestirali pri županu, travnik pred občino pa poimenovali Blatni dol, da je bil Brulc pošteno užaljen. S časom so se ljudje na neurejenost nekdanjega travnika privadili, minuli teden pa je med okoljskimi prebivalci spet močno

završalo. Hortikultura komisija pri Mestni občini Nova Gorica je namreč odločila, da je treba mo-

nikov objavili tudi na občinski spletni strani. Zapisali so, da je mestna uprava prejela pritožbi iz

gočne topole, ki so rob travnika krasili vse od začetka gradnje Nove Gorice, posekati. In so jih. Ne člani komisije seveda, ampak delavci Soškega gozdnega gospodarstva. Omenjena komisija je smrtno obsodbo topolom podpisala iz več razlogov, ki so jih zaradi odziva medijev in protestov posamez-

novogoriškega doma upokojenec in Osnovne šole Kozara, da cvetovi topolov mašijo reže v klimatskih napravah, poleg tega pa naj bi imelo več starejših oseb težave zaradi alergije na cvetni prah. Dodaten razlog za padec topolov naj bi bilo tudi mnenje gozdarske stroke, da so topoli, ki so

bili vsajeni za izsuševanje močvirnatega travnika, že izpolnili svoje poslanstvo in življenjsko dobo. Pregled naj bi namreč pokazal, da so že zelo stari, ponekod votli, pa tudi nevarni, saj ob burji z njih odpadajo veje. Na spletni strani so bili vsi zainteresirani obveščeni tudi o tem, da bo komisija za hortikulturo v kratkem sprejela odločitev, katera nova drevesa se bodo na tem območju zasadili, prav tako pa naj bi na nekdanjem travniku v kratkem posadili travo. Predsednik omenjene komisije izjav za javnost ni želel dati, češ da je za to pristojna občinska predstavnica stike z javnostmi. Slednja je povedala to, kar so zapisali na spletni strani. Dodala je le, da so topole posekali tudi ob koncu Kidričeve ulice, med domom upokojenec in OŠ Kozara. Ker mi živčnost, ki jo je bilo zaznati v glasu predsednika komisije, ni dala miru, sem se odločil preveriti, ali omenjeni razlogi držijo ali ne. Že na spletni strani Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije sem prebral, da je alergogenost cvetnega prahu pri topolu nizka oziroma bistveno nižja kot pri brezi, cipresi, oljki in travah, kjer je zelo visoka, krišini in pelinu, kjer je visoka, in leski, jelši, jesenu, platani in hrastu, kjer je srednje visoka. Topol je v isti kategoriji z javorjem in bezgom, nižja oziroma zelo nizka pa je alergogenost cvetnega

prahu pri tisi, brestu, orehu, divjemu kostanju in hmelju. Seveda sem želel izvedeti dodatne informacije in sem telefoniral na omenjeni inštitut, a sem v telefonskem pogovoru izvedel, da je strokovnjakinja za to področje trenutno na bolniškem dopustu. Ker sem še naprej vrtal, mi je tajnica predlagala, naj pokličem v Bolnišnico Golnik, na klinični oddelku za pljučne bolezni in alergijo. Dr. Nisera Bajrovič, s katero sem se pogovoril, je sicer potrdila alergogenost cvetnega prahu topola, poudarila pa je, da to ne more biti glavni razlog za padec topolov. "Cvetni prah prenaša veter. Tega se v spomladanskih mesecih preprosto ne da preprečiti", je povedala in ironično dodala, da bi bila rešitev v tem, da bi posekali vsa drevesa v mestu. Pritožbe na račun tega, da cvetovi topolov mašijo reže v klimatskih napravah, se mi zdijo tako butaste, da tega sploh nisem preverjal. Verjamem, da je to tako, a topole so zasadili v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja, pasti pa so morali očitno tudi zaradi teh naprav, ki so, podobno kot mobilni telefoni, v le nekaj letih pridobile status nujno potrebnih za preživetje. Brez klime naprav si ne predstavljamo več poletja, še več, marsikdo bi se verjetno raje odrekel poletjem kot klime napravam. Beda človeška. Ko sem že skoraj verjel, da je bil tresoč glas predsednika komisije posledica dejstva, da so topoli padli brez pravega oz. pametnega razloga, sem seveda preveril še tretji razlog – mnenje gozdarske stroke. Ko sem na internetu pre-

bral, da topoli dosežejo starost do 150, celo 200 let, sem bil res že pošteno jezen in prepričan, da so drevesa posekali le zaradi človeške neumnosti in prepotence nekih malih ljudi v neki obrobni komisiji oziroma zaradi tega groznega antropocentrizma, proti kateremu se borim z vsemi štirimi, kot prava žival, pa čeprav gre za Sifozo delo. Zaradi skopih podatkov sem vseeno poklical še na novogoriško enoto Zavoda za gozdove RS. Tam so mi prijazno pojasnili, da sami topolov pred občino sicer niso pregledali, da pa gre za hitro rastoča drevesa, ki so lahko pri 60 letih že zelo stara in votla. Poudarili so tudi, da ne gre za okrasna drevesa, ampak so bila dejansko zasajena zato, da bi izsušila močvirnato zemljo. O. K. Ena utemeljitev torej drži. Ko sem to spoznal, sem bil takoj manj kritičen do občanarjev kot nekateri mimoilodoci, ki so se mi kot predstavniku medijev med fotografiranjem "golovine", ki je zazevala med občino, gledališčem in nebotičnikom, pritoževali nad novonastalo stvarnostjo s pripombami v stilu: "Travnik je najlepša slika tega, kakšno oblast imamo", oziroma: "najbolje, da celega preorjejo in zasadijo krompir. Kmetija je pač kmetija". Tisti Novogoričani, ki so jezni in razočarani, zdaj z zanimanjem pričakujejo, katera drevesa bodo nadomestila topole, ki so mesto zaznamovali vse od njegovega rojstva do današnjih dni. Prav nič se ne bi čudil, če bi v duhu vsesplošnega kiča in potrošniške logike po zgledu z obale tudi v Novi Gorici dobili palme.

Nace Novak

Alicia Keys, boginja soula, na svetovni turneji Čarobni glas ob spremljavi velikega črnega klavirja

Pop zvezdnitvo je včasih res zabavno predvsem zaradi stranskih učinkov, ki jih proizvaja. Med bolj zabavnimi stranskimi učinki sta kult osebnosti in psihološko nagnjenje k

sprehajale naokoli. Bolj drzne so bile opravljene v elegantne sive svilene hlače, radodarno oprijeto, a zelo elegantno srajčko za gala priložnosti in svetlikač se izrazit nakit, ki je segal v globino

je želja po emulaciji. In Boginja, ja, ona je zelo karizmatična. Nadiem, s katerim so jo poimenovali njeni oboževalci, pove že veliko. Svet jo pozna pod psevdonimom Alicia Keys: sedemindvajsetletno

emulaciji oz. posnemanju. Splošni trend, ki je včasih v nasprotju z najosnovnejšimi pravili dobrega okusa. Ampak, zvezdnik je pač zvezdnik. In če želiš biti kot on, moraš izgledati natančno tako. Zvezdnik namreč izgleda v svoji opravi zvezdnisko, "navaden smrtnik" pa se lahko zdi nekoliko smešen. Misli so mi kar same uhajale, ko sem v milanskem Datchforumu, telovadnici, ki se je po navadi poslužuje milanska košarkarska ekipa Armani jeans, čakal na koncert svetovne soul zvezdnice, nekatere jo imenujejo kar Boginja. No, in v pričakovanju na Boginjo, so mi uhajale gornje nič kaj pobožne misli. Datchforum se je namreč polnil in pred mano se je vil spreved nesojenih posnemovalk Boginje. Tiste, ki so pokazale najmanj fantazije, so gosto lasišče spremenile v gojišče minikitt in se s posebno frizurico ponosno

dekolteja. In seveda izrazit klobuk, prav tako eleganten in prefinjen. Da ne bo pomote, tudi moški del populacije je bil primeren osemleten. Navadno je glasbeni žanr soula, ki ga izvaja Boginja, stilistično blizu R&B. Našemu moški del populacije je tako nosil dres Kobeja Bryanta in hlače spuščene skoraj do kolen tako, da je bil vsakomur na ogled tudi dober del boxerjev. In seveda na glavi postrani obrnjena rapperska čepica, okoli vratu pa dobra tona (ponarejenega) pozlačenega nakita. Ampak, simptom emulacije, želja po sličnosti in podobnosti z idolum staja prvovrstna magnetna za ljudi... Ja, že Freud je to teorijo dobro "pregruntal". Pretežno mlada publika, ki se je zbirala na stopniščih in v parterju Dutch Forumma, je pravilnost ugotovitev očeta psihoanalize samo potrjevala. Čim večja je karizma, tem večja

dekle iz New Yorka, ki je v zadnjih šestih letih očarala ves svet. Prislužila si je nadimek Boginja soula in svojo kariero postavila na tirnico, ki so jih začrtali James Brown, Ray Charles, Ella Fitzgerald in Aretha Franklin. Duh črnske glasbe, ki se prenaša iz generacije v generacijo. In v tega je bil uokvirjen večer, ki ga je Alicia namenila vsem poslušalcem v dvorani. Večer se je namreč začel z najbolj tipičnim prizorom, ki si ga lahko predstavljamo v povezavi s črnsko soul glasbo. Na ekranu nad odrom se je zavrtel

prizor pridigarja v ameriški evangeličanski cerkvi, ki je pridigal ob cvetovi zanesenega gospel zbora v slogu filmov Sister act in Blues Brothers. Pridigar je osrednji junakinja večera, Alicii Keys, svetoval, naj s svojim glasom navdušuje množice ljudi po svetu, in ji tako nakazal pot v svet slave... Idejno se je posnetek končal z odhodom Alicie iz rodne cerkve... in nato se je Ona pojavila na odru. In z njo se je na podstavku pripeljal tudi ogromen vodoraven klavir, glavno orodje Boginje soula. In začel se je spektakel... Izvrstno zasnovani koncert je v dobrih dveh urah glasbe postregel z različnimi ritmi, ki so šli od priganjajočega tempa skladb, ki jih je Alicia izvajala z bandom, do umirjenih solističnih soul napevov, ki jih je solistično izvajala v spremljavi velikega črnega klavirja. Prepletanje hitrejših in bolj umirjenih ritmov je bilo zadetek v polno, ki je popestril zelo kakovosten nastop ameriške pevke. Višek koncerta so vsekakor bili dueti, ki jih je Alicia imela s svojim klavirjem. Po tem je najbolj poznana in to so tudi vsi po-

slušalci čakali. Vsakič, ko se je dvorana zatemnila in se je izza zaodra pripeljal ogromni črni klavir, je med publiko kar završalo. In vsakič je klavir izvalil melodije, ki najbolj vrednotijo izvrstno vokalno sposobnost pevke. Tako vokalnost, ki jo je sposobna proizvesti samo afroameriška glasbena duša. Pravi užitek, ki je v umirjenih ritmičnih soul balad in ljubezenskih pesmi utelešal zagnanost in občutek za glasbo in

st in občutljivost, ki jih premore Alicia Keys. Pomislek k celotnemu koncertu pa so bile nekoliko izsiljene koreografije, ki so bolj spominjale na slog Beyonce Knowles kot pa na Alicio Keys. Koreografije namreč ne spadajo v Aliciin repertoar glede na glasbo, ki jo izvaja, pa tudi glede na njeno scensko figuro. Alicia sicer dobro obvlada oder, ko pa se spušča v bolj elaborirane koreografije, je občutiti rahlo "nepripravljenost".

Pa še zanimiva anekdota: v Datchforumu so poslušalci s seboj lahko imeli fotoaparate, kar se le redko dogaja. Trg lahke glasbe se vse bolj zaveda moči internetne glasbe. Prodaja cd-jev je vse manj donosen posel, pop zvezde zato iščejo zaslužke drugod, natančneje na koncertih. Digitalni fotoaparati v kombinacijami z Youtubom postajajo tako brezplačni oglasni prostor, ki ga vsak dan obišče več milijonov potrošnikov. Dovoljenje za digitalne fotoaparate je torej logična posledica...

Andrej Černic

